

Brussel, 16 mei 2025
(OR. en)

8983/25

Interinstitutioneel dossier:
2025/0236 (COD)

SIMPL 29
ANTICI 34
AGRI 194
AGRIFIN 46
AGRIORG 55
AGRISTR 18
AGRILEG 78
FIN 521
CODEC 603

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	15 mei 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2025) 236 final
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft het conditionaliteitssysteem, interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventietypes in bepaalde sectoren en plattelandsontwikkeling, en jaarlijkse prestatieverslagen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft de governance van gegevens en interoperabiliteit, opschorting van betalingen in verband met de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, en controles en sancties

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 236 final.

Bijlage: COM(2025) 236 final

Brussel, 14.5.2025
COM(2025) 236 final

2025/0236 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft het conditionaliteitssysteem, interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventietypes in bepaalde sectoren en plattelandsontwikkeling, en jaarlijkse prestatieverslagen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft de governance van gegevens en interoperabiliteit, opschorting van betalingen in verband met de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, en controles en sancties

{SWD(2025) 236 final}

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

Algemene context van het voorstel

De politieke beleidslijnen van voorzitter Von der Leyen voor de Commissie 2024-2029¹ bevatten een plan voor duurzame welvaart. In het plan wordt benadrukt dat het noodzakelijk is het concurrentievermogen te stimuleren om potentieel te ontsluiten, innovatie te bevorderen en groei te ondersteunen in de Europese Unie (EU).

In het verslag van Mario Draghi over de toekomst van het Europese concurrentievermogen² wordt gewezen op de regeldruk, die met name kmo's op kosten jaagt door buitensporige rapportageverplichtingen, investeringskloven en ongunstige voorwaarden voor het mobiliseren van particuliere investeringen. Het verslag pleit voor gecoördineerde inspanningen om deze kostbare regeldruk te verlichten, of het nu is via kleinere, cumulatieve stappen, doortastende maatregelen op EU-niveau of meer subsidiariteit.

In het kompas voor concurrentievermogen van de Commissie³ worden de aanbevelingen uit het verslag in een strategische routekaart vertaald en vijf horizontale stimuli geschetst die alle beleidslijnen en sectoren bestrijken. Hiertoe behoren systematische inspanningen inzake vereenvoudiging om de regeldruk te stroomlijnen, onder meer door de procedures voor de toegang tot EU-financiering eenvoudiger, sneller en minder belastend te maken. Het kompas brengt dit nauw in verband met digitalisering voor beter gegevensbeheer en het zoveel mogelijk beperken van nalevings- en administratieve kosten.

In de mededeling “Een eenvoudiger en sneller Europa”⁴ wordt een nieuwe manier van werken tussen EU-instellingen, lidstaten en belanghebbenden in een geest van partnerschap en samenwerking voorgesteld, om de regels van de EU te vereenvoudigen, de regeldruk te verlichten en de wijze waarop de regels worden opgesteld en uitgevoerd, te verbeteren. De mededeling heeft als doelstelling de administratieve lasten die voortvloeien uit EU-regelgeving, tegen eind 2029 te verminderen met ten minste 25 % voor alle bedrijven en met 35 % voor kmo's.

Zoals door de Commissie werd benadrukt in de Europese strategie voor een paraatheidsunie⁵ van 26 maart 2025, hebben de COVID-19-pandemie en recente geopolitieke ontwikkelingen laten zien dat de economie van de Unie en de samenleving als geheel ernstig kunnen worden ontwricht door ingrijpende kritieke gebeurtenissen, zoals gewapende conflicten of hybride bedreigingen, en dat het

¹ [De keuze van Europa — Politieke beleidslijnen voor de volgende Europese Commissie 2024-2029.](#)

² [Draghi, M., The future of European competitiveness, september 2024.](#)

³ [Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, COM\(2025\) 30 final: Het EU-kompas voor concurrentievermogen.](#)

⁴ [Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, COM\(2025\) 47 final: Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging.](#)

⁵ [Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de strategie voor een paraatheidsunie, 26.3.2025, JOIN\(2025\) 130 final.](#)

noodzakelijk is de paraatheid te waarborgen teneinde dergelijke bedreigingen af te wenden en erop te reageren. In het bijzonder is de Commissie zich bewust van de serieuze uitdagingen die een gewapend conflict op het grondgebied van een lidstaat of een ernstige sabotage van infrastructuur voor het beheer van watervoorraden zouden kunnen vormen voor landbouwers die in het betrokken gebied werkzaam zijn. In verband hiermee herinnert de Commissie eraan dat, zoals toegelicht in de mededeling inzake overmacht en buitengewone omstandigheden in Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van 30 mei 2024⁶, het begrip overmacht ook betrekking kan hebben op situaties die niet specifiek worden vermeld in artikel 3 van die verordening, zoals een gewapend conflict of sabotage van infrastructuur binnen het grondgebied van een lidstaat, op voorwaarde dat aan de desbetreffende voorwaarden wordt voldaan. Overmacht kan de landbouwers die werkzaam zijn in het door deze gebeurtenissen getroffen gebied, dan ook vrijwaren van de juridische gevolgen die, op grond van de toepasselijke regels, normaliter zouden voortvloeien uit de niet-nakoming van hun verplichtingen.

Nauwe betrokkenheid en dialoog tussen EU-instellingen, landbouwers en andere belanghebbenden op alle niveaus in de landbouw- en voedselsector is een kernbeginsel van de “visie voor landbouw en voedsel”⁶. De visie erkent de essentiële rol van landbouwers in de samenleving en wil het concurrentievermogen en de aantrekkelijkheid van de agrovoedingssector vergroten. Voortbouwend op de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU⁷, schetst de visie de randvoorwaarden die ervoor kunnen zorgen dat de sector bloeit en op talloze wijzen ten goede blijft komen aan de samenleving vandaag, morgen en in 2040. Vereenvoudiging, onderzoek, innovatie en digitalisering worden aangemerkt als prioritaire gebieden om deze doelstellingen te verwezenlijken.

De visie benadrukt dat landbouwers ondernemers en aanbieders moeten zijn, die geen onnodige bureaucratische of regelgevende lasten dragen, om innovatieve en duurzame landbouwpraktijken te stimuleren. Deze visie evenals de diversiteit van de sector vragen om op maat gesneden benaderingen in plaats van uniforme oplossingen, maar ook om realitychecks van de wetgeving in de EU en vereenvoudigingen die worden gefaciliteerd door nieuwe technologieën, zoals geautomatiseerde verslaglegging om de administratieve lasten te verminderen. Het vinden van het juiste evenwicht tussen regelgevend en op stimulansen gebaseerd beleid is eveneens van belang. De visie erkent de specifieke behoeften van kleinere landbouwbedrijven en benadrukt de noodzaak van minimale administratieve lasten en eenvoudigere manieren om toegang te krijgen tot steun uit het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB). Deze en sommige andere landbouwbedrijven worden vaak benadeeld bij de toegang tot en het gebruik van financiering, hetgeen een negatieve invloed heeft op hun vermogen om te investeren, te innoveren en te groeien.

In de periode 2023-2027 ondersteunt het GLB landbouwers via nationale strategische GLB-plannen (de GLB-plannen, ofwel de plannen) die door de lidstaten worden opgesteld in een gemeenschappelijk EU-kader om economische, ecologische en maatschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden. Deze benadering bevordert de subsidiariteit bij het beheer van het GLB evenals de prestatiegerichtheid van het beleid, hetgeen geïntegreerde en gerichtere antwoorden op landbouwuitdagingen mogelijk maakt. In deze benadering spelen de lidstaten een belangrijke rol bij het binnen de perken houden van de administratieve lasten voor landbouwers.

Na de goedkeuring ervan in 2022 worden de 28 GLB-plannen sinds 2023 uitgevoerd, die rechtstreekse inkomenssteun aan landbouwers, financiering voor milieuregelingen, steun voor

⁶ [30.5.2024, COM\(2024\) 225 final, EUR-Lex.](#)

investeringen, innovatie, specifieke behoeften van bepaalde landbouwsectoren, en plattelandsontwikkeling bieden. In de plannen worden een aantal vereisten, interventies en streefcijfers uiteengezet voor tien specifieke GLB-doelstellingen, waarvan de vooruitgang wordt gemeten door gemeenschappelijke indicatoren. De plannen spelen een belangrijke rol bij het op peil houden van de inkomens van landbouwers en faciliteren tevens de transitie van de landbouw in de EU naar een duurzaam landbouwmodel dat garant staat voor voedselzekerheid en de vitaliteit van plattelandsgebieden.

Het GLB wordt ondersteund door een vastomlijnd kader dat wordt gevormd door deskundigengroepen, ook wel aangeduid als burgerdialogogroepen, die feedback van belanghebbenden verzamelen en bespreken in transversale, thematische en sectorspecifieke fora. Het GLB-netwerk brengt organisaties van landbouwers en andere organisaties, overheden, onderzoekers, ondernemers en andere praktijkbeoefenaren bijeen om kennis en informatie uit te wisselen, intercollegiaal leren aan te moedigen en goede praktijken te delen. Het governancekader van de GLB-plannen, waaronder monitoringcomités, effent de weg voor de betrokkenheid van belanghebbenden op lidstaatniveau.

Specifieke context en doelstellingen

Het eerste jaar van de uitvoering van de plannen viel samen met het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die sindsdien een aanzienlijke negatieve invloed op de markten heeft gehad en de bredere context van het EU-landbouwbeleid heeft veranderd. Tegelijkertijd heeft de productie van talloze landbouwers in de EU zwaar te lijden gehad onder natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen en andere rampzalige gebeurtenissen.

Naar aanleiding van grootschalige protesten van landbouwers begin 2024 en overleg binnen de Europese Raad over de uitdagingen waarmee de landbouwsector wordt geconfronteerd, evenals de feedback van EU-instellingen en belanghebbenden in het eerste uitvoeringsjaar van de GLB-plannen, heeft de Commissie een aantal gerichte aanpassingen van het GLB-rechtskader voorgesteld⁷. Deze aanpassingen hadden tot doel het rechtskader van de Unie beter op de realiteit op het landbouwbedrijf af te stemmen, het beheer van de plannen door de lidstaten te verbeteren en landbouwers minder te belasten met controles.

Het debat over de vereenvoudiging van het GLB duurde in 2025 voort met gebruikmaking van de inzichten uit 2024, het tweede uitvoeringsjaar van de plannen. De EU-landbouwministers kwamen op 27 januari 2025 bijeen en riepen op tot verdere vereenvoudiging. Deze oproepen wezen over het algemeen op de noodzaak om het concurrentievermogen van landbouwbedrijven in de EU te verbeteren, de lasten voor zowel landbouwers als overheidsdiensten te verminderen, en de beperkte middelen doeltreffender aan te wenden om in te spelen op de veranderende behoeften. Uit de oproepen bleek tevens dat bepaalde kansen die uit het GLB voortvloeien, nog altijd onvoldoende benut worden vanwege complexiteiten bij de uitvoering en het beheer. De specifieke omstandigheden, praktijken en behoeften van bepaalde groepen landbouwers worden niet altijd goed onderkend, hetgeen kan leiden tot overlappende verplichtingen.

Met de voorgestelde aanpassingen in de GLB-wetgeving beoogt de Commissie de uitvoering ervan te verbeteren door snel en doeltreffend in te spelen op de gesignaleerde knelpunten en op de nieuwe

⁷ [Verordening \(EU\) 2024/1468 — NL — EUR-Lex.](#)

uitdagingen. De respons moet de flexibiliteit van de lidstaten vergroten en de lasten voor landbouwers verminderen, zodat zij gebruikmaken van alle door het GLB geboden mogelijkheden, terwijl de rol van het GLB bij de ondersteuning van de transitie van de Europese landbouw behouden blijft.

De visie voor landbouw en voedsel heeft belangrijke aspecten van het huidige rechtskader voor de landbouw geschetst die moeten worden aangepast (terwijl andere, verderstrekkende kwesties zijn gereserveerd voor de beraadslagingen in het kader van het GLB na 2027). Met het huidige voorstel worden deze aspecten als volgt aangepakt:

- Vereenvoudiging en stroomlijning van vereisten op het landbouwbedrijf om beter in te spelen op verschillende situaties en uiteenlopende landbouwpraktijken. Dit zal onder meer worden uitgevoerd door het GLB-conditionaliteitskader aan de praktijken van biologische landbouwers aan te passen, betalingen per veehouderijbedrijf en bijenkast mogelijk te maken in het kader van milieu- en klimaatbeheerverbintenissen voor land- en bosbouw en ecoregelingen, specifiek rekening te houden met biologische landbouw en meer flexibiliteit in te bouwen bij de uitvoering van GLMC 1, 2 en 4, en tegelijkertijd hun bijdrage aan de doelstellingen te behouden en de mogelijkheid te introduceren om steun in geval van crisissituaties snel te betalen, door het risicobeheer flexibeler te maken voor bepaalde gewassen en soorten landbouwers;
- Stroomlijning van de steun voor kleinere en middelgrote landbouwbedrijven door lidstaten en landbouwers aan te moedigen meer gebruik te maken van vereenvoudigde betalingen. Dit zal onder meer worden uitgevoerd door de jaarlijkse limiet voor de betaling van een vast bedrag aan kleine landbouwers te verhogen of door hun bedrijfsontwikkeling te ondersteunen;
- Het concurrentievermogen stimuleren. Afgezien van de algemene vereenvoudiging zal dit worden uitgevoerd door vereenvoudiging van de regels inzake financieringsinstrumenten, standaard kostenopties voor investeringen en meer financiële bijstand voor de sector groenten en fruit;
- De lidstaten meer flexibiliteit bieden bij het beheer van strategische GLB-plannen. Dit zal worden uitgevoerd door afschaffing van de verplichting tot evaluatie van het GLB-plan die voortvloeit uit wijzigingen in bepaalde EU-wetgevingshandelingen, de stopzetting van het mechanisme voor de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, vereenvoudiging van de kwaliteitsbeoordeling van het geïntegreerde beheers- en controlesysteem (GBCS), door meer flexibiliteit in te bouwen bij de methode voor het controleren van de conditionaliteit, door de regels voor wijzigingen beter af te stemmen tussen het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo), door alleen wijzigingen van strategische aard afhankelijk te maken van de goedkeuring door de Commissie, en door de termijnen die van toepassing zijn op de jaarlijkse prestatie-evaluatie, te verlengen.

Inspanningen om de uitvoering van de wetgeving te vereenvoudigen, zullen niet beperkt blijven tot de strategische GLB-plannen.

Ook de cruciale rol die voor de lidstaten zal zijn weggelegd bij het waarborgen van een zinvolle vereenvoudiging op basis van het voorstel, moet worden benadrukt. Daarnaast moeten de lidstaten de inspanningen van de Commissie om meer keuze te bieden bij het verwezenlijken van haar beleidsdoelstellingen, aangrijpen om landbouwers optimaal te laten profiteren van de met het voorstel nagestreefde vereenvoudigingen.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

De voorgestelde wijzigingen stroken met de algemene filosofie van de GLB-basishandelingen die momenteel van kracht zijn, namelijk Verordening (EU) 2021/2115 en Verordening (EU) 2021/2116. Het voorstel stemt derhalve overeen met bestaand beleid.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Het voorstel past een aantal bepalingen in de momenteel van kracht zijnde Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 aan, die werden geacht te stroken met andere EU-beleidsterreinen, en voegt nieuwe bepalingen toe die stroken met de algemene filosofie van de bestaande GLB-basishandelingen. Het voorstel stemt derhalve overeen met andere EU-beleidsterreinen, aangezien het geen wezenlijk nieuwe elementen toevoegt aan bestaande beleidsterreinen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag is artikel 43, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), aangezien het voorstel tot wijziging van zowel Verordening (EU) 2021/2115 als Verordening (EU) 2021/2116 strekt.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het VWEU stelt dat de bevoegdheid om het EU-landbouwbeleid vast te stellen, tussen de EU en de lidstaten wordt gedeeld. De EU oefent haar bevoegdheid uit door diverse wetgevingshandelingen vast te stellen en het GLB van de EU overeenkomstig de artikelen 38 tot en met 44 VWEU uit te voeren. Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 maken deel uit van het wetgevingskader van het GLB van de EU. Om bepaalde problemen te ondervangen, tot vereenvoudiging te komen en administratieve lasten te verminderen, moeten deze verordeningen worden gewijzigd, en dat kan alleen op EU-niveau worden gedaan.

- **Evenredigheid**

Het voorstel wijzigt de bestaande verordeningen alleen voor zover strikt noodzakelijk om de hierboven geschetste doelstellingen te bereiken. Het vermindert de administratieve lasten voor de lidstaten en landbouwers en voegt alleen nieuwe elementen toe voor zover strikt noodzakelijk om de bestaande verordeningen af te stemmen op de hierboven geschetste doelstellingen.

- **Keuze van het instrument**

Aangezien de oorspronkelijke wetgevingshandelingen verordeningen van het Europees Parlement en de Raad zijn, moeten de wijzigingen ook bij een verordening van het Europees Parlement en de Raad worden doorgevoerd, volgens de gewone wetgevingsprocedure.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Het voorstel beantwoordt aan de verwachtingen van de landbouwgemeenschap en aan de herhaalde oproepen van de Raad en de lidstaten om de administratieve rompslomp en knelpunten in het GLB-rechtskader zo snel mogelijk aan te pakken.

Bij de voorbereiding van dit voorstel heeft de Commissie een evaluatie uitgevoerd van de in 2024 door nationale overheden, de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling van het Europees Parlement en vertegenwoordigers van landbouwers geleverde input, die ruim 500 individuele suggesties opleverde. Ook beoordeelde zij ruim 400 door lidstaten gedane suggesties naar aanleiding van het debat op 27 januari 2025 in de Raad Landbouw en Visserij (Agrifish). Deze suggesties hadden betrekking op een breed scala aan beleids-, uitvoerings-, organisatorische en economische aspecten van al dan niet met het GLB verband houdende wetgeving.

Daarnaast boog de Commissie zich over feedback naar aanleiding van beraadslagingen over de uitvoering van de strategische GLB-plannen in deskundigengroepen van de Commissie en het GLB-netwerk, en spontane bijdragen van diverse groepen belanghebbenden, waaronder organisaties van landbouwers en milieu-ngo's.

Op 24 maart 2025 werd een bijeenkomst van een burgerdialooggroep over de strategische GLB-plannen en horizontale kwesties belegd om mogelijke vereenvoudigingsmaatregelen te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst wisselden de deelnemers ideeën uit over de vereenvoudiging van GLB-wetgeving en in bredere zin EU-wetgeving op voor landbouwers relevante terreinen. Ook wisselden zij ideeën uit over de relevantie en het belang van nationale uitvoeringskeuzes bij het vereenvoudigen van het GLB-kader voor landbouwers en andere begunstigden. Tijdens deze bijeenkomsten en in diverse aan de Commissie gerichte brieven benadrukten sommige belanghebbenden de noodzaak om geen vereenvoudigingen door te voeren die nadelig zouden uitpakken voor beleidsdoelstellingen op milieugebied of eerlijke arbeidsvoorwaarden. Sommigen onderstreepten daarnaast ook het belang van rechtszekerheid voor landbouwers.

De themagroep vereenvoudiging van het GLB-netwerk van de EU kwam op 2 april 2025 bijeen om van gedachten te wisselen over uitvoeringsuitdagingen die kunnen worden aangepakt door vereenvoudiging en om voorbeelden te verzamelen van op lidstaatniveau reeds genomen maatregelen die zouden kunnen worden gerepliceerd als goede praktijken voor steunaanvragen, monitoring, verslaglegging en controles in het kader van het GLB.

Via een enquête onder landbouwers die in 2024 bijna 27 000 antwoorden opleverde, werden daarnaast getuigenissen verzameld over hun ervaringen met het aanvragen van GLB-steun en de daarmee verband houdende verplichtingen. Deze enquête en de daarop aansluitende diepte-interviews met een steekproef van respondenten, alsook enquêtes onder en interviews met andere GLB-begunstigden en belanghebbenden op EU- en lidstaatniveau, vormden de basis voor een studie naar de vereenvoudiging en naar de administratieve lasten voor landbouwers en andere begunstigden van het GLB.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

In het voorstel is rekening gehouden met de bevindingen en resultaten van de externe studie naar vereenvoudiging en administratieve lasten voor landbouwers en andere begunstigden in het kader van het GLB, die werd verricht in de periode 2024-2025⁸. Vanuit het perspectief van begunstigden en adviesdiensten worden in de studie de belangrijkste oorzaken van administratieve lasten en moeilijkheden in verband met de naleving van voorschriften voor de uitvoering van het GLB 2023-2027 vastgelegd en geanalyseerd; de lasten voor begunstigden beoordeeld, en in kaart gebracht welke lasten voortvloeien uit GLB-wetgeving op EU-niveau en welke lasten verband houden met de uitvoeringskeuzes van de lidstaten en mogelijke overregulering; en conclusies getrokken over de belangrijkste vereenvoudigingsmaatregelen/-terreinen vanuit het perspectief van de begunstigden van GLB-steun.

- **Effectbeoordeling**

Gezien de dringende noodzaak om maatregelen voor te stellen om de geconstateerde problemen aan te pakken, was het niet mogelijk om een volledige effectbeoordeling op te stellen. De Commissie heeft echter een werkdocument van haar diensten bij dit voorstel gevoegd, waarin de vermindering van de administratieve kosten wordt beoordeeld.

Het pakket loodst het GLB langs de route die is uitgestippeld in de visie voor landbouw en voedsel, hetgeen een evenwichtige transitie naar betere landbouwpraktijken mogelijk maakt en landbouwers grotere groeikansen biedt, met name voor jonge landbouwers. Het biedt meer flexibiliteit voor zowel lidstaten als landbouwers en creëert de voorwaarden om de door het GLB-rechtskader geboden mogelijkheden beter te benutten. Met de voorgestelde wijzigingen wordt daarnaast erkend dat het bieden van stimulansen aan landbouwers wellicht doeltreffender is dan het opleggen van veranderingen door verplichte vereisten, waardoor meer draagvlak voor duurzaamheidsverbeteringen ontstaat. Het voorstel tot vereenvoudiging handhaaft alle essentiële componenten van de groene architectuur van het GLB, waaronder alle GLMC-normen en GLB-steuninstrumenten die qua opzet nog altijd verder zullen gaan dan de dwingende normen.

Over het algemeen blijkt uit de beoordeling dat het pakket mogelijkheden biedt om de met het GLB verband houdende lasten met name voor landbouwers aanzienlijk te verminderen. In hoeverre dit zich zal vertalen in lagere kosten en voordelen en hoe deze verdeeld zullen zijn, hangt echter af van de door de lidstaten gemaakte keuzes. Voor de lidstaten is een cruciale rol weggelegd bij het benutten van de nieuwe kansen en het bewerkstelligen van tastbare vereenvoudiging voor landbouwers.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Het voorstel is er specifiek op gericht om een belangrijke vereenvoudiging van het GLB-rechtskader van de EU in goede banen te leiden en de administratieve lasten voor landbouwers en nationale overheden te verminderen.

⁸ Europese Commissie, directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling (2025): Studie naar vereenvoudiging en administratieve lasten voor landbouwers en andere begunstigden in het kader van het GLB, link: <https://eu-cap-network.ec.europa.eu/publications/study-simplification-and-administrative-burden-farmers-and-other-beneficiaries-under>.

- **Grondrechten**

Het voorstel eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn erkend.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel zal gevolgen hebben voor de begroting vanwege de wijziging van artikel 52, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115, waardoor de Unie meer financiële steun kan verstrekken voor sectorale interventies in de sector groenten en fruit.

De financiële bijstand van de Unie aan producentenorganisaties (PO's) in de sector groenten en fruit die door de lidstaten zijn erkend voor de uitvoering van operationele programma's (OP's), is beperkt tot een bepaald percentage (4,1 % tot 5,5 %, afhankelijk van het type begunstigden en de nagestreefde doelen) van de waarde van de afgezette productie van die producentenorganisaties. Door de voorgestelde wijziging van artikel 52, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115 worden deze maxima mogelijk met 0,5 procentpunten verhoogd voor interventies in het kader van de strategische GLB-plannen, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Afhankelijk van de keuze van de PO kan dit zich vertalen in hogere uitgaven. Aangezien alle OP's met ingang van 2026 worden uitgevoerd in het kader van het strategische GLB-plan, gebaseerd op de uitvoering door de sector in begrotingsjaar 2024 (1,15 miljard EUR), bedragen de extra uitgaven naar schatting 5,75 miljoen EUR (1,15 miljard EUR x 0,05). Om een graantje mee te pikken van de mogelijke verhoging, zullen PO's hun OP's moeten wijzigen, en dus hebben de financiële gevolgen betrekking op 2026 en 2027. Eventuele daarmee verband houdende uitgaven blijven onder het subplafond van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF).

Verder heeft het voorstel niet-kwantificeerbare gevolgen voor de begroting die voortvloeien uit de wijziging van artikel 16, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116. Als gevolg van de voorgestelde wijziging van die bepaling worden de maatregelen die steun verlenen aan door natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen getroffen landbouwers, uitgesloten van financiering in het kader van de landbouwreserve. Het voorstel brengt geen wijzigingen in het totaalbedrag van de reserve met zich mee. De bepaling kan echter leiden tot lagere uitgaven in het kader van de reserve, indien deze niet wordt gebruikt voor maatregelen ter bestrijding van marktverstoringen (artikel 219 van Verordening (EU) nr. 1308/2013), maatregelen in verband met dierziekten en plaagorganismen bij planten en het verlies van consumentenvertrouwen (artikel 220 van Verordening (EU) nr. 1308/2013), andere maatregelen om specifieke problemen op te lossen (artikel 221 van Verordening (EU) nr. 1308/2013) of overeenkomsten en besluiten gedurende periodes van ernstige marktverstoring (artikel 222 van Verordening (EU) nr. 1308/2013) (laatstgenoemde is onder voorbehoud van de aanneming door het Europees Parlement en de Raad en de inwerkingtreding van de desbetreffende bepaling in het Commissievoorstel tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1308/2013 (COM(2024) 577 final)). Aangezien niet kan worden voorspeld welke buitengewone omstandigheden zich zullen voordoen die mogelijk in aanmerking komen voor steun in de vorm van uitzonderlijke maatregelen, kunnen deze gevolgen voor de begroting niet worden gekwantificeerd. De voorgestelde wijziging zou op zijn vroegst vanaf 16 oktober 2025 gevolgen kunnen hebben (indien de voorgestelde wijzigingen alsdan in werking treden), ofwel in het begrotingsjaar 2026, aangezien in het kader van de reserve voor 2025 reeds middelen zijn toegewezen voor sectoren die zijn getroffen door ongunstige klimaatgebeurtenissen en

natuurrampen⁹. Eventuele daarmee verband houdende uitgaven blijven onder het subplafond van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF).

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende monitoring, evaluatie en rapportage**

Zoals bepaald in artikel 128 van Verordening (EU) 2021/2115 is een prestatiekader vastgesteld onder de gedeelde verantwoordelijkheid van de lidstaten en de Commissie. Aan de hand van het prestatiekader worden de prestaties van het strategisch GLB-plan tijdens de uitvoering ervan gemonitord, gerapporteerd en geëvalueerd. Dit kader wordt enigszins gewijzigd door het voorstel vanwege de aanpassing van outputindicatoren als gevolg van de vaststelling van crisismaatregelen. Een nieuwe rapportagevereiste voor lidstaten wordt toegevoegd in de vorm van een nieuw artikel 13 bis van Verordening (EU) 2021/2116.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing (de wetgevingstekst is een verordening).

- **Artikelsgewijze toelichting van de specifieke bepalingen van het voorstel**

De Commissie stelt de volgende wijzigingen in de twee GLB-verordeningen voor:

Kaderdefinities: De ervaring met de toepassing van de definitie van blijvend grasland heeft geleerd dat de toepassing ervan moeilijk is voor landbouwsystemen met meerjarige teelten, met name om onkruid te bestrijden. De bepaling die betrekking heeft op deze definitie, wordt derhalve zo gewijzigd dat lidstaten de termijn voordat de definitie van blijvend grasland van kracht wordt voor een weidegebied, kunnen verlengen van vijf naar zeven jaar.

Conditionaliteitssysteem: De opgedane ervaring met de toepassing van het conditionaliteitssysteem in 2023-2024 heeft geleerd dat verdere aanpassingen nodig zijn. Het verband tussen nationale regels en vereisten in GLMC-normen moet worden verduidelijkt, zodat de lidstaten meer flexibiliteit krijgen om de verschillende vereisten op elkaar af te stemmen. Met het oog op de vereisten van Verordening (EU) 2018/848¹⁰ en de in de biologische sector gehanteerde landbouwpraktijken moeten op grond van die verordening gecertificeerde landbouwers voldoen aan bepaalde GLMC-normen, afgezien van GLMC-norm 7. Volgens een recente meta-analyse door Alvarez 2021¹¹ zijn biologische systemen in hoge mate afhankelijk van praktijken zoals gewasrotaties, het telen van meerdere gewassen, behoud van gewasresten, geen of minimale grondbewerking, gebruik van dierlijke meststoffen en groenbemesting, groenafval buiten het landbouwbedrijf en aspecten van biologische plaagbestrijding om de productiviteit van de bodem op peil te houden, om planten van nutriënten te voorzien en om plagen te bestrijden. Deze

⁹ UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2025/441 VAN DE COMMISSIE van 6 maart 2025 tot toekenning, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, van financiële noodhulp voor de door ongunstige klimaatgebeurtenissen en natuurrampen getroffen landbouwsectoren in Spanje, Kroatië, Cyprus, Letland en Hongarije (PB L, 2025/441, 10.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/441/oj).

¹⁰ Verordening — 2018/848 — NL — EUR-Lex.

¹¹ Alvarez, R., (2021), "Comparing Productivity of Organic and Conventional Farming Systems: A Quantitative Review": <https://doi.org/10.1080/03650340.2021.1946040>

praktijken zijn bevorderlijk voor zowel de bescherming en het behoud van de bodem als voor de bescherming van waterlopen tegen verontreiniging en afvloeiing. GLMC-norm 1, die tot doel heeft de verhouding blijvend grasland in stand te houden, moet flexibeler worden toegepast door de toegestane afname van blijvend grasland zonder dat arealen weer in blijvend grasland hoeven te worden omgezet, te verhogen van vijf naar tien procent om rekening te houden met structurele veranderingen in landbouwsystemen, met name in de veeteeltsector. Ook de toepassing van GLMC-norm 4, die tot doel heeft waterlopen te beschermen tegen verontreiniging en afvloeiing, moet worden verduidelijkt om de lidstaten in staat te stellen de definitie van waterlopen beter af te stemmen op de in de nationale wetgeving vastgelegde definitie van waterlopen, op voorwaarde dat die definitie strookt met de hoofddoelstelling van deze GLMC-norm, onder meer om te vermijden dat kleinere waterlopen die de verontreiniging stroomafwaarts zouden kunnen meevoeren, en mogelijk ook over grenzen heen naar andere lidstaten, van de definitie van waterlopen worden uitgesloten. Ook de methode voor het controleren van de naleving van conditionaliteitsvereisten wordt gestroomlijnd. Ten slotte, aangezien het landbouwareaal dat wordt beheerd door kleine landbouwers die overeenkomstig artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 betalingen ontvangen, beperkt is, en ofschoon zij een aanzienlijk deel van de landbouwers in de Unie vertegenwoordigen, moeten de administratieve kosten voor zowel lidstaten als kleine landbouwers worden verminderd door hen vrij te stellen van de toepassing van het conditionaliteitssysteem.

Rechtstreekse betalingen: Uit de met de uitvoering opgedane ervaring blijkt dat veel lidstaten geen gebruik hadden gemaakt van de betaling voor kleine landbouwers (artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115), bestaande uit een vast bedrag en een eenvoudiger aanvraagproces. Het voorstel verhoogt derhalve het hoogst mogelijke vaste bedrag voor deelnemende landbouwers tot 2 500 EUR. Daarnaast wordt voorgesteld dat de lidstaten landbouwers die het vaste bedrag ontvangen, voortaan de mogelijkheid kunnen bieden steun aan te vragen in het kader van ecoregelingen.

Ecoregelingen en milieu- en klimaatbeheerverbintenissen voor land- en bosbouw: Ter dekking van de kosten die verband houden met de uitvoering van GLMC 2, die tot doel heeft veengebied en wetlands te behouden, hetgeen in het huidige voorstel onveranderd blijft, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben deze GLMC-norm uit te sluiten van de bestaande ecoregelingen en agromilieuklimaatverbintenissen. Tegelijkertijd kunnen ecoregelingen, indien de lidstaten zulks besluiten, steun blijven bieden voor beheerspraktijken inzake wetlands en veengebieden die verder gaan dan de bescherming ervan, waaronder het herstel ervan door vernatting of natte teelten, om met name het potentieel voor koolstofvastlegging van deze gebieden te verbeteren.

Om steun voor biologische veeteelt mogelijk te maken, moeten de lidstaten daarnaast de mogelijkheid krijgen steun te verlenen voor verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouwpraktijken en -methoden in de vorm van een jaarlijkse betaling voor grootvee-eenheden. Het moet ook mogelijk zijn om steun te verlenen voor verbintenissen ter verbetering van landbouwpraktijken die verband houden met de bijenteelt in de vorm van jaarlijkse betalingen voor bijenkasten, aangezien duurzame praktijken door bijentelers moeten worden ondersteund en het gebruik van grootvee-eenheden daartoe niet passend is.

Sectorale interventietypes: Op basis van de ervaring die de lidstaten hebben opgedaan met de uitvoering van sectorale interventies in de sector groenten en fruit, moet de mogelijkheid van meer steun worden verruimd om de positie van landbouwers in de toeleveringsketen in die sectoren te versterken.

De ervaring met **crisisbetalingen** heeft aangetoond dat de landbouwreserve hoofdzakelijk wordt gebruikt voor de aanpak van natuurrampen en ongunstige klimaatgebeurtenissen, hoewel de hoofddoelstelling ervan is om landbouwers te helpen in geval van marktverstoringen. Daarom wordt voorgesteld om het gebruik ervan duidelijk te beperken tot dergelijke gebeurtenissen. Gezien

de toenemende frequentie van dergelijke ongunstige klimaatgebeurtenissen en de aanzienlijke verliezen die zij teweegbrengen, wordt daarnaast voorgesteld om de regels inzake rechtstreekse betalingen en interventietypes voor plattelandsontwikkeling te wijzigen door twee aanvullende crisisbetalingen in te voeren die door de lidstaten beschikbaar kunnen worden gesteld in geval van natuurrampen en ongunstige klimaatgebeurtenissen. Om een onevenredig effect op andere interventies in het kader van de GLB-plannen te voorkomen, moeten de voor deze interventies uitgetrokken bedragen worden beperkt tot een maximumpercentage van de totale jaarlijkse toewijzingen voor rechtstreekse betalingen en plattelandsontwikkeling, en de betalingen mogen het handelsverkeer niet verstoren. Het voorstel sluit de nieuwe aanvullende crisisbetalingen in het kader van de rechtstreekse betalingen uit van de werkingssfeer van het conditionaliteitssysteem en het mechanisme voor sociale conditionaliteit, dat van toepassing is op areaal- en diergebonden betalingen, omdat deze aanvullende betalingen tot doel hebben de moeilijke situatie van landbouwers die zware verliezen lijden, te verlichten. Ten slotte, om het potentiële effect van dergelijke betalingen te vergroten, worden bepalingen opgenomen om nationale financiering mogelijk te maken.

Risicobeheer: Uit de ervaring met de uitvoering is gebleken dat weinig gebruik wordt gemaakt van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/2115, die het mogelijk maakt een deel van de rechtstreekse betalingen aan landbouwers te gebruiken als bijdragen aan risicobeheersregelingen. Daarnaast bleken de regels voor de berekening van verliezen voor door het GLB gesteunde risicobeheersinterventies niet goed afgestemd op bepaalde soorten land en categorieën landbouwers. Daarom wordt voorgesteld de artikelen 19 en 76 van Verordening (EU) 2021/2115 te wijzigen om het gebruik van dergelijke regelingen te bevorderen.

Andere wijzigingen met betrekking tot interventietypes voor plattelandsontwikkeling:

- Om de berekeningsgrondslagen voor betalingen voor gebiedsspecifieke nadelen als gevolg van bepaalde verplichte vereisten af te stemmen op wijzigingen die zijn doorgevoerd in verband met GLMC-norm 2, en op de regels betreffende de berekening van betalingen voor ecoregelingen en agromilieuklimaatverbintenissen, moet het voor de lidstaten mogelijk zijn om in laatstgenoemde berekening nadelen op te nemen die voortvloeien uit de vereisten in GLMC-norm 2. Daarnaast moeten betalingen per grootvee-eenheid en betalingen per bijenkast mogelijk zijn voor agromilieuklimaatverbintenissen.
- De ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven moet worden bevorderd om hun concurrentievermogen te vergroten, terwijl de betaling eenvoudig wordt gehouden. Derhalve wordt voorgesteld om voor dat doel een speciale betaling vast te stellen. Het gebruik van vereenvoudigde kostenopties, die in hoge mate kunnen bijdragen tot vereenvoudiging, moet worden bevorderd door de mogelijkheid te creëren gebruik te maken van de bij Verordening (EU) 2021/1060 vastgestelde vereenvoudigde kostenopties zonder de noodzaak van verdere motivering.
- Wat het gebruik van financieringsinstrumenten betreft, heeft de ervaring met de uitvoering geleerd dat bij de uitvoering en controle synergieën kunnen worden benut tussen GLB-financieringsinstrumenten en andere financieringsinstrumenten die onder Verordening (EU) 2021/1060 vallen, met name als het gaat om de regels betreffende het auditspoor, onregelmatigheden en financiële correcties, of subsidiabiliteit in verband met de belasting toegevoegde waarde die op elkaar moeten worden afgestemd. Tevens is de algemene staatssteunregeling overeenkomstig artikel 3, lid 2, van Verordening (EU) 2023/2831 van

de Commissie¹² onlangs gewijzigd, en het toepasselijke plafond voor een brutosubsidie-equivalent moet dienovereenkomstig worden aangepast.

- Wat overhevelingen door lidstaten van Elfpo-toewijzingen naar InvestEU betreft, is het zaak de bestaande wetgeving te wijzigen om ten volle gebruik te kunnen maken van de nieuwe mogelijkheden uit hoofde van artikel 10 bis, lid 4, van Verordening (EU) 2021/523¹³.

Wijzigingen van strategische GLB-plannen: De ervaring heeft geleerd dat de wijzigingen van strategische GLB-plannen meerdere technische en strategische elementen bevatten die deze voor de lidstaten complex maken. Om wijzigingsprocedures te vereenvoudigen en doelmatiger te maken, met name wat betreft elementen van de strategische GLB-plannen die niet van strategische aard zijn, moet de goedkeuring van de Commissie alleen vereist zijn voor strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen. Verder is bij de uitvoering tevens gebleken dat verschillende regels voor door respectievelijk het ELGF en het Elfpo gefinancierde interventies onzekerheid voor landbouwers kunnen veroorzaken en het voor de lidstaten ingewikkelder kunnen maken om wijzigingen van GLB-plannen voor te stellen. Ter verbetering van de synergieën tussen het ELGF en het Elfpo moeten de artikelen 86 en 119, lid 8, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om de subsidiabiliteit van uitgaven voor ELGF-bijdragen mogelijk te maken vanaf de door de lidstaat vastgestelde datum waarop de wijziging van kracht wordt; dit tijdstip kan worden vastgesteld na de datum waarop het verzoek tot wijziging bij de Commissie wordt ingediend. De voorgestelde datum waarop met het ELGF verband houdende wijzigingen van kracht worden, moet worden toegevoegd aan een lijst van zaken waarvoor een advies van het monitoringcomité vereist is om ervoor te zorgen dat landbouwers en andere begunstigden voldoende tijd hebben om rekening te houden met de wijziging van het strategische GLB-plan. Andere bepalingen worden aangepast om rekening te houden met de wijzigingen van artikel 119 van Verordening (EU) 2021/2115.

Jaarlijkse prestatiegoedkeuring: In het licht van de opgedane ervaring na de eerste jaarlijkse prestatiegoedkeuring voor het begrotingsjaar 2023 moet de jaarlijkse prestatiegoedkeuring worden stopgezet om de administratieve lasten voor de lidstaten te verlichten. Deze vereenvoudiging, die de prestaties van het GLB waarborgt via de voorwaarden voor de subsidiariteit van uitgaven in artikel 37, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2021/2116 en de in artikel 135 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde tweejaarlijkse prestatie-evaluatie, zal tevens leiden tot de vereenvoudiging van het jaarlijkse prestatieverslag, aangezien informatie die uitsluitend vereist is voor de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, niet langer noodzakelijk zal zijn. Of een toepassing met terugwerkende kracht wat betreft de wijzigingen in verband met de schrapping van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring en de desbetreffende wijzigingen van artikel 134 van Verordening (EU) 2021/2115 uit het begrotingsjaar 2025 mogelijk is, zal afhangen van de precieze inhoud en de in deze verordening opgenomen datum van inwerkingtreding van dergelijke wijzigingen. Op dit moment kan niet worden besloten of een dergelijke retroactieve toepassing mogelijk is. De haalbaarheid ervan moet door de medewetgevers worden besproken met het oog op de definitieve inhoud en de datum van inwerkingtreding van deze verordening.

Jaarlijks prestatieverslag en andere bepalingen: Wat het jaarlijkse prestatieverslag betreft, heeft de ervaring geleerd dat het verband met de tweejaarlijkse prestatie-evaluatie moet worden versterkt, door te verduidelijken dat in het jaarlijkse prestatieverslag motiveringen moeten worden

¹² [Verordening \(EU\) 2023/2831 — NL — EUR-Lex.](#)

¹³ [Verordening — 2021/523 — NL — EUR-Lex.](#)

opgenomen voor niet-bereikte mijlpalen met het oog op de tweejaarlijkse prestatie-evaluatie. Ook worden de termijnen voor de beoordeling van het verslag herzien in het licht van de bij de uitvoering opgedane ervaring.

Actualisering van de VSP op basis van nieuwe wetgevingshandelingen: Artikelen 120 en 159 van Verordening (EU) 2021/2115 zorgen ervoor dat de lijst van wetgevingshandelingen van de Unie in bijlage XIII bij die verordening betreffende milieu en klimaat wordt geactualiseerd en door de lidstaten als basis wordt gebruikt om na te gaan of hun strategische GLB-plannen moeten worden gewijzigd. Gezien het feit dat wij ons midden in de uitvoeringsperiode van de strategische GLB-plannen bevinden en dat zeer weinig recentelijk vastgestelde of gewijzigde handelingen van relevantie zijn voor die strategische GLB-plannen, zouden dergelijke strategische wijzigingen de uitvoering van strategische GLB-plannen verstoren. Deze bepalingen moeten derhalve worden geschrapt om de stabiliteit van het rechtskader van de Unie tot aan het einde van de programmeringsperiode te waarborgen.

Ten slotte worden de bijlagen I, II en III van Verordening (EU) 2021/2115 aangepast aan de bovenvermelde wijzigingen om nieuwe outputindicatoren op te nemen voor de nieuwe vormen van ondersteuning die op grond van het onlangs toegevoegde artikel 41 bis en artikel 78 bis bij die verordening zijn geïntroduceerd, en om de lijst van outputindicatoren af te stemmen op de wijziging van artikel 75 van die verordening, alsmede om het desbetreffende punt van de landbouwovereenkomst van de WTO te vermelden voor de nieuwe interventies en om wijzigingen in de GLMC-normen 1 en 4 door te voeren.

Governance van data en interoperabiliteit: Zowel het gebrek aan een coördinatiestructuur op lidstaatsniveau als de waargenomen verschillen tussen lidstaten bij de digitale transitie belemmeren de doeltreffende uitvoering van interoperabiliteit, waaronder de naadloze uitwisseling van gegevens tussen informatiesystemen die worden gebruikt voor de uitvoering, monitoring en evaluatie van het GLB en de voordelen ervan. Derhalve worden bepalingen voorgesteld om ervoor te zorgen dat elke lidstaat één autoriteit aanwijst die verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van een routekaart om interoperabiliteit en de naadloze uitwisseling van gegevens tot stand te brengen en te handhaven.

Gebruik van landbouwreserve: In artikel 16 van Verordening (EU) 2021/2116 zijn regels voor het gebruik van de landbouwreserve vastgesteld. Uit de ervaring met de uitvoering ervan is gebleken dat de reserve in de afgelopen jaren in toenemende mate is gebruikt om landbouwers te helpen die verliezen leden als gevolg van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen. De bepaling wordt zodanig gewijzigd dat de landbouwreserve zich richt op zijn oorspronkelijk beoogde doel om de gevolgen van marktverstoringen te beperken.

Controles van landbouwers: Wat controles van landbouwers betreft, hebben de wijzigingen tot doel de lasten en controledruk op landbouwers te verminderen door de doelstelling “één controle per jaar” in te voeren, op grond waarvan de lidstaten controles ter plaatse van steun- en betalingsaanvragen of conditionaliteit uitvoeren, op een wijze die meerdere controles van een begunstigde in één jaar zoveel mogelijk beperken tenzij de omstandigheden een tweede controle vereisen om de doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de Unie te waarborgen.

De met de kwaliteitsbeoordelingen van het identificatiesysteem voor landbouwpercelen (LPIS), het geospatiale aanvraagstelsel (GSA) en het areaalmonitoringsysteem (AMS) opgedane ervaring wijst op mogelijke synergieën die zouden kunnen worden benut, terwijl de uitvoering kan worden vereenvoudigd en de noodzaak van controles ter plaatse kan worden verminderd. Er wordt dan ook voorgesteld om deze systemen samen te voegen.

Wat conditionaliteitscontroles betreft, blijkt uit de ervaring die is opgedaan met de toepassing van het systeem voor conditionaliteitscontroles, dat bepaalde voorwaarden onnodig star zijn en onevenredige lasten met zich meebrengen voor de lidstaten, zonder dat zij de bescherming van Uniemiddelen noodzakelijkerwijs ten goede komen. Ter stroomlijning van het controlesysteem moet de vereiste van een jaarlijkse herziening van het controlesysteem worden geschrapt en moeten de lidstaten zelf kunnen bepalen welke factoren zij bij de risicoanalyse in ogenschouw nemen. Daarnaast profiteren kleine begunstigden die geen landbouwers zijn, mogelijk niet van de door Verordening (EU) 2024/1468 ingevoerde vrijstellingen van conditionaliteitscontroles en sancties. Het door die begunstigden beheerde areaal is beperkt en de sancties zijn over het algemeen laag. Gezien de oppervlakte en de administratieve lasten in verband met de controles en de toepassing van sancties voor conditionaliteit, moeten bepalingen zo tot stand worden gebracht dat kleine begunstigden (andere dan landbouwers) ook worden vrijgesteld van conditionaliteitscontroles en van de toepassing van administratieve sancties voor conditionaliteitsvereisten.

Ten slotte moeten de artikelen 102 en 103 van Verordening (EU) 2021/2116, waarin regels worden vastgesteld voor de uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie aan de Commissie en de comitéprocedure, worden gewijzigd om rekening te houden met de door dit voorstel geïntroduceerde wijzigingen van andere bepalingen van Verordening (EU) 2021/2116.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft het conditionaliteitssysteem, interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventietypes in bepaalde sectoren en plattelandsontwikkeling, en jaarlijkse prestatieverslagen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft de governance van gegevens en interoperabiliteit, opschorting van betalingen in verband met de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, en controles en sancties

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 43, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁴,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹⁵,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- 1) In haar mededeling “Het EU-kompas voor concurrentievermogen”¹⁶ en in “Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging”¹⁷ heeft de Commissie benadrukt dat het noodzakelijk is het concurrentievermogen te vergroten, innovatie te bevorderen en groei in de hele Unie te ondersteunen, hetgeen staat of valt met de vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten. Het is dan ook zaak om dure regelgevingslasten, complexiteit van de wetgeving en de uitvoering ervan aan te pakken, waaronder buitensporige rapportagevereisten, en tevens oog te hebben voor de specifieke behoeften van kleine en middelgrote entiteiten.
- 2) De mededeling van de Commissie “Een visie voor landbouw en voedsel”¹⁸ benadrukt dat, om innovatieve en duurzame landbouwpraktijken te stimuleren, landbouwers ondernemers en aanbieders moeten zijn die geen onnodige bureaucratische of regelgevende lasten dragen. Dit perspectief en de diversiteit van de sector vragen om op maat gesneden benaderingen in plaats van uniforme oplossingen, aangevuld met realitychecks van de Uniewetgeving en

¹⁴ PB C van , blz. .

¹⁵ PB C van , blz. .

¹⁶ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — “Het EU-kompas voor concurrentievermogen”, 29.1.2025, COM(2025) 30 final.

¹⁷ “Een eenvoudiger en sneller Europa: mededeling over uitvoering en vereenvoudiging”, Europese Commissie 2024-2029, [8556fc33-48a3-4a96-94e8-8ecacef1ea18_en](#).

¹⁸ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — “Een visie voor landbouw en voedsel — Samen de landbouw- en voedselsector van de EU aantrekkelijk maken voor de toekomstige generaties”, 19.2.2025, COM(2025) 75 final.

vereenvoudigingen, waarbij ook wordt gekeken naar de voordelen die digitale technologieën met zich meebrengen, zoals technologieën die geautomatiseerde rapportage mogelijk maken. Een beter evenwicht tussen vereisten en stimulansen is nodig om de overgang naar duurzame landbouw in goede banen te leiden en innovatie te stimuleren. De speciale behoeften van kleine landbouwbedrijven, waarop de vitaliteit van plattelandsgemeenschappen is gebaseerd, vragen om beter toegesneden en ongecompliceerde steun in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), waardoor de administratieve lasten worden verminderd. Kleine landbouwbedrijven en sommige andere landbouwbedrijven worden vaak benadeeld bij de toegang tot en het gebruik van financiering, hetgeen hun vermogen om te investeren, te innoveren en ontwikkelingsmogelijkheden te benutten, belemmert.

- 3) Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ bevat voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd. Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad²⁰ bevat voorschriften inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In 2024 werd Verordening (EU) 2024/1468 van het Europees Parlement en de Raad²¹ vastgesteld teneinde het kader voor GLB-steun van de Unie beter aan te passen aan de realiteit op het landbouwbedrijf, de administratie van de strategische GLB-plannen door de lidstaten te verbeteren, en de lasten in verband met controles te verminderen. Ook stelde de Commissie Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1235²² tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/126²³ vast, wat betreft regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC), die de lidstaten met name de mogelijkheid biedt om het referentieaandeel voor GLMC-norm 1 aan te passen op basis van structurele

¹⁹ Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

²⁰ Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

²¹ Verordening (EU) 2024/1468 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 wat betreft de normen voor een goede landbouw- en milieuconditie, regelingen voor klimaat, milieu en dierenwelzijn, wijzigingen van de strategische GLB-plannen, herziening van de strategische GLB-plannen en vrijstellingen van controles en sancties (PB L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj>).

²² Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1235 van de Commissie van 12 maart 2024 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/126 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) (PB L, 2024/1235, 26.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1235/oj).

²³ Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/126 van de Commissie van 7 december 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad met aanvullende eisen voor bepaalde interventietypes die de lidstaten in het kader van die verordening in hun strategisch GLB-plan voor de periode 2023-2027 uitwerken, alsmede regels voor het aandeel in het kader van norm 1 inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) (PB L 20 van 31.1.2022, blz. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

veranderingen in landbouwsystemen en om landbouwers en andere begunstigen vrij te stellen van de verplichting tot omschakeling.

- 4) Uit de feedback over en de ervaring met de twee uitvoeringsjaren van de strategische GLB-plannen in het huidige rechtskader van de Unie voor het GLB blijkt dat verdere beperkte aanpassingen van die wetgeving noodzakelijk zijn om de geconstateerde knelpunten en complexiteiten aan te pakken. Hiertoe behoort het feit dat in het rechtskader van de Unie voor het GLB vooralsnog onvoldoende rekening wordt gehouden met specifieke omstandigheden, praktijken en behoeften van bepaalde groepen landbouwers — zoals biologische, jonge en kleinschalige landbouwers en veehouders —, waardoor de lidstaten de verschillende instrumenten niet aan de specifieke omstandigheden, behoeften en praktijken van die landbouwers kunnen aanpassen. Bepaalde vereenvoudigingsmogelijkheden binnen het GLB, zoals het gebruik van vaste bedragen of vereenvoudigde kostenopties, worden daarnaast onvoldoende benut vanwege de complexiteit bij de uitvoering en het beheer ervan. Dit kan leiden tot overlappende of dubbelzinnige vereisten voor landbouwers, de toegang tot steun voor landbouwers bemoeilijken en de groei mogelijkheden van landbouwers belemmeren, onder meer voor jonge en nieuwe landbouwers. Er is ook sprake van een zekere starheid in de regels die van invloed is op de wijze waarop de lidstaten hun strategische GLB-plannen beheren en wijzigen en hun rapportageverplichtingen nakomen. Ten slotte moeten de lasten van controlebezoeken op het landbouwbedrijf en controles van zowel landbouwers als administratieve instanties worden verlicht, met name door doeltreffendere methoden in te voeren voor kwaliteitsbeoordelingen in het kader van het geïntegreerde beheers- en controlesysteem (GBCS) en conditionaliteitscontroles. Door deze knelpunten en starheden weg te nemen, kunnen de lidstaten de strategische GLB-plannen benutten om zoveel mogelijk kansen te scheppen voor landbouwers en andere begunstigen van het GLB, administratieve lasten en complexiteit te verminderen, en beter gebruik te maken van schaarse hulpbronnen.
- 5) Artikel 4, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/2115 stelt vast dat een landbouwareaal moet worden aangemerkt als blijvend grasland wanneer het wordt gebruikt als grasland en minimaal vijf jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf is opgenomen. Sommige landbouwsystemen gaan echter gepaard met een vruchtwisseling op bouwland waarbij de grassen of andere kruidachtige voedergewassen minimaal vijf jaar niet in de vruchtwisseling worden opgenomen, maar waarbij deze arealen worden omgeploegd om de status van bouwland te behouden. Wanneer dergelijke landbouwsystemen worden toegepast, hebben landbouwers in de lidstaten bijgevolg moeite om hun teeltrotaties te beheren en om levensvatbaar te blijven en tevens aan de vereisten voor de uitvoering van GLMC-norm 1 te voldoen. Daarnaast kan het gebruik van langere vruchtwisselingen met grasland aanzienlijke voordelen opleveren als het gaat om de biodiversiteit en ecosysteemdiensten, terwijl het landbouwers meer flexibiliteit biedt bij het beheer van hun landbouwsystemen. Ter bevordering van dergelijke flexibele en duurzame landbouwpraktijken voor het beheer van grasland moet de lidstaten derhalve de mogelijkheid worden geboden om de periode die bepalend is voor de indeling van een areaal als blijvend grasland, te verlengen van vijf jaar naar zeven jaar. Artikel 4, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/2115 moet daarom worden gewijzigd.
- 6) Om het risico van negatieve gevolgen voor de eengemaakte markt en de internationale handel van de nieuwe crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen en rampzalige gebeurtenissen overeenkomstig de artikelen 41 bis en 78 bis van Verordening (EU) 2021/2115 zoveel mogelijk te beperken, moeten de interventies op grond waarvan deze steun van de Unie moet worden verleend,

door de lidstaten zodanig worden vormgegeven dat zij beantwoorden aan de criteria van bijlage 2 bij de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw (“groene doos”).

- 7) Artikel 11 van Verordening (EU) 2021/2115 bevat een mechanisme voor de uitvoering van het Memorandum van Overeenstemming betreffende oliehoudende zaden, waaronder bepalingen inzake de toename van geplande outputs en verlagingscoëfficiënten om overschrijding van het maximale steunareaal voor de hele Unie te voorkomen. Deze bepaling moet worden aangepast om rekening te houden met de bij deze verordening doorgevoerde wijzigingen van artikel 119 van die verordening.
- 8) Gelet op het uitzonderlijke karakter van de betaling die de landbouwer in een crisissituatie zou ontvangen, na aanzienlijke productieverliezen te hebben geleden als gevolg van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of andere rampzalige gebeurtenissen, en om de samenhang met in artikel 78 bis van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde betalingen te waarborgen, moet het in artikel 12 van die verordening bedoelde conditionaliteitssysteem niet van toepassing zijn op aanvullende betalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen in het kader van de rechtstreekse betalingen, als bedoeld in artikel 41 bis van die verordening.
- 9) Het conditionaliteitssysteem, dat uit de regelgeving voortvloeiende beheerseisen (RBE's) en normen inzake een goede landbouw- en milieuconditie (GLMC) omvat, is erop gericht de ontwikkeling van duurzame landbouw te bevorderen door de begunstigden er beter bewust van te maken dat het noodzakelijk is deze basisnormen en vereisten in acht te nemen. Het heeft tevens tot doel het GLB beter bij de door Uniewetgeving nagestreefde doelstellingen op het gebied van milieu, volksgezondheid, gezondheid van planten en dierenwelzijn te laten aansluiten. Aangezien het landbouwareaal dat wordt beheerd door kleine landbouwers die betalingen ontvangen in het kader van de in artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde interventies, beperkt is, levert de toepassing van het conditionaliteitssysteem op deze kleine landbouwers, die de meeste landbouwbedrijven in de Unie beheren, onvoldoende voordelen op terwijl daar aanzienlijke kosten tegenover staan, en legt het deze landbouwers en nationale overheden zware administratieve lasten op. Om dergelijke kosten te verminderen en de daarmee samenhangende administratieve lasten te verlichten, is het passend om kleine landbouwers vrij te stellen van de toepassing van het conditionaliteitssysteem.
- 10) De in artikel 13 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde GLMC-normen maken deel uit van het in artikel 12 van die verordening bedoelde conditionaliteitssysteem. Zij dragen bij aan de matiging van en aanpassing aan klimaatverandering en de bescherming van het milieu, met inbegrip van water, bodem en biodiversiteit van ecosystemen. De algemene beginselen waarop biologische productie uit hoofde van artikel 5 van Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad²⁴ is gebaseerd, omvatten het behoud van natuurlijke landschapselementen, zoals natuurlijke erfgoedlocaties en het verantwoorde gebruik van energie en natuurlijke hulpbronnen, zoals water, bodem, organisch materiaal en lucht.
- 11) GLMC-norm 1, vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, streeft ernaar blijvend grasland in stand te houden met het oog op het behoud van de koolstofvoorraad. In punten 1.7.3 en 1.9.1.1 van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848 wordt het belang van

²⁴ Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad (PB L 150 van 14.6.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

grasland en weides benadrukt, dat de omzetting van blijvend grasland voor andere vormen van grondgebruik voorkomt en overeenkomstig de hoofddoelstelling van GLMC-norm 1 de koolstofvoorraad in blijvend grasland in stand houdt. De GLMC-normen 3, 5 en 6, zoals opgenomen in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, hebben respectievelijk tot doel organisch materiaal in de bodem te behouden, erosie te beperken en bodems te beschermen in kwetsbare perioden. Deze doelstellingen worden reeds verwezenlijkt door de grondbewerkings- en teeltmethoden die worden toegepast bij het verbouwen van biologische gewassen, met name de in punt 1.9. van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848 bedoelde methoden. GLMC-norm 4, vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, heeft tot doel waterlopen te beschermen tegen vervuiling. De punten 1.5, 1.7, 1.9 en 1.10 van bijlage II bij Verordening (EU) 2018/848 hebben tot doel het risico van watervervuiling te verminderen door het gebruik van geneesmiddelen voor diergeneeskundig gebruik aan banden te leggen, het gebruik van meststoffen en pesticiden te beperken, en de bezettingsdichtheid te beperken. De ervaring heeft geleerd dat de biologische landbouw een positieve invloed heeft op het uitspoelen en weglekken van nutriënten, waardoor de kans kleiner wordt dat een biologische landbouwer de kwaliteit van het water aantast en de hoofddoelstelling van GLMC-norm 4 wordt bereikt. Gezien de beginselen en voorschriften die zijn vastgelegd in Verordening (EU) 2018/848 en bestaande praktijken in het kader van de biologische landbouwsystemen, worden biologische landbouwers waarvan het hele bedrijf overeenkomstig Verordening (EU) 2018/848 is gecertificeerd, derhalve verondersteld aan de GLMC-normen 1, 3, 4, 5 en 6 te voldoen, zoals reeds het geval is met betrekking tot GLMC-norm 7.

- 12) Om de samenhang van de vereisten voor landbouwers te verbeteren en het vaststellen van de GLMC-normen door de lidstaten te vereenvoudigen, moet artikel 13, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om te verduidelijken dat de lidstaten de GLMC-normen in hun strategische GLB-plannen kunnen vaststellen in overeenstemming met verplichte nationale voorschriften, op voorwaarde dat dergelijke nationale voorschriften voldoen aan de GLMC-normen die zijn opgenomen in bijlage III bij die verordening. In het bijzonder moet worden verduidelijkt dat in de strategische GLB-plannen vastgestelde GLMC-normen niet verder hoeven te gaan dan bestaande verplichte nationale voorschriften, op voorwaarde dat dergelijke nationale voorschriften voldoen aan de GLMC-normen die zijn opgenomen in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, met name aan de hoofddoelstellingen van deze GLMC-normen.
- 13) Gelet op het uitzonderlijke karakter van de betaling die de landbouwer zou ontvangen in een crisissituatie, na aanzienlijke verliezen te hebben geleden als gevolg van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of andere rampzalige gebeurtenissen, en om de samenhang met betalingen bedoeld in artikel 78 bis van Verordening (EU) 2021/2115 te waarborgen, mag het in artikel 14 van die verordening bedoelde conditionaliteitssysteem niet gelden voor aanvullende betalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen in het kader van de in artikel 41 bis van die verordening bedoelde rechtstreekse betalingen.
- 14) Steeds vaker voorkomende, ernstigere en langdurigere natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen en rampzalige gebeurtenissen hebben aanzienlijke gevolgen voor de landbouwsector in de Unie. In Verordening (EU) 2021/2115 wordt reeds een aantal instrumenten voor landbouwers geboden om veerkracht op te bouwen en op crises te reageren. De schaalgrootte van de gebeurtenissen en het plotselinge en buitengewone karakter ervan maken uitbreiding van de voor de lidstaten beschikbare instrumenten echter noodzakelijk. Het is dan ook passend om aanvullende crisisbetalingen te verrichten aan

landbouwers en deze als een nieuw interventietype in de vorm van rechtstreekse betalingen op te nemen in artikel 16 van die verordening.

- 15) Volgens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/2115 kunnen de lidstaten tot 3 % van de aan een landbouwer te betalen rechtstreekse betalingen inhouden ter ondersteuning van de bijdrage van landbouwers aan een risicobeheersinstrument. Een lidstaat die besluit van deze optie gebruik te maken, moet deze toepassen op alle begunstigden van rechtstreekse betalingen in een bepaald jaar. De ervaring heeft geleerd dat slechts zeer weinig lidstaten gebruikmaken van deze optie. Uit overleg met de lidstaten is naar voren gekomen dat de uitvoering van deze bepaling wordt belemmerd door het ontbreken van instrumenten voor risicobeheer, hetzij opgezet door de lidstaten of beschikbaar via een particuliere verzekering, waarover alle landbouwers kunnen beschikken die rechtstreekse betalingen ontvangen. Om ervoor te zorgen dat er meer gebruik wordt gemaakt van de in artikel 19 van die verordening geboden mogelijkheid, moet de uitvoering ervan flexibeler worden gemaakt en deze mogelijkheid worden afgestemd op de bestaande beheersinstrumenten in de lidstaten. Als gevolg van deze wijziging kunnen de lidstaten tot 3 % van de rechtstreekse betalingen inhouden die moeten worden verricht aan landbouwers voor wie in een bepaald jaar risicobeheersregelingen bestaan. De lidstaten waar risicobeheersregelingen bestaan voor alle begunstigden van rechtstreekse betalingen, kunnen tot 3 % van de rechtstreekse betalingen aan al deze begunstigden blijven inhouden.
- 16) De door de lidstaten ontwikkelde vereenvoudigde betalingsregeling voor kleine landbouwers uit hoofde van artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 maakt het aanvraagproces voor inkomenssteun minder complex, zowel voor kleine landbouwers als voor overheden. Om de aantrekkelijkheid ervan te vergroten en een groter aantal kleine landbouwers aan te moedigen om van deze regeling gebruik te maken, moet het maximumbedrag dat in het kader van die regeling kan worden ontvangen, worden verhoogd. Om de deelname te bevorderen van kleine landbouwers die in aanmerking komen voor de betalingen als bedoeld in artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 in het kader van de ecoregelingen als bedoeld in artikel 31 van die verordening, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben om door die landbouwers ontvangen betalingen in het kader van ecoregelingen uit te sluiten van het in artikel 28 van die verordening bedoelde maximumbedrag van de betaling.
- 17) Wanneer een lidstaat uit hoofde van artikel 28, tweede alinea, van Verordening (EU) 2021/2115 besluit dat de in artikel 28, eerste alinea, van die verordening bedoelde betaling aan kleine landbouwers niet in de plaats moet komen van steun voor ecoregelingen overeenkomstig artikel 31 van die verordening, moeten de ecoregelingen blijven voldoen aan alle in artikel 31, lid 5, van die verordening vastgestelde vereisten. Dit beginsel moet ook in acht worden genomen wat betreft interventies uit hoofde van artikel 70 van die verordening met betrekking tot landbouwers die in artikel 28 van die verordening bedoelde betalingen ontvangen. Om ervoor te zorgen dat het algemene beginsel dat betalingen alleen worden verricht voor verbintenissen die verder gaan dan de conditionaliteitsvereisten, wordt nageleefd, en om de ambitie van de interventies te waarborgen, die deel uitmaken van de milieu- en klimaatarchitectuur van het GLB, mogen landbouwers die in artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde betalingen ontvangen alleen betalingen in het kader van ecoregelingen als bedoeld in artikel 31 van die verordening of betalingen in het kader van interventies als bedoeld in artikel 70 van die verordening ontvangen indien zij aan de voorwaarden van respectievelijk artikel 31, lid 5, eerste alinea, punt a), van die verordening of aan de voorwaarden van artikel 70, lid 3, eerste alinea, punt a), van die verordening voldoen.
- 18) Om ervoor te zorgen dat wanneer de lidstaten betere resultaten boeken met betrekking tot milieu, klimaat, dierenwelzijn en antimicrobiële resistentie, door nationale wetgeving te

handhaven of goed te keuren die verder gaat dan de daarmee verband houdende minimumvoorschriften uit het Unierecht, de gevolgen van dergelijke voorschriften voor de financiële en economische situatie van de betrokken landbouwers binnen de perken kunnen worden gehouden, moet artikel 31, lid 5, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om de lidstaten de gelegenheid te bieden steun te verlenen voor verbintenissen die bijdragen tot de naleving van door nationale wetgeving opgelegde verplichte voorschriften die verder gaan dan de minimumvoorschriften uit het Unierecht, ongeacht of zij nieuw zijn of reeds bestonden. Daarnaast maakt het afschaffen van de termijn waarbinnen steun kan worden verleend in het kader van ecoregelingen, het beheer van de ecoregelingen voor de lidstaten eenvoudiger, aangezien het hierdoor minder vaak nodig is ecoregelingen in de strategische GLB-plannen tijdens de programmeringsperiode te wijzigen als gevolg van wijzigingen van nationale wetgeving of als gevolg van het verstrijken van de termijn van 24 maanden waarbinnen steun kan worden verleend voor verbintenissen die bijdragen tot de naleving van nationale wetgeving.

- 19) GLMC-norm 2, vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, streeft ernaar koolstofrijke bodems te beschermen. De ervaring heeft geleerd dat de in de strategische plannen opgenomen vereisten op grond van GLMC-norm 2 uitdagingen met zich meegebracht hebben voor landbouwers en lidstaten, met name wat betreft het tegelijkertijd waarborgen van de economische levensvatbaarheid van de betrokken landbouwbedrijven en beschermen van koolstofrijke bodems. De naleving van bepaalde in GLMC-norm 2 vastgestelde voorschriften, waaronder de vereisten ten aanzien van productiebeperking, kan landbouwers op kosten jagen en hun vermogen om het gebruik van hun land te wijzigen of aan te passen, aanzienlijk beperken. Daarnaast heeft GLMC-norm 2 in sommige lidstaten grotere gevolgen voor landbouwers dan in andere door de uiteenlopende aandelen wetlands en veengebied op hun grondgebied. Met inachtneming van de bestaande vereisten op grond van GLMC-norm 2, die zijn vastgesteld in overeenstemming met verplichte nationale voorschriften zoals geïntroduceerd door deze verordening, moet het mogelijk zijn om landbouwers te compenseren voor de naleving van de verplichtingen die uit deze norm voortvloeien. Het moet derhalve mogelijk zijn voor de lidstaten om GLMC-norm 2 uit te sluiten van de in artikel 31, lid 5, punt a), van Verordening (EU) 2021/2115 vastgelegde vereiste. Hierdoor zouden de lidstaten in hun strategische GLB-plannen steun kunnen verlenen in het kader van de in artikel 31 van die verordening bedoelde ecoregelingen, zodat actieve landbouwers die onder GLMC-norm 2 vallen, aan de vereisten van die norm voldoen en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van wetlands en veengebied handhaven, met name gelet op het potentieel voor koolstofvastlegging van deze gebieden.
- 20) Om steun voor biologische veeteelt in het kader van de in artikel 31 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde ecoregelingen mogelijk te maken, moeten de lidstaten kunnen besluiten dat steun verleend voor verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouwpraktijken en -methoden overeenkomstig Verordening (EU) 2018/848, de vorm kan aannemen van een jaarlijkse betaling voor grootvee-eenheden. Ook moet worden verduidelijkt dat de steun voor verbintenissen ter verbetering van landbouwpraktijken in verband met de bijenteelt kan worden verleend in de vorm van jaarlijkse betalingen voor bijenkasten, aangezien dit de berekening van betalingen voor deze verbintenissen zal vereenvoudigen. Ter waarborging van de samenhang van de in de strategische GLB-plannen gebruikte definities moet het begrip bijenkast voor de steunverlening in het kader van ecoregelingen bedoeld in artikel 31 van Verordening (EU) 2021/2115, verwijzen naar het begrip bijenkast dat door de Commissie is gedefinieerd op basis van artikel 56, punt b), van die verordening.

- 21) In de eerste uitvoeringsjaren van de strategische GLB-plannen zijn natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen en andere rampzalige gebeurtenissen van invloed geweest op de productie van talloze landbouwers in de hele Unie. Die trend zal zich in de toekomst naar verwachting voortzetten. Daarom moet het voor de lidstaten mogelijk zijn om crisisbetalingen aan te bieden in de vorm van meer rechtstreekse inkomenssteun om de zwaarst getroffen landbouwers snel te kunnen compenseren. Ter handhaving van de stimulans voor landbouwers om hun productie te verzekeren, moeten de lidstaten een hoger compensatiepercentage vaststellen voor deze landbouwers, die onder een verzekeringsregeling of ander risicobeheersinstrument vallen. Om meer middelen ter ondersteuning van landbouwers beschikbaar te kunnen stellen, moeten de lidstaten in de gelegenheid worden gesteld om deze crisisbetalingen met aanvullende nationale financiering tot 200 % te medefinancieren. De lidstaten moeten er echter voor zorgen dat de totale door de landbouwer ontvangen compensatie gecumuleerd met andere vormen van door de Unie of nationale overheden gefinancierde steun (waaronder aanvullende nationale financiering), een particuliere verzekering of andere risicobeheersregelingen niet leidt tot overcompensatie of dubbele financiering.
- 22) Artikel 48 van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om de verwijzing naar jaarlijkse prestatiegoedkeuring te schrappen, met het oog op de verwijdering van die procedure uit Verordening (EU) 2021/2116 door deze verordening.
- 23) Producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties in de sector groenten en fruit spelen een belangrijke rol bij het versterken van de positie van landbouwers in de toeleveringsketen. GLB-steun aan deze organisaties is van cruciaal belang om specifieke problemen aan te pakken en sectorale doelstellingen te bereiken of om milieuvriendelijke praktijken te belonen. Daarom is het passend om producentenorganisaties en unies van producentenorganisaties die in hun operationele programma's één of meer sectorale interventies hebben opgenomen in verband met de doelstellingen als bedoeld in artikel 46, punten d), e), f), h), i) of j), van Verordening (EU) 2021/2115, te laten profiteren van het verhoogde maximum voor financiële steun van de Unie als bedoeld in artikel 52, lid 2, van die verordening, op voorwaarde dat het bedrag waarmee de in artikel 52, lid 2, eerste alinea, van die verordening vastgestelde maxima worden overschreden, uitsluitend wordt aangewend voor de financiering van deze sectorale interventies.
- 24) Artikel 69 van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om de benaming van het interventietype voor plattelandontwikkeling als bedoeld in punt e) van dat artikel af te stemmen op de wijzigingen van artikel 75 van die verordening en om de benaming van het nieuwe interventietype als bedoeld in artikel 78 bis van die verordening op te nemen.
- 25) Om ervoor te zorgen dat wanneer de lidstaten betere resultaten boeken met betrekking tot milieu, klimaat, dierenwelzijn en antimicrobiële resistentie, door nationale wetgeving te handhaven of goed te keuren die verder gaat dan de daarmee verband houdende minimumvoorschriften uit het Unierecht, de gevolgen van dergelijke voorschriften voor de financiële en economische situatie van de betrokken landbouwers binnen de perken kunnen worden gehouden, moet artikel 70, lid 3, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om de lidstaten de gelegenheid te bieden steun te verlenen voor verbintenissen die bijdragen tot de naleving van door nationale wetgeving opgelegde verplichte voorschriften die verder gaan dan de minimumvoorschriften uit het Unierecht, ongeacht of zij nieuw zijn of reeds bestonden. Daarnaast maakt het afschaffen van de termijn waarbinnen steun kan worden verleend in het kader van agromilieuklimaatverbintenissen, het beheer van deze verbintenissen voor de lidstaten eenvoudiger, aangezien het hierdoor minder vaak nodig is deze verbintenissen in de strategische GLB-plannen tijdens de programmeringsperiode te wijzigen als gevolg van wijzigingen van nationale wetgeving of als gevolg van het

verstrijken van de termijn van 24 maanden waarbinnen steun kan worden verleend voor verbintenissen die bijdragen tot de naleving van nationale wetgeving.

- 26) De ervaring heeft geleerd dat de in de strategische plannen opgenomen vereisten op grond van GLMC-norm 2 aanzienlijke uitdagingen met zich meegebracht hebben voor landbouwers en lidstaten, met name wat betreft het tegelijkertijd waarborgen van de economische levensvatbaarheid van de betrokken landbouwbedrijven en het beschermen van koolstofrijke bodems. De naleving van bepaalde in GLMC-norm 2 vastgestelde voorschriften, waaronder de vereisten ten aanzien van productiebeperking, kan landbouwers op kosten jagen en hun vermogen om het gebruik van hun land te wijzigen of aan te passen, aanzienlijk beperken. Daarnaast heeft GLMC-norm 2 in sommige lidstaten grotere gevolgen voor landbouwers dan in andere door de uiteenlopende aandelen wetlands en veengebied op hun grondgebied. Met inachtneming van de bestaande vereisten op grond van GLMC-norm 2, die zijn vastgesteld in overeenstemming met verplichte nationale voorschriften zoals geïntroduceerd door deze verordening, moet het mogelijk zijn om landbouwers te compenseren voor de naleving van de verplichtingen die uit deze norm voortvloeien. Het moet derhalve mogelijk zijn voor de lidstaten om GLMC-norm 2 uit te sluiten van de in artikel 70, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/2115 vastgelegde vereiste voor interventies op basis van artikel 70 van die verordening. Hierdoor zouden de lidstaten in hun strategische GLB-plannen steun kunnen verlenen in het kader van interventies als bedoeld in artikel 70 van die verordening, zodat landbouwers en andere begunstigden die onder GLMC-norm 2 vallen, aan de vereisten van de norm voldoen en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van wetlands en veengebied handhaven, met name gelet op het potentieel voor koolstofvastlegging van deze gebieden.
- 27) Uit hoofde van artikel 70, lid 8, van Verordening (EU) 2021/2115 moeten de lidstaten betalingen voor agromilieuklimaatverbintenissen en voor verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouw enkel als betalingen per hectare vaststellen. Ter waarborging van de samenhang met steun in het kader van ecoregelingen als bedoeld in artikel 31 van die verordening moet het voor de lidstaten mogelijk zijn om in naar behoren gemotiveerde gevallen steun te verlenen voor dergelijke verbintenissen in de vorm van een betaling per grootvee-eenheid. Ter vergemakkelijking van de milieuvriendelijke bijenteeltactiviteiten moet het mogelijk zijn om voor agromilieuklimaatverbintenissen of verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouw steun te verlenen in de vorm van een betaling per bijenkast. Ter waarborging van de samenhang van de in de strategische GLB-plannen gebruikte definities moet het begrip bijenkast voor de verlening van steun voor deze verbintenissen verwijzen naar het begrip bijenkast dat door de Commissie op basis van artikel 56, punt b), van Verordening (EU) 2021/2115 is gedefinieerd.
- 28) Artikel 72, lid 5, van Verordening (EU) 2021/2115 bevat regels betreffende de berekening van aanvullende kosten en gedeelde inkomsten om betalingen toe te kennen voor gebiedsspecifieke nadelen als gevolg van bepaalde verplichte vereisten die verder gaan dan de ter zake vastgestelde GLMC-normen. Voor gebiedsspecifieke nadelen die voortvloeien uit de ter zake vastgestelde GLMC-normen, worden geen betalingen toegekend. De naleving van bepaalde in GLMC-norm 2 vastgestelde vereisten kan landbouwers echter op kosten jagen, aangezien deze vereisten productiebeperkingen als gevolg van aanzienlijke beperkingen van het grondgebruik met zich meebrengen. Om de kosten van gebiedsspecifieke nadelen die voortvloeien uit bepaalde verplichte vereisten in verband met GLMC-norm 2, te integreren in de berekeningsgrondslagen voor betalingen, moet het voor de lidstaten mogelijk zijn om in die berekening nadelen op te nemen die voortvloeien uit de vereisten van GLMC-norm 2.

- 29) Om ervoor te zorgen dat landbouwers meer tijd en flexibiliteit hebben om zich aan te passen aan nieuwe Uniewetgeving in een steeds uitdagendere context van geopolitieke spanningen, structurele uitdagingen en economische moeilijkheden die onder meer verband houden met hoge energie- en inputprijzen, moet artikel 73, lid 5, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om de termijn waarbinnen steun kan worden verleend voor investeringen die bijdragen tot de naleving van nieuwe door de Uniewetgeving opgelegde voorschriften, te verlengen van 24 maanden naar 36 maanden vanaf de datum waarop deze nieuwe voorschriften verplicht worden voor het landbouwbedrijf.
- 30) De landbouwsector van de Unie kampt met demografische problemen door de vergrijzende arbeidskrachten. Hoewel het waarborgen van een duurzame toekomst voor de landbouw staat of valt met het aantrekken van jonge landbouwers, is het voor jonge landbouwers financieel problematisch om nieuwe economische activiteiten in de landbouwsector op te zetten en tot ontwikkeling te brengen. Ter vergemakkelijking van de eerste opstart van landbouwbedrijven moet de subsidiabiliteitsperiode voor investeringen die voldoen aan de nieuwe normen van de Unie, worden verlengd voor jonge landbouwers.
- 31) Ter versterking van het concurrentievermogen en de duurzaamheid van het voedselsysteem van de Unie zijn aanzienlijke investeringen en bedrijfsontwikkeling noodzakelijk. De ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven, die worden geconfronteerd met specifieke uitdagingen en potentieel economisch levensvatbaar zijn, moet worden aangemoedigd. Tegelijkertijd is het zaak de uitvoering van de steun voor kleine landbouwbedrijven te vereenvoudigen om de administratieve lasten zoveel mogelijk te beperken. Om in te spelen op deze behoeften, is het passend om artikel 75 van Verordening (EU) 2021/2115 te wijzigen teneinde de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven op te nemen in de interventies die de lidstaten kunnen steunen en om een vast steunbedrag van 50 000 EUR te hanteren voor die interventie. Omwille van de consistentie moeten de lidstaten kleine landbouwbedrijven op dezelfde wijze definiëren voor investeringen uit hoofde van artikel 73, lid 4, punt b), van die verordening als voor bedrijfsontwikkeling uit hoofde van artikel 75 van die verordening.
- 32) Risicobeheersinterventies zijn zeer nuttig om landbouwers veerkrachtiger te maken en moeten dan ook worden aangemoedigd. De ervaring heeft echter geleerd dat de huidige regels te star zijn om dit interventietype ten volle te benutten. In het bijzonder lijkt het erop dat de huidige formule voor de berekening van verliezen niet is afgestemd op de specifieke situatie van sommige begunstigen, waaronder jonge landbouwers, arealen met vaste gewassen of andere gemotiveerde gevallen waarin de berekeningsformule voor verliezen niet passend is. Ter bevordering van het gebruik en de benutting van risicobeheerinstrumenten op grond van artikel 76 van Verordening (EU) 2021/2115 moeten de lidstaten over meer flexibiliteit beschikken bij het berekenen van de verliezen voor dergelijke begunstigen of gewassen, zodat rekening kan worden gehouden met hun specifieke situaties.
- 33) Om landbouwers van wie de productie schade heeft opgelopen door natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of andere rampzalige gebeurtenissen, doeltreffend te ondersteunen, moeten de lidstaten crisisbetalingen niet alleen kunnen plannen via interventies in de vorm van rechtstreekse inkomenssteun, maar ook via interventies voor plattelandontwikkeling. Dit soort steun moet de lidstaten voldoende flexibiliteit bieden om de interventies te plannen. De lidstaten moeten echter zorgen voor de samenhang tussen deze interventies. Bepalingen inzake het toespitsen van steun en het stimuleringseffect moeten derhalve van dienovereenkomstige toepassing zijn. Ter waarborging van goed financieel beheer van de Uniemiddelen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de totale door de landbouwer ontvangen compensatie gecumuleerd met andere vormen van door de Unie

of nationale overheden gefinancierde steun (waaronder aanvullende nationale financiering), particuliere verzekering of andere risicobeheersregelingen niet leidt tot overcompensatie of dubbele financiering.

- 34) Artikel 79, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2115 bevat de regels betreffende het opstellen door beheersautoriteiten van selectiecriteria voor interventies die betrekking hebben op bepaalde interventietypes. De lijst van interventietypes waarvoor de lidstaten worden geacht gebruik te maken van selectiecriteria, moet worden gewijzigd om rekening te houden met de in artikel 75 van die verordening bedoelde wijzigingen van de interventietypes.
- 35) Artikel 80 van Verordening (EU) 2021/2015 bevat regels en beginselen voor de uitvoering van financieringsinstrumenten in het GLB. In artikel 80, lid 2, van die verordening wordt gezorgd voor consistentie met de bepalingen van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad²⁵ betreffende financieringsinstrumenten. Om bij uitvoering en controle de synergie tussen GLB-financieringsinstrumenten en de andere financieringsinstrumenten die onder Verordening (EU) 2021/1060 vallen, verder te versterken, moet artikel 80 van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om ervoor te zorgen dat Verordening (EU) 2021/2115 en Verordening (EU) 2021/1060 dezelfde vereisten betreffende het auditspoor voor financieringsinstrumenten bevatten.
- 36) In artikel 80, lid 3, van Verordening (EU) 2021/2115 wordt het toepasselijke plafond voor een brutosubsidie-equivalent vastgelegd wanneer in het kader van financieringsinstrumenten steun wordt verleend voor activiteiten die onder artikel 42 van het Verdrag vallen. Ter waarborging van afstemming op de recentelijk doorgevoerde wijzigingen in de algemene staatssteunregeling uit hoofde van artikel 3, lid 2, van Verordening (EU) 2023/2831 van de Commissie²⁶ moet het plafond dienovereenkomstig worden verhoogd. Verder moet de referentieperiode worden veranderd van “begrotingsjaren” in “jaren” om in overeenstemming te zijn met artikel 3, lid 2, van die verordening van de Commissie. Wat betreft de steun voor werkkapitaal voor activiteiten die niet onder artikel 42 VWEU vallen, blijven de algemene staatssteunregels van toepassing.
- 37) In artikel 80, lid 5, van Verordening (EU) 2021/2115 wordt de subsidiabiliteit van de uitgaven vastgelegd wanneer steun wordt verleend in de vorm van financieringsinstrumenten. Ter waarborging van duidelijkheid en gelijke behandeling voor alle financieringsinstrumenten die onder Verordening (EU) 2021/1060 vallen, moet artikel 80, lid 5, van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd om de subsidiabiliteitsregels ten aanzien van de belasting toegevoegde waarde (“btw”) uiteen te zetten.
- 38) Artikel 81 van Verordening (EU) 2021/2015 bevat de regels en voorwaarden voor overhevelingen door de lidstaten van Elfpo-toewijzingen aan het InvestEU-programma, dat tot stand is gebracht door Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de

²⁵ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

²⁶ Verordening (EU) 2023/2831 van de Commissie van 13 december 2023 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun (PB L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

Raad²⁷. Om ervoor te zorgen dat nieuwe mogelijkheden uit hoofde van artikel 10 bis, lid 4, van Verordening (EU) 2021/523 ten volle worden benut, moet artikel 81 van Verordening (EU) 2021/2115 worden gewijzigd.

- 39) In artikel 83 van Verordening (EU) 2021/2115 worden de regels voor het berekenen en toepassen van vereenvoudigde kostenopties vastgesteld. Om de uitvoering van investeringen en andere interventies voor plattelandontwikkeling te vereenvoudigen en te stimuleren en om het gebruik van vereenvoudigde kostenopties te bevorderen, moeten de krachtens Verordening (EU) 2021/1060 tot stand gebrachte berekeningsmethoden zonder nadere motivering kunnen worden toegepast.
- 40) Artikel 86, leden 2 en 3, van Verordening (EU) 2021/2115 bevat regels betreffende de subsidiabiliteit van uitgaven die voortvloeien uit wijzigingen van strategische GLB-plannen voor de bijdrage uit respectievelijk het ELGF en het Elfpo. Om de regels inzake de subsidiabiliteit van uitgaven te vereenvoudigen, de synergieën tussen het ELGF en het Elfpo te verbeteren, en de lidstaten meer flexibiliteit te bieden bij het bepalen van de data voor het van kracht worden van de met het ELGF verband houdende wijzigingen van strategische GLB-plannen, is het passend om uitgaven als subsidiabel aan te merken na de goedkeuring van een strategische wijziging van een strategisch GLB-plan voor een bijdrage uit het ELGF, en wel vanaf de door de betrokken lidstaat overeenkomstig artikel 119, lid 8, van die verordening vastgestelde datum voor het van kracht worden van de wijziging, maar op zijn vroegst vanaf de datum waarop het verzoek tot wijziging bij de Commissie wordt ingediend. Voor andere wijzigingen van strategische GLB-plannen met betrekking tot ELGF komen de uitgaven in aanmerking voor een bijdrage uit het ELGF vanaf de datum waarop de Commissie in kennis wordt gesteld van de wijziging, zoals bepaald in artikel 119, lid 9, van Verordening (EU) 2021/2115, zoals gewijzigd bij deze verordening. Ter waarborging van de samenhang tussen de regels betreffende het in aanmerking komen voor een bijdrage uit het ELGF en het Elfpo in het geval van noodmaatregelen wegens natuurrampen, rampzalige gebeurtenissen of ongunstige klimaatgebeurtenissen moet in strategische GLB-plannen kunnen worden vastgelegd dat uit het ELGF gefinancierde uitgaven die verband houden met wijzigingen van strategische GLB-plannen voor aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers in het kader van de rechtstreekse betalingen als bedoeld in artikel 41 bis van die verordening, subsidiabel kunnen zijn vanaf de datum waarop de gebeurtenis zich heeft voorgedaan.
- 41) Met het oog op passende financiering voor de nieuwe interventietypes voor crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen als bedoeld in de artikelen 41 bis en 78 bis van Verordening (EU) 2021/2115 moeten de lidstaten een bepaald deel van zowel rechtstreekse betalingen als Elfpo-financiering voor deze interventietypes kunnen reserveren. Om ervoor te zorgen dat voldoende financiering beschikbaar blijft voor de andere GLB-prioriteiten, moet dit aandeel echter worden beperkt tot een jaarlijks maximumbedrag dat per lidstaat beschikbaar is en overeenkomt met 3 % van het totaal aan rechtstreekse betalingen en Elfpo-financiering per jaar. Om de lidstaten ertoe aan te sporen de voorkeur te geven aan het gebruik van het in artikel 41 bis van die verordening bedoelde en met rechtstreekse betalingen gefinancierde instrument, moet het jaarlijkse maximumbedrag dat door een lidstaat kan worden gereserveerd, overeenkomen met 4 % van het totaal aan rechtstreekse betalingen en Elfpo-

²⁷ Verordening (EU) 2021/523 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 tot vaststelling van het InvestEU-programma en tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 (PB L 107 van 26.3.2021, blz. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

financiering per jaar, indien de lidstaat besluit om geen steun te verlenen voor crisisbetalingen uit hoofde van artikel 78 bis van die verordening.

- 42) Vanwege hun bijzondere aard moeten de nieuwe interventietypes voor crisisbetalingen aan landbouwers in het kader van de rechtstreekse betalingen als bedoeld in artikel 41 bis van Verordening (EU) 2021/2115 en in het kader van plattelandsontwikkeling als bedoeld in artikel 78 bis van die verordening worden vrijgesteld van de verplichting om bij te dragen aan de in bijlage I bij die verordening opgenomen resultaatindicatoren.
- 43) Aanvullende nationale financiering voor aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers die overeenkomstig artikel 41 bis van Verordening (EU) 2021/2115 wordt verstrekt, moet worden opgenomen in bijlage V bij het strategische GLB-plan van de lidstaat.
- 44) Artikel 119, lid 4, van Verordening (EU) 2021/2115 bevat de goedkeuring door de Commissie van door de lidstaten ingediende verzoeken tot wijziging van strategische GLB-plannen. Op grond van artikel 119, lid 9, van die verordening wordt de lidstaten de mogelijkheid geboden om wijzigingen van strategische GLB-plannen aan te brengen en toe te passen die verband houden met de interventies als bedoeld in titel III, hoofdstuk IV, van die verordening, die door de Commissie samen met het volgende verzoek tot wijziging worden goedgekeurd. De ervaring heeft geleerd dat de wijzigingen van strategische GLB-plannen vaak talrijke technische elementen bevatten die deze complex en kostbaar maken voor de lidstaten, en tot vertragingen in de goedkeuringsprocedures leiden hoewel de strategische oriëntatie van de plannen ongewijzigd blijft. Dit vormt een obstakel voor de tijdige en doeltreffende aanpassing van strategische GLB-plannen aan de veranderende economische realiteit en behoeften van landbouwers en andere begunstigten in lidstaten, en heeft een negatieve invloed op de uitvoering van die plannen. Om wijzigingsprocedures te vereenvoudigen en doelmatiger te maken, met name wat betreft elementen van de strategische GLB-plannen die niet van strategische aard zijn, moet de goedkeuring van de Commissie alleen vereist zijn voor strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen. Daartoe moeten strategische wijzigingen in Verordening (EU) 2021/2115 worden gedefinieerd als wijzigingen van belangrijke elementen van de strategische GLB-plannen die aanzienlijke gevolgen hebben voor de strategie en interventielogica van die plannen, waaronder de overhevelingen van financiële toewijzingen tussen het ELfpo en het ELGF, maximale en minimale financiële toewijzingen, en wijzigingen in streefcijfers en financiële plannen. De lidstaten moeten alle andere wijzigingen van hun strategische GLB-plannen kunnen aanbrengen en toepassen na de Commissie hiervan in kennis te hebben gesteld, en deze andere wijzigingen hoeven niet door de Commissie te worden goedgekeurd.
- 45) Ter waarborging van de verenigbaarheid van de strategische GLB-plannen met het GLB-rechtskader van de Unie moet de Commissie de bevoegdheid hebben om bezwaar te maken tegen gemelde wijzigingen wanneer zij van oordeel is dat die wijzigingen niet verenigbaar zijn met Verordening (EU) 2021/2115, Verordening (EU) 2021/2116 of de op grond daarvan vastgestelde gedelegeerde en uitvoeringshandelingen. Ter waarborging van rechtszekerheid voor landbouwers en andere begunstigten worden de lidstaten na ontvangst van een bezwaar tegen een gemelde wijziging geacht die wijziging niet toe te passen en deze uit het gewijzigde strategische GLB-plan dat bij de Commissie is ingediend, te verwijderen. Uitgaven die verband houden met dergelijke wijzigingen, komen daarnaast niet in aanmerking voor een bijdrage uit respectievelijk het ELGF of het ELfpo. De ervaring heeft geleerd dat de lidstaten complexe en talrijke wijzigingen van hun strategische GLB-plannen kunnen melden. De Commissie moet derhalve beschikken over een redelijke termijn om de gemelde wijzigingen te beoordelen en eventuele bezwaren kenbaar te maken aan de lidstaten. De lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om wijzigingen waartegen de Commissie bezwaar heeft gemaakt, ter goedkeuring in te dienen als onderdeel van een

verzoek tot strategische wijziging als bedoeld in artikel 119, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115, zoals gewijzigd bij deze verordening, om ervoor te zorgen dat die wijzigingen alleen wettelijk van kracht worden indien zij voldoen aan Verordening (EU) 2021/2115 en Verordening (EU) 2021/2116, alsmede daarop gebaseerde gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

- 46) In artikel 119, lid 8, derde alinea, van Verordening (EU) 2021/2115 wordt bepaald dat wijzigingen van strategische GLB-plannen met betrekking tot het ELGF van kracht worden vanaf een door de lidstaten te bepalen datum die later is dan de datum van goedkeuring van het verzoek voor die wijziging door de Commissie. Om de lidstaten meer flexibiliteit te bieden bij het bepalen van de data waarop strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen met betrekking tot het ELGF van kracht worden en om de synergieën tussen de regels die van toepassing zijn op strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen met betrekking tot het ELGF en op strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen met betrekking tot het Elfpo, te vergroten, moet het voor de lidstaten mogelijk zijn de datum waarop strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen van kracht worden, vast te stellen tussen de datum van indiening bij de Commissie van het verzoek tot goedkeuring van strategische wijzigingen als bedoeld in artikel 119, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115, zoals gewijzigd bij deze Verordening, en de datum van goedkeuring door de Commissie van het verzoek tot wijziging.
- 47) In artikel 120 van Verordening (EU) 2021/2115 wordt ervoor gezorgd dat de strategische GLB-plannen worden geactualiseerd met wijzigingen die zijn aangebracht in de in bijlage XIII bij die verordening vermelde wetgevingshandelingen betreffende milieu en klimaat waartoe de strategische GLB-plannen zouden moeten bijdragen en waarmee zij zouden moeten stroken. Hiertoe moeten de lidstaten nagaan of hun strategische GLB-plannen moeten worden gewijzigd, en eventueel een verzoek tot wijziging indienen wanneer een of meer van de wetgevingshandelingen worden gewijzigd. Ter voorkoming van onnodige administratieve processen in de eindfase van de uitvoering van strategische GLB-plannen moet artikel 120 van Verordening (EU) 2021/2115 worden geschrapt.
- 48) Artikel 122 van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden aangepast om rekening te houden met de wijzigingen van artikel 119 van die verordening, die door deze verordening zijn geïntroduceerd.
- 49) Artikel 124, lid 4, van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden gewijzigd om het monitoringcomité in staat te stellen zijn advies uit te brengen over de datum van inwerkingtreding van alle wijzigingen met betrekking tot het ELGF, teneinde ervoor te zorgen dat landbouwers en begunstigden voldoende tijd hebben om de voorgestelde wijzigingen te kunnen verwerken.
- 50) Artikel 134 van Verordening (EU) 2021/2115 bevat regels betreffende de inhoud en procedure voor het opstellen van jaarlijkse prestatieverslagen, die als basis dienen voor de jaarlijkse prestatiegoedkeuring als bedoeld in artikel 54 van Verordening (EU) 2021/2116. Met het oog op de afschaffing van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring door deze verordening moeten deze vereisten worden gewijzigd om enkel voor die procedure vereiste informatie te schrappen, zoals informatie over gerealiseerde eenheidsbedragen en door de lidstaten te verstrekken motiveringen wanneer de gerealiseerde eenheidsbedragen de corresponderende geplande eenheidsbedragen in de strategische GLB-plannen overschrijden.
- 51) Artikel 134, lid 7, van Verordening (EU) 2021/2115 moet worden verduidelijkt om de samenhang tussen het jaarlijkse prestatieverslag en de in artikel 135 van die verordening bedoelde tweejaarlijkse prestatie-evaluatie te versterken, wat betreft de opneming in het

jaarlijkse prestatieverslag van motiveringen voor niet bereikte mijlpalen ten behoeve van de tweejaarlijkse prestatie-evaluatie.

- 52) Op grond van artikel 134, lid 13, van Verordening (EU) 2021/2115 kan de Commissie binnen één maand na de indiening ervan opmerkingen formuleren bij een ontvankelijk jaarlijks prestatieverslag. De ervaring heeft geleerd dat de beoordeling van de ontvankelijkheid van het jaarlijkse prestatieverslag op grond van artikel 134, lid 3, van die verordening en een omvattende beoordeling van het ingediende jaarlijkse prestatieverslag niet gelijktijdig kunnen worden uitgevoerd. Het is derhalve noodzakelijk de datum waarvan de termijn voor het inzenden van opmerkingen, als bedoeld in artikel 134, lid 13, van die verordening, wordt berekend, te wijzigen in de datum waarop het jaarlijkse prestatieverslag ontvankelijk wordt, overeenkomstig artikel 134, lid 3, van die verordening.
- 53) Op aanvullende nationale financiering voor aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers die overeenkomstig artikel 41 bis van Verordening (EU) 2021/2115 wordt verstrekt, moeten dezelfde regels van toepassing zijn als voor aanvullende nationale financiering in het kader van plattelandsontwikkeling.
- 54) Krachtens artikel 159 van Verordening (EU) 2021/2115 wordt de Commissie geacht de lijst van wetgevingshandelingen in bijlage XIII bij die verordening te evalueren en wetgevingsvoorstellen te doen om aanvullende wetgevingshandelingen aan die bijlage toe te voegen. Gezien de schrapping van artikel 120 van die verordening, moet artikel 159 van die verordening worden geschrapt om voor samenhang en stabiliteit te zorgen en de uitvoering van strategische GLB-plannen door nationale autoriteiten, landbouwers en andere begunstigen niet te verstoren.
- 55) In bijlage I bij Verordening (EU) 2021/2115 zijn op grond van artikel 7 van die verordening impact-, resultaat- en outputindicatoren opgenomen. De tabel “Jaarlijkse prestatiegoedkeuring — OUTPUT” in bijlage I bij die verordening moet worden vervangen om outputindicatoren op te nemen voor de nieuwe interventietypes en de gewijzigde interventietypes en om rekening te houden met de afschaffing door deze verordening van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring als bedoeld in artikel 54 van Verordening (EU) 2021/2116.
- 56) Bijlage II bij Verordening (EU) 2021/2115 bevat een lijst van de voor elk interventietype van die verordening relevante punten van bijlage 2 bij de WTO-Overeenkomst inzake de landbouw (“groene doos”). De nieuwe interventietypes voor crisisbetalingen aan landbouwers in het kader van de rechtstreekse betalingen als bedoeld in artikel 41 bis van Verordening (EU) 2021/2115 en voor plattelandsontwikkeling als bedoeld in artikel 78 bis van die verordening moeten derhalve in die bijlage worden opgenomen.
- 57) GLMC-norm 1, vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, heeft tot doel blijvend grasland in stand te houden met het oog op het behoud van de koolstofvoorraad, op basis van een verhouding blijvend grasland ten opzichte van het landbouwareaal op nationaal, regionaal, subregionaal niveau of op het niveau van groepen bedrijven of individuele bedrijven, dit alles ten opzichte van het referentiejaar 2018, met een maximale daling van 5 % ten opzichte van het referentiejaar. Structurele veranderingen in landbouwbedrijven die zich kunnen voordoen in de programmeringsperiode 2023-2027, met name in de veeteeltsector. Deze veranderingen kunnen gepaard gaan met snelle veranderingen van het grondgebruik binnen het landbouwbedrijf, met name om de gevolgen van de klimaatverandering voor de beschikbaarheid van voeders en voedergewassen te beperken, hetgeen mogelijk echter niet direct in de beschikbare gegevens tot uitdrukking komt. Dit soort structurele veranderingen in landbouwsystemen kan variaties in de jaarlijkse verhouding blijvend grasland ten opzichte van het referentiejaar 2018 teweegbrengen. Met het oog op deze variaties en teneinde de uitvoering van GLMC-norm 1 te vergemakkelijken,

moet het maximumpercentage waarmee de verhouding blijvend grasland daalt ten opzichte van het referentiejaar 2018, worden verhoogd tot 10 % om de lidstaten in staat te stellen tijdens de programmeringsperiode 2023-2027 rekening te houden met de veranderingen en de behoeften van landbouwbedrijven, met name in de veeteeltsector.

- 58) GLMC-norm 4, vermeld in bijlage III bij Verordening (EU) 2021/2115, heeft tot doel rivieren te beschermen tegen verontreiniging en afvloeiing door de totstandbrenging van bufferstroken langs waterlopen. De ervaring heeft geleerd dat de lidstaten de mogelijkheid moeten hebben om de definitie van “waterlopen” voor de toepassing van deze GLMC-norm in overeenstemming te brengen met de definitie van waterlopen die door de lidstaten is vastgelegd in nationale wetgeving, waaronder nationale wetgeving tot omzetting van Uniewetgeving, hetgeen deel uitmaakt van uit de regelgeving voortvloeiende beheerseisen (RBE’s) die in bijlage III bij die verordening zijn opgenomen. De door de lidstaten voor de toepassing van GLMC-norm 4 gehanteerde definitie van waterloop moet echter overeenstemmen met de hoofddoelstelling van die GLMC-norm, in het bijzonder vermindering van het risico dat kleinere waterlopen, die de verontreiniging neerwaarts zouden kunnen meevoeren, van de werkingssfeer van die GLMC-norm worden uitgesloten.
- 59) Het bevorderen van interoperabiliteit, waaronder de naadloze uitwisseling van gegevens tussen openbare landbouwinformatiesystemen, biedt een aantal operationele, statistische en beleidsgerelateerde voordelen, zoals minder werk voor het verzamelen van gegevens en verbeterde efficiëntie, geautomatiseerde integratie en validatie van gegevens, grotere accuraatheid en betrouwbaarheid van gegevens, betere beleidsmonitoring en doeltreffendere samenwerking binnen de lidstaten. Het ontbreken van een coördinatiestructuur op lidstaatsniveau, maar ook de waargenomen verschillen tussen lidstaten bij de digitale transitie staan de doeltreffende uitvoering van interoperabiliteit en de voordelen ervan echter in de weg. In overeenstemming met de mededeling “Een visie voor landbouw en voedsel” van de Commissie, waarin het beginsel van “eenmaal verzamelen, meerdere keren gebruiken” wordt benadrukt, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat gegevens slechts eenmaal worden verzameld door de autoriteiten die belast zijn met de uitvoering, monitoring en evaluatie van het GLB, zonder de landbouwers meerdere malen om dezelfde gegevens te vragen.
- 60) Om de interoperabiliteit tussen voor de uitvoering, monitoring en evaluatie van het GLB gebruikte informatiesystemen tot stand te brengen en te behouden, en de naadloze uitwisseling van gegevens tussen die informatiesystemen ten goede te laten komen aan landbouwers en andere GLB-begunstigden en aan de overheid, en mogelijk aan de bredere economie, en met inachtneming van de Europese datastrategie²⁸ en andere desbetreffende EU- en nationale initiatieven, zoals de gemeenschappelijke Europese dataruimte voor landbouw en de verordening Interoperabel Europa²⁹, moet elke lidstaat één autoriteit aanwijzen die verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van een routekaart met maatregelen en acties. Daartoe moet de aangewezen autoriteit, in voorkomend geval, samenwerken met andere nationale autoriteiten en instellingen en organen van de Unie. Ter waarborging van een tijdige en passende follow-up door de Commissie moeten de lidstaten hun routekaarten indienen bij de Commissie. De Commissie moet in de mogelijkheid worden gesteld opmerkingen te formuleren bij de door de lidstaten ingediende routekaarten

²⁸ MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S Een Europese datastrategie, COM(2020) 66 final.

²⁹ Verordening (EU) 2024/903 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 tot vaststelling van maatregelen voor een hoog niveau van interoperabiliteit van de overheidssector in de Unie (verordening Interoperabel Europa) (PB L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj>).

teneinde voor samenhang te zorgen en de interoperabiliteit tussen openbare landbouwinformatiesystemen te bevorderen. Een niet-geharmoniseerde benadering van digitale identificatiecodes of mechanismen voor het delen van gegevens staat de verdere ontwikkeling van interoperabiliteit in de weg. Daartoe moeten de lidstaten zich beraden op de totstandbrenging van één digitale-identiteitskader en de overeenstemming met Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad³⁰, onder meer wat betreft de Europese portemonnee voor digitale identiteit voor natuurlijke en rechtspersonen. De lidstaten moeten de routekaart opstellen en uitvoeren al naargelang hun specifieke situatie en behoeften, en ervoor zorgen dat deze de maatregelen bevat die nodig zijn om interoperabiliteit tussen openbare landbouwinformatiesystemen te bewerkstelligen en te behouden evenals een termijn waarbinnen deze maatregelen worden uitgevoerd. De aanwijzing van een autoriteit en de opstelling en uitvoering van de routekaart mogen niet als basisvereisten van de Unie worden beschouwd, zoals bedoeld in artikel 2, punt c), van Verordening (EU) 2021/2116.

- 61) De ervaring met de uitvoering van de landbouwreserve heeft geleerd dat deze in crisissituaties van pas komt om steun te verlenen aan getroffen landbouwers en bij te dragen aan het weer beter in evenwicht brengen van markten. In de afgelopen jaren werd de reserve echter steeds vaker gebruikt om de situatie te verlichten van landbouwers die rechtstreekse verliezen lijden als gevolg van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen, hoewel het oorspronkelijk beoogde doel ervan als financieringsinstrument was om compensatie te bieden en de gevolgen van marktverstoringen te beperken. Gezien de toenemende uitdagingen waarmee de landbouwsector van de Unie wordt geconfronteerd, waaronder handelsspanningen, geopolitieke onzekerheid en de toenemende indirecte gevolgen van diergezondheidskwesties voor het marktevenwicht, lijkt het gerechtvaardigd om de reserve weer voor zijn oorspronkelijke doel aan te wenden. Landbouwers die de rechtstreekse gevolgen van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen ondervinden, met onder meer als gevolg het verlies van plant- en diersoorten en producten daarvan, moeten daarvoor worden gecompenseerd door de lidstaten, die robuuste strategieën voor risico- en crisisbeheer ontwikkelen met de financiële steun van hun strategische GLB-plannen, waaronder de door deze verordening tot stand gebrachte nieuwe instrumenten. Maatregelen ter compensatie van de negatieve gevolgen voor landbouwers van marktverstoringen die van invloed zijn op de prijzen, de kosten of de omzet, ook wanneer deze ontstaan als indirecte gevolgen van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen, moeten nog steeds worden gefinancierd uit de landbouwreserve.
- 62) Artikel 21, lid 1, en artikel 32, lid 8, van Verordening (EU) 2021/2116 die regels voor respectievelijk maandelijkse en tussentijdse betalingen bevatten, moeten worden gewijzigd om rekening te houden met de schrapping door deze verordening van de in artikel 54 van die verordening bedoelde jaarlijkse prestatiegoedkeuring. Bovendien moet ook artikel 21, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2116 worden gewijzigd om ervoor te zorgen dat, naar aanleiding van de door deze verordening in artikel 86, lid 2, en artikel 119, lid 8, van Verordening (EU) 2021/2115 geïntroduceerde wijzigingen, uitgaven die in aanmerking komen voor een ELGF-bijdrage vanaf een datum van inwerkingtreding, die voorafgaat aan de goedkeuring van de wijziging door de Commissie, maar volgt op de datum van indiening

³⁰ Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG (PB L 257, 28.8.2014, blz. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

bij de Commissie van het verzoek tot wijziging, pas na de goedkeuring van de wijziging door de Commissie overeenkomstig artikel 119, lid 10, van Verordening (EU) 2021/2115 bij de Commissie worden gedeclareerd. Daartoe moet het mogelijk zijn om uitgaven die niet in de betrokken maand kunnen worden gedeclareerd vanwege een nog niet goedgekeurde wijziging, te declareren in de daaropvolgende maanden van hetzelfde begrotingsjaar of uiterlijk in de vóór 15 februari van het jaar volgend op dat begrotingsjaar aan de Commissie toe te zenden jaarrekeningen. Bij het bepalen van de datum van inwerkingtreding van een wijziging en om ervoor te zorgen dat eventuele uit de wijziging voortvloeiende uitgaven die reeds zijn betaald aan begunstigden, desondanks binnen het desbetreffende begrotingsjaar kunnen worden gedeclareerd, moeten de lidstaten de in artikel 119 van Verordening (EU) 2021/2115 vastgelegde termijnen voor de goedkeuringsprocedure in acht nemen.

- 63) Artikel 40 van Verordening (EU) 2021/2116 inzake de opschorting van betalingen in het kader van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring moet worden gewijzigd om rekening te houden met de schrapping door deze verordening van de in artikel 54 van die verordening bedoelde jaarlijkse prestatiegoedkeuring.
- 64) In artikel 53 van Verordening (EU) 2021/2116 wordt bepaald dat voor de in artikel 5, lid 2, en artikel 6 van die verordening bedoelde uitgaven de Commissie op basis van de in artikel 9, lid 3, eerste alinea, punten a) en d), bedoelde informatie uitvoeringshandelingen moet vaststellen houdende haar besluit over de goedkeuring van de rekeningen van de geaccrediteerde betaalorganen. Artikel 53 van Verordening (EU) 2021/2116 moet worden gewijzigd om rekening te houden met de schrapping door deze verordening van de in artikel 54 van die verordening bedoelde jaarlijkse prestatiegoedkeuring.
- 65) In artikel 54 van Verordening (EU) 2021/2116 wordt bepaald dat indien tegenover de in artikel 5, lid 2, en artikel 6 van deze verordening bedoelde uitgaven die corresponderen met de in titel III van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde interventies, geen corresponderende output staat als gerapporteerd in het jaarlijkse prestatieverslag bedoeld in artikel 9, lid 3, en artikel 10, van Verordening (EU) 2021/2116 en in artikel 134 van Verordening (EU) 2021/2115, de Commissie vóór 15 oktober van het jaar na het betrokken begrotingsjaar uitvoeringshandelingen moet vaststellen houdende de te verlagen Uniefinancieringsbedragen (“jaarlijkse prestatiegoedkeuring”). De in het eerste uitvoeringsjaar van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring en bij de voorbereiding van het tweede uitvoeringsjaar opgedane ervaring heeft geleerd dat de lidstaten bij het opstellen en verstrekken van de voor het jaarlijkse prestatieverslag vereiste informatie en bij de jaarlijkse prestatiegoedkeuring onevenredige administratieve lasten dragen. Ter verlichting van de administratieve lasten voor de lidstaten moet de in artikel 54 van Verordening (EU) 2021/2116 bedoelde jaarlijkse prestatiegoedkeuring worden afgeschaft. De vereiste dat de uitgaven van betaalorganen overeen moeten stemmen met een corresponderende output, vastgelegd in artikel 37, lid 1, punt b), i), van die verordening, valt onder de in artikel 55 van die verordening bedoelde conformiteitsprocedure.
- 66) De vereiste dat de uitgaven in overeenstemming moeten zijn met de toepasselijke governancesystemen, vastgelegd in artikel 37, lid 1, punt b), ii), van Verordening (EU) 2021/2116, wordt gecontroleerd door de betaalorganen, en daarna jaarlijks getoetst door certificeringsorganen, en door de Commissie in de vorm van evaluaties van de adviezen en verslagen van de certificeringsinstelling en in het kader van follow-ups inzake de bevindingen, alsook in het kader van conformiteitsprocedures als bedoeld in artikel 55 van die verordening. Deze procedures bieden de vereiste zekerheid dat de gerealiseerde outputs worden bereikt in overeenstemming met de wetgeving van de Unie. Samen met de tweejaarlijkse prestatie-evaluatie bedoeld in artikel 135 van de Verordening (EU) 2021/2115 zorgen deze procedures er tevens voor dat de lidstaten de in artikel 109, lid 1, punt a), van

die verordening bedoelde mijlpalen en streefcijfers bereiken, die door hen in het kader van hun prestatiesystemen in de strategische GLB-plannen zijn vastgesteld. Artikel 54 van Verordening (EU) 2021/2116 moet derhalve worden geschrapt.

- 67) Verdere afstemming van het GLB en de andere beleidsterreinen onder gedeeld beheer op financieringsinstrumenten moet tot stand worden gebracht in het geval van onregelmatigheden en financiële correcties, wanneer instanties die financieringsinstrumenten uitvoeren, de voltooiing van een cumulatieve reeks acties aantonen. Derhalve moet artikel 57 van Verordening (EU) 2021/2116 worden gewijzigd om te zorgen voor consistentie met artikel 103, lid 6, van Verordening (EU) 2021/1060.
- 68) Landbouwers hebben herhaaldelijk melding gemaakt van de druk die zij ervaren doordat zij door het jaar heen aan meerdere controles worden onderworpen. De lidstaten hebben reeds de mogelijkheid om meerdere controles samen te brengen in één bezoek. Om het aantal bezoeken op locatie per landbouwbedrijf te verminderen en daardoor de administratieve lasten voor begunstigden waar mogelijk te beperken, moeten de lidstaten niet een begunstigde selecteren die voor dat jaar reeds voor een controle ter plaatse is geselecteerd, tenzij de omstandigheden een tweede controle vereisen om de bescherming van de financiële belangen van de Unie te waarborgen. Daarnaast mag deze beperking het niveau van de controles niet nadelig beïnvloeden. Hiertoe moet artikel 60, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116 dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- 69) Artikel 67, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116 moet worden gewijzigd om de verwijzing naar de in artikel 54 van die verordening bedoelde jaarlijkse prestatiegoedkeuring te verwijderen.
- 70) Op basis van het eerste uitvoeringsjaar lijkt het dubbelop om controles ter plaatse uit te voeren voor interventies die worden gemonitord door gegevens van Copernicus Sentinel-satellieten of andere gegevens van ten minste equivalente waarde, hetgeen een ongerechtvaardigde last voor de lidstaten en landbouwers met zich meebrengt. Voor die subsidiabiliteitsvoorwaarden zouden de lidstaten derhalve niet verplicht moeten zijn om controles ter plaatse uit te voeren, waaronder controles die op afstand worden verricht met gebruikmaking van technologie. Hiertoe moet artikel 72 van Verordening (EU) 2021/2116 dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- 71) De opgedane ervaring heeft geleerd dat de kwaliteitsbeoordelingen van respectievelijk het identificatiesysteem voor landbouwpercelen (LPIS), het geospatiale aanvraagstelsel (GSA) en het areaalmonitorsysteem (AMS) moeten worden samengevoegd. Omdat de systemen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, is het beoordelen van de kwaliteit van het ene systeem zonder te kijken naar de impact op de andere systemen problematisch. Door deze kwaliteitsbeoordelingen samen te voegen, zou de werkdruk voor de overheden van de lidstaten in verband met de inspectieprocedures en de rapportageverplichtingen bovendien afnemen. Daarnaast zouden de lidstaten indien nodig het voordeel hebben dat zij één corrigerende maatregel kunnen voorstellen voor de drie systemen (LPIS, GSA en AMS), in plaats van aparte maatregelen uit te voeren, hetgeen de doeltreffendheid van de systemen ten goede komt. Daartoe moet een nieuw artikel worden opgenomen in Verordening (EU) 2021/2116 en moeten de desbetreffende verwijzingen dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- 72) Uit de opgedane ervaring met de toepassing van het systeem voor conditionaliteitscontroles, onder meer via conditionaliteitsprocedures, blijkt dat bepaalde voorwaarden onnodig star zijn en onevenredige lasten met zich meebrengen voor de lidstaten, zonder dat zij de bescherming van Uniemiddelen noodzakelijkerwijs ten goede komen. Om het controlesysteem te stroomlijnen en de administratieve lasten te verminderen zonder afbreuk

te doen aan de doeltreffendheid van het systeem bij het controleren van de naleving van de conditionaliteitsvereisten, moet de lidstaten meer flexibiliteit worden geboden bij het ontwerpen van hun controlesystemen. Daartoe moet de vereiste van een jaarlijkse evaluatie van het controlesysteem worden geschrapt en moeten de lidstaten zelf kunnen bepalen welke factoren zij bij de risicoanalyse in ogenschouw nemen.

- 73) Verordening (EU) 2024/1468 van het Europees Parlement en de Raad³¹ heeft artikelen 83 en 84 van Verordening (EU) 2021/2216 gewijzigd om kleine landbouwers en nationale overheden minder zwaar te belasten met conditionaliteitscontroles en sancties. In het bijzonder zijn landbouwers met een bedrijf met een maximale omvang van tien hectare landbouwareaal dat overeenkomstig artikel 69, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116 is gedeclareerd, vrijgesteld van conditionaliteitscontroles en van de toepassing van administratieve sancties in verband met niet-naleving van conditionaliteitsvereisten. Het in artikel 69, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116 bedoelde geospatiale aanvraagstelsysteem omvat andere arealen dan landbouwarealen en er kleven technische beperkingen aan het berekenen van de landbouwarealen, aangezien sommige elementen en landschapskenmerken niet kunnen worden gemeten en in de loop der tijd in omvang kunnen verschillen. Daarom moeten de vrijstellingen worden gebaseerd op het areaal dat in aanmerking komt voor de betalingen en de voor de conditionaliteit relevante steun.
- 74) Verder profiteren kleine begunstigden die geen landbouwers zijn, bijvoorbeeld grondbeheerders, mogelijk niet van de vrijstellingen van conditionaliteitscontroles en sancties. De administratieve lasten in verband met de controles en de toepassing van sancties in verband met niet-naleving van die in Verordening (EU) 2021/2116 vastgestelde conditionaliteitsvereisten, kunnen echter ook voor deze begunstigden onevenredig zwaar zijn. Tegelijk kan de toepassing van sancties tot onevenredige lasten voor de overheden van de lidstaten leiden, aangezien het door deze begunstigden beheerde landbouwareaal klein is en de sancties over het algemeen laag zijn voor kleine begunstigden. Kleine begunstigden die geen landbouwers zijn, moeten derhalve ook worden vrijgesteld van conditionaliteitscontroles en van de toepassing van administratieve sancties in verband met niet-naleving van de conditionaliteitsvereisten. Niettemin is het belangrijk dat het GLB via de conditionaliteitsvereisten blijft bijdragen tot de verwezenlijking van de in artikel 6, lid 1, punten d), e) en f), van Verordening (EU) 2021/2115 vastgestelde milieudoelstellingen en dat het de stabiliteit van die vereisten als de gemeenschappelijke basis voor de lidstaten en landbouwers waarborgt. Daarom moeten de conditionaliteitsvereisten van toepassing blijven voor alle in artikel 83, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116 vermelde begunstigden.
- 75) Ten slotte moeten de artikelen 102 en 103 van Verordening (EU) 2021/2116, die regels vaststellen voor de uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie om gedelegeerde handelingen vast te stellen en voor de comitéprocedure, worden gewijzigd in het licht van de met deze verordening geïntroduceerde wijzigingen van andere bepalingen van Verordening (EU) 2021/2116, met name de schrapping van artikel 54 van die verordening.
- 76) Ter waarborging van de samenhang tussen de verschillende bepalingen van Verordening (EU) 2021/2116 moet die verordening worden gewijzigd om verwijzingen naar de prestatiegoedkeuringsprocedure te schrappen, met name artikel 54 en artikel 40, lid 1, van die verordening.

³¹ Verordening (EU) 2024/1468 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 wat betreft de normen voor een goede landbouw- en milieuconditie, regelingen voor klimaat, milieu en dierenwelzijn, wijzigingen van de strategische GLB-plannen, herziening van de strategische GLB-plannen en vrijstellingen van controles en sancties (PB L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj>).

- 77) De Verordeningen (EU) 2021/2115 en (EU) 2021/2116 moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- 78) Overgangsbepalingen moeten worden vastgelegd in verband met wijzigingen van artikel 119 van Verordening (EU) 2021/2115, die bij deze verordening worden doorgevoerd, om ervoor te zorgen dat verzoeken tot wijziging en kennisgevingen van wijzigingen van strategische GLB-plannen die voor de inwerkingtreding van deze verordening door de lidstaten bij de Commissie worden ingediend, volgens de op het moment van indiening van deze wijzigingsverzoeken of kennisgevingen geldende procedures zijn goedgekeurd.
- 79) Met het oog op een vlotte uitvoering van de door deze verordening ingevoerde maatregelen en gezien de urgentie om de administratieve lasten voor de autoriteiten van lidstaten die betrokken zijn bij het opstellen van het jaarlijkse prestatieverslag voor het begrotingsjaar 2025 te verminderen, moet deze verordening in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.
- 80) Aangezien in het kader van de landbouwreserve voor 2025 reeds middelen zijn toegewezen voor sectoren die zijn getroffen door ongunstige klimaatgebeurtenissen en natuurrampen als bedoeld in Uitvoeringsverordening (EU) 2025/441 van de Commissie³², moet artikel 2, punt 5, van deze verordening van toepassing zijn vanaf het landbouwbegrotingsjaar 2026, d.w.z. pas vanaf 16 oktober 2025.
- 81) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is geraadpleegd overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725³³ van het Europees Parlement en de Raad en heeft op [...] advies uitgebracht,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijziging van Verordening (EU) 2021/2115

Verordening (EU) 2021/2115 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) in artikel 4, lid 3, wordt de eerste alinea vervangen door:

“blijvend grasland en blijvend weiland” (samen “blijvend grasland”) is land dat wordt gebruikt voor een natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, dat minimaal vijf jaar of, wanneer de lidstaten daartoe besluiten, minimaal zeven jaar niet in de vruchtwisseling van het bedrijf is opgenomen en, indien lidstaten daartoe besluiten, dat minimaal vijf jaar of minimaal zeven jaar niet is omgeploegd, bewerkt of opnieuw met andere grassoorten of met andere kruidachtige voedergewassen ingezaaid. Dit begrip kan ook andere soorten omvatten zoals struiken of bomen die kunnen worden begraaasd en, indien de lidstaten daartoe besluiten,

³² Uitvoeringsverordening (EU) 2025/441 van de Commissie van 6 maart 2025 tot toekenning, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad, van financiële noodhulp voor de door ongunstige klimaatgebeurtenissen en natuurrampen getroffen landbouwsectoren in Spanje, Kroatië, Cyprus, Letland en Hongarije.

³³ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>.

struiken of bomen die diervoeder produceren, mits de grassen en andere kruidachtige voedergewassen blijven overheersen.”;

2) in artikel 10 wordt de tweede alinea vervangen door:

“Met name de basisinkomenssteun voor duurzaamheid, de aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid, de aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers en de regelingen voor het klimaat, het milieu en dierenwelzijn, evenals de crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen in het kader van de rechtstreekse betalingen en in het kader van plattelandsontwikkeling beantwoorden aan de criteria van de punten van bijlage 2 bij de Landbouwovereenkomst van de WTO die in bijlage II bij deze verordening zijn opgenomen voor die interventies. Voor andere interventies zijn de punten van bijlage 2 bij de Landbouwovereenkomst van de WTO die in bijlage II bij de onderhavige verordening zijn opgenomen indicatief, en die interventies mogen in plaats daarvan aan een niet in bijlage II bij deze verordening opgenomen punt van bijlage 2 bij de Landbouwovereenkomst van de WTO voldoen wanneer dat in het strategisch GLB-plan nader wordt gespecificeerd en uitgelegd.”;

3) artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 4 wordt vervangen door:

“4. Wanneer een lidstaat voornemens is zijn in lid 1 van dit artikel bedoelde geplande outputs, die zijn opgenomen in zijn strategisch GLB-plan dat door de Commissie is goedgekeurd, te verhogen, stelt hij de Commissie overeenkomstig artikel 119, lid 9, vóór 1 januari van het jaar dat aan het betrokken claimjaar voorafgaat, van zijn herziene geplande outputs in kennis.”;

b) in lid 5 wordt de derde alinea vervangen door:

“Elke betrokken lidstaat dient uiterlijk op 31 maart van het jaar dat aan het betrokken claimjaar voorafgaat, een kennisgeving als bedoeld in artikel 119, lid 9, in met de in de tweede alinea van dit lid bedoelde verlagingcoëfficiënt.”;

4) artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. De lidstaten nemen in hun strategische GLB-plannen een conditionaliteitssysteem op, op grond waarvan aan landbouwers en andere begunstigden die rechtstreekse betalingen krachtens hoofdstuk II, behalve de betalingen als bedoeld in artikel 41 bis, of jaarlijkse betalingen krachtens de artikelen 70, 71 en 72 ontvangen, een administratieve sanctie wordt opgelegd als zij niet voldoen aan de uit het Unierecht voortvloeiende beheerseisen en de in het strategisch GLB-plan vastgestelde en in bijlage III vermelde GLMC-normen, met betrekking tot de volgende specifieke gebieden:

a) klimaat en milieu, met inbegrip van water, lucht, grond en biodiversiteit van ecosystemen;

b) volksgezondheid en gezondheid van planten;

c) dierenwelzijn.”;

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

“1 bis. In afwijking van lid 1 is het conditionaliteitssysteem niet van toepassing op begunstigden van in artikel 28 bedoelde betalingen.”;

5) in artikel 13, lid 1, worden de volgende alinea's toegevoegd:

“Landbouwers waarvan het gehele bedrijf overeenkomstig Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad* is gecertificeerd, worden verondersteld aan de in bijlage III bij deze verordening vermelde GLMC-normen 1, 3, 4, 5, 6 en 7 te voldoen.

Bij de vaststelling van hun normen kunnen de lidstaten, waar van toepassing, de in artikel 109, lid 2, punt a), i), bedoelde elementen zodanig vastleggen dat zij stroken met en niet verder gaan dan door de nationale wetgeving vastgelegde verplichte vereisten, op voorwaarde dat deze bestaande nationale verplichte vereisten voldoen aan de in bijlage III vermelde GLMC-normen.

* Verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad (PB L 150 van 14.6.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).”;

6) in artikel 14 wordt lid 1 vervangen door:

“1. De lidstaten geven in hun strategische GLB-plannen aan dat aan landbouwers en andere begunstigen die rechtstreekse betalingen krachtens hoofdstuk II, behalve de betalingen als bedoeld in artikel 41 bis, of jaarlijkse betalingen krachtens de artikelen 70, 71 en 72 ontvangen, uiterlijk met ingang van 1 januari 2025 een administratieve sanctie zal worden opgelegd als zij niet voldoen aan de vereisten in verband met de toepasselijke arbeidsvoorwaarden of werkgeversverplichtingen die voortvloeien uit de in bijlage IV genoemde rechtshandelingen.”;

7) artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. De interventietypes uit hoofde van dit hoofdstuk kunnen de vorm aannemen van ontkoppelde en gekoppelde rechtstreekse betalingen en van aanvullende crisisbetalingen.”;

b) het volgende lid wordt toegevoegd:

“4. Aanvullende crisisbetalingen zijn rechtstreekse betalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen.”;

8) in artikel 19 wordt de tweede alinea vervangen door:

“De lidstaten die besluiten gebruik te maken van deze bepaling, passen deze toe op alle landbouwers voor wie in een bepaald jaar een risicobeheersinstrument bestaat.”;

9) artikel 28 wordt vervangen door:

“Artikel 28

Betalingen voor kleine landbouwers

De lidstaten kunnen aan kleine landbouwers zoals bepaald door de lidstaten, een betaling in de vorm van een vast bedrag of van bedragen per hectare toekennen ter vervanging van de rechtstreekse betalingen in het kader van deze afdeling en afdeling 3 van dit hoofdstuk. De lidstaten ontwerpen de overeenkomstige interventie in het strategisch GLB-plan op zodanige wijze dat deze facultatief is voor landbouwers.

In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten in het strategisch GLB-plan besluiten dat de in de eerste alinea bedoelde betaling aan kleine landbouwers niet in de plaats komt van rechtstreekse betalingen die worden verricht ter ondersteuning van overeenkomstig artikel 31 tot stand gebrachte ecoregelingen.

De jaarlijkse betaling voor elke landbouwer als bedoeld in de eerste alinea bedraagt maximaal 2 500 EUR.

De lidstaten kunnen besluiten om voor verschillende areaaldrempels verschillende vaste bedragen of verschillende bedragen per hectare vast te stellen.”;

10) artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 5 wordt als volgt gewijzigd:

1) i) de tweede alinea wordt vervangen door:

“Voor verbintenissen bedoeld in de eerste alinea, punt b), kan, wanneer het nationale recht voorschriften oplegt die verder gaan dan de overeenkomstige verplichte minimumvoorschriften uit het Unierecht, steun worden verleend, mits die verbintenissen bijdragen tot de naleving van die voorschriften.”;

b) ii) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten besluiten om de krachtens hoofdstuk I, afdeling 2, van deze titel vastgestelde GLMC-norm 2 uit te sluiten van de in de eerste alinea, punt a), vastgestelde vereiste.”;

c) lid 7 wordt als volgt gewijzigd:

i) de tweede alinea wordt vervangen door:

“In afwijking van de eerste alinea kunnen betalingen die overeenkomstig punt b) van die alinea worden toegekend voor dierenwelzijnsverbintenissen, verbintenissen ter bestrijding van antimicrobiële resistentie, verbintenissen voor klimaatvriendelijke landbouwpraktijken en verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouwpraktijken en -methoden zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2018/848, tevens de vorm aannemen van een jaarlijkse betaling voor de grootvee-eenheden.”;

ii) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“In afwijking van de eerste alinea kunnen betalingen die overeenkomstig punt b) van die alinea worden toegekend, waar van toepassing, de vorm aannemen van een jaarlijkse betaling voor bijenkasten. Voor de toepassing van deze afwijking is de definitie van “bijkast” van toepassing die wordt vermeld in de gedelegeerde handeling als bedoeld in artikel 56, punt b).”;

11) in titel III, hoofdstuk II, wordt de volgende afdeling toegevoegd:

“Afdeling 4

Aanvullende crisisbetalingen

Artikel 41 bis

Aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen in het kader van de rechtstreekse betalingen

1. De lidstaten kunnen aanvullende crisisbetalingen verrichten om begunstigden van rechtstreekse betalingen krachtens de afdelingen 2 en 3 van dit hoofdstuk die worden getroffen door natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen, te compenseren. Die betalingen hebben tot doel de continuïteit van de landbouwactiviteit van deze begunstigden te waarborgen en zijn onderworpen aan de in dit artikel uiteengezette voorwaarden als nader gespecificeerd door de lidstaten in hun strategische GLB-plannen.

2. Steun in het kader van dit artikel mag slechts worden verleend als de bevoegde autoriteit van de lidstaat formeel erkent dat zich een natuurramp, ongunstige weersomstandigheden of een rampzalige gebeurtenis, zoals door de lidstaat gedefinieerd, heeft voorgedaan en dat deze gebeurtenissen, of maatregelen die overeenkomstig Verordening (EU) 2016/2031 zijn vastgesteld om een plantenziekte of plaagorganisme bij planten uit te roeien of in te dammen, of maatregelen die zijn vastgesteld om in de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van de

Commissie* vermelde dierziekten te bestrijden, te voorkomen of uit te roeien, of maatregelen die overeenkomstig artikel 6, lid 3, en artikel 259 van Verordening (EU) 2016/429 zijn vastgesteld voor een nieuwe ziekte, rechtstreeks schade hebben veroorzaakt waardoor minimaal 30 % van de gemiddelde jaarproductie van de landbouwer in de laatste drie jaar of de gemiddelde jaarproductie van drie van de laatste vijf jaar, de hoogste en het laagste productie niet meegerekend, verloren is gegaan. De verliezen worden berekend op het niveau van het bedrijf, op het niveau van de activiteit van het bedrijf in de betrokken sector of voor het specifieke betrokken areaal.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de steun op grond van dit artikel gericht is op landbouwers die het zwaarst zijn getroffen door natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen, door de subsidiabiliteitsvoorwaarden vast te stellen op basis van het beschikbare bewijs.

4. De lidstaten stellen de toepasselijke steunpercentages voor het compenseren van het productieverlies vast. Deze percentages zijn hoger voor landbouwers die onder een verzekeringsregeling of ander risicobeheersinstrument vallen. Indexen kunnen worden gebruikt om het productieverlies te berekenen.

5. De lidstaten kunnen besluiten om de betalingen overeenkomstig artikel 115, lid 5, en artikel 146 met aanvullende nationale financiering tot 200 % te medefinancieren.

6. Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit artikel zorgen de lidstaten ervoor dat interventies uit hoofde van dit artikel stroken met interventies op basis van artikel 78 bis en dat overcompensatie als gevolg van het combineren van interventies uit hoofde van dit artikel met andere nationale of Uniesteuninstrumenten of particuliere verzekeringsregelingen wordt vermeden.

7. In afwijking van artikel 111, eerste alinea, zijn de punten h) en i) van die alinea niet van toepassing op steun in het kader van dit interventietype.

* Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van de Commissie van 3 december 2018 betreffende de toepassing, op de categorieën in de lijst opgenomen ziekten, van bepaalde regels voor de preventie en bestrijding van ziekten en tot vaststelling van een lijst van soorten en groepen soorten die een aanzienlijk risico vormen in verband met de verspreiding van die ziekten (PB L 308 van 4.12.2018, blz. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1882/oj).”;

12) artikel 48 wordt vervangen door:

“Artikel 48

Planning en verslaglegging op het niveau van de operationele programma’s

Artikel 7, lid 1, punt a), artikel 102, artikel 111, punten g) en h), artikel 112, lid 3, punt b), en artikel 134 zijn van toepassing op de interventietypes in de in artikel 42, punten a), d), e) en f), bedoelde sectoren op het niveau van de operationele programma’s, en niet op het niveau van de interventie. De planning en verslaglegging voor deze interventietypes worden ook uitgevoerd op het niveau van de operationele programma’s.”;

13) in artikel 52, lid 2, wordt de tweede alinea vervangen door:

“Deze beperkingen kunnen met 0,5 procentpunt worden verhoogd wanneer het operationele programma een of meer interventies omvat die verband houden met een in artikel 46, punten d), e), f), h), i) of j), bedoelde doelstelling, mits het bedrag waarmee het betrokken in de eerste alinea genoemde percentage wordt overschreden, uitsluitend wordt gebruikt om uitgaven te financieren die voortvloeien uit de uitvoering van deze interventies. In het geval van unies van producentenorganisaties, met inbegrip van transnationale unies van producentenorganisaties, kunnen die organisaties deze interventies uitvoeren namens hun leden.”;

14) artikel 69 wordt als volgt gewijzigd:

a) punt e) wordt vervangen door:

“e) vestiging van jonge landbouwers en nieuwe landbouwers, opstart van plattelandsbedrijven en ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven;”;

b) het volgende punt wordt toegevoegd:

“i) crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen in het kader van plattelandsontwikkeling.”;

15) artikel 70 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 3 wordt als volgt gewijzigd:

b) i) de tweede alinea wordt vervangen door:

“Voor verbintenissen bedoeld in de eerste alinea, punt b), kan, wanneer het nationale recht voorschriften oplegt die verder gaan dan de overeenkomstige verplichte minimumvoorschriften uit het Unierecht, steun worden verleend voor verbintenissen die bijdragen tot de naleving van die voorschriften.”

ii) de volgende alinea wordt ingevoegd:

“In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten besluiten om de krachtens hoofdstuk I, afdeling 2, van deze titel vastgestelde GLMC-norm 2 uit te sluiten van de in de eerste alinea, punt a), vastgestelde vereiste.”;

c) lid 8 wordt vervangen door:

“8. Indien in het kader van dit artikel steun wordt verleend voor agromilieuklimaatverbintenissen, verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouwpraktijken en -methoden als opgenomen in Verordening (EU) 2018/848, stellen de lidstaten een betaling per hectare vast of, in voorkomend geval, per bijenkast, zoals gedefinieerd in de in artikel 56, punt b), van deze verordening bedoelde gedelegeerde handeling. Voor andere verbintenissen kunnen de lidstaten andere eenheden dan hectaren toepassen. In naar behoren gemotiveerde gevallen kunnen de lidstaten steun uit hoofde van dit artikel verstrekken in de vorm van een vast bedrag.

In afwijking van de eerste alinea kan de steun voor klimaatvriendelijke agromilieuklimaatverbintenissen en verbintenissen tot omschakeling naar of voortzetting van biologische landbouwpraktijken en -methoden als opgenomen in Verordening (EU) 2018/848, de vorm aannemen van een betaling voor de grootvee-eenheden.”;

16) aan artikel 72, lid 5, wordt de volgende alinea toegevoegd:

“In afwijking van de eerste alinea kunnen de lidstaten besluiten om in de berekening extra kosten en gederfde inkomsten op te nemen in verband met nadelen die voortvloeien uit de naleving van de krachtens hoofdstuk I, afdeling 2, van deze titel vastgestelde GLMC-norm 2.”;

17) in artikel 73 wordt lid 5 vervangen door:

“5. Indien het Unierecht leidt tot nieuwe vereisten voor landbouwers, kan tot uiterlijk 36 maanden na de datum waarop de nieuwe eisen voor het betrokken bedrijf van kracht zijn geworden, steun worden verstrekt voor investeringen om te voldoen aan deze eisen.

Voor jonge landbouwers die voor het eerst een landbouwbedrijf opstarten als hoofd van het bedrijf, kan tot uiterlijk 36 maanden na de opstartdatum, of totdat de acties als omschreven in het in artikel 75, lid 3, bedoelde bedrijfsplan zijn voltooid, steun worden verstrekt voor investeringen om te voldoen aan de vereisten van Unierecht.”;

18) artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:

- a) de titel wordt vervangen door:

“Vestiging van jonge landbouwers en nieuwe landbouwers en opstart van plattelandsbedrijven of ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven”;

- b) lid 1 wordt vervangen door:

“1. De lidstaten kunnen steun toekennen voor de vestiging van jonge landbouwers en de opstart van plattelandsbedrijven, waaronder de vestiging van nieuwe landbouwers, en voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven onder de voorwaarden die in dit artikel zijn vastgesteld en die door hen nader zijn gespecificeerd in hun strategische GLB-plannen, met als doel bij te dragen tot het bereiken van een of meer van de specifieke doelstellingen die zijn vastgelegd in artikel 6, leden 1 en 2.”;

- c) aan lid 2 wordt het volgende punt toegevoegd:

“d) de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven, zoals bepaald door de lidstaten uit hoofde van artikel 73, lid 4, tweede alinea, punt b).”;

- d) lid 4 wordt vervangen door:

“4. De lidstaten verstrekken de steun in de vorm van vaste bedragen, van financieringsinstrumenten of van een combinatie van beide. De steun bedraagt:

a) maximaal 100 000 EUR voor de in lid 2, punten a), b) en c), bedoelde activiteiten;

b) maximaal 50 000 EUR voor de in lid 2, punt d), bedoelde activiteiten.

De steun kan op basis van objectieve criteria worden gedifferentieerd.”;

- 19) in artikel 76, lid 5, wordt de eerste alinea vervangen door:

“De lidstaten zorgen ervoor dat enkel steun wordt verstrekt voor verliezen boven een drempel van minimaal 20 % van de gemiddelde jaarproductie of het gemiddelde jaarinkomen van de landbouwer in de laatste drie jaar, of de gemiddelde jaarproductie of het gemiddelde inkomen van drie van de laatste vijf jaar, het hoogste en het laagste inkomen niet meegerekend. Met sectorale productierisicobeheersinstrumenten worden de verliezen berekend op het niveau van het bedrijf, op het niveau van de activiteit van het bedrijf in de betrokken sector of voor het specifieke verzekerde areaal.

Voor vaste gewassen en in andere gemotiveerde gevallen waarvoor de in de eerste alinea bedoelde berekeningsmethoden niet passend zijn, kunnen de lidstaten de verliezen beoordelen op basis van de gemiddelde jaarproductie of het gemiddelde jaarinkomen van de landbouwer over een periode van maximaal acht jaar, het hoogste en laagste inkomen niet meegerekend.

De lidstaten kunnen een passende alternatieve beoordeling toepassen voor de berekening van de verliezen voor jonge landbouwers en nieuwe landbouwers.”;

- 20) in titel III, hoofdstuk IV, afdeling 1, wordt het volgende artikel toegevoegd:

“Artikel 78 bis

Crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen in het kader van plattelandsontwikkeling

1. De lidstaten kunnen crisisbetalingen verrichten aan actieve landbouwers die worden getroffen door natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen. Die betalingen hebben tot doel de continuïteit van de landbouwactiviteit van deze landbouwers te waarborgen en zijn onderworpen aan de in dit artikel uiteengezette voorwaarden die door de lidstaten nader zijn gespecificeerd in hun strategische GLB-plannen.

2. Steun in het kader van dit artikel mag slechts worden verleend als de bevoegde autoriteit van de lidstaat formeel erkent dat zich een natuurramp, ongunstige weersomstandigheden of een rampzalige gebeurtenis, zoals door de lidstaat gedefinieerd, heeft voorgedaan en dat deze gebeurtenissen, of maatregelen die overeenkomstig Verordening (EU) 2016/2031 zijn vastgesteld om een plantenziekte of plaagorganisme bij planten uit te roeien of in te dammen, of maatregelen die zijn vastgesteld om in de bijlage bij Uitvoeringsverordening (EU) 2018/1882 van de Commissie vermelde dierziekten te voorkomen of uit te roeien, of maatregelen die overeenkomstig artikel 6, lid 3, en artikel 259 van Verordening (EU) 2016/429 zijn vastgesteld voor een nieuwe ziekte, rechtstreeks schade hebben veroorzaakt waardoor minimaal 30 % van de gemiddelde jaarproductie van de landbouwer in de laatste drie jaar of de gemiddelde jaarproductie van drie van de laatste vijf jaar, de hoogste en het laagste productie niet meegerekend, verloren is gegaan. De verliezen worden berekend op het niveau van het bedrijf, op het niveau van de activiteit van het bedrijf in de betrokken sector of voor het specifieke betrokken areaal.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de steun op grond van dit artikel gericht is op landbouwers die het zwaarst zijn getroffen door natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen, door de subsidiabiliteitsvoorwaarden vast te stellen op basis van het beschikbare bewijs.

4. De lidstaten stellen de toepasselijke steunpercentages voor het compenseren van het productieverlies vast. Deze percentages zijn hoger voor landbouwers die onder een verzekeringsregeling of ander risicobeheersinstrument vallen. Indexen kunnen worden gebruikt om het productieverlies te berekenen.

5. Bij het verlenen van steun uit hoofde van dit artikel zorgen de lidstaten ervoor dat interventies uit hoofde van dit artikel stroken met interventies op basis van artikel 41 bis en dat overcompensatie als gevolg van het combineren van interventies uit hoofde van dit artikel met andere nationale of Uniesteuninstrumenten of particuliere verzekeringsregelingen wordt vermeden.

6. In afwijking van artikel 111, eerste alinea, zijn de punten h) en i) van die alinea niet van toepassing op steun in het kader van dit interventietype.”;

21) in artikel 79, lid 1, wordt de eerste alinea vervangen door:

“Na raadpleging van het in artikel 124 bedoelde monitoringcomité (het “monitoringcomité”) stellen de nationale beheersautoriteit, regionale beheersautoriteiten indien relevant, of aangewezen intermediaire instanties selectiecriteria op voor interventies die betrekking hebben op een of meer van de volgende interventietypes: investeringen, vestiging van jonge landbouwers en nieuwe landbouwers, opstart van plattelandsbedrijven en ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven, samenwerking, kennisuitwisseling en verspreiding van informatie. Deze selectiecriteria staan borg voor de gelijke behandeling van de aanvragers, voor een beter gebruik van de financiële middelen en voor het afstemmen van de steun overeenkomstig het doel van de interventies.”;

22) artikel 80 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 2 wordt de eerste alinea vervangen door:

“Indien steun wordt verstrekt in de vorm van financieringsinstrumenten, zijn de definities van “financieringsinstrument”, “financieel product”, “eindontvanger”, “holdingfonds”, “specifiek fonds”, “hefboomeffect”, “multiplicatorratio”, “beheerskosten” en “beheersvergoedingen” vastgelegd in artikel 2 van Verordening (EU) 2021/1060 en de bepalingen van titel V, hoofdstuk II, afdeling II, en punt II van bijlage XIII bij die verordening van toepassing.”;

b) in lid 3 wordt de tweede alinea vervangen door:

“Voor activiteiten die binnen de werkingssfeer van artikel 42 VWEU vallen, mag het totale bedrag van de aan een eindontvanger verstrekte steun voor werkkapitaal niet meer bedragen dan een brutosubsidie-equivalent van 300 000 EUR over een periode van drie jaar.”;

c) aan lid 5 wordt de volgende alinea toegevoegd:

“Belasting over de toegevoegde waarde (“btw”) is subsidiabel wat betreft door eindontvangers gedane investeringen in het kader van financieringsinstrumenten. Wanneer deze investeringen worden ondersteund door financieringsinstrumenten in combinatie met programmasteun in de vorm van een subsidie als bedoeld in artikel 58, lid 5, van Verordening (EU) 2021/1060, is de btw niet subsidiabel voor het deel van de investeringskosten dat overeenkomt met de programmasteun in de vorm van een subsidie, tenzij de btw voor de investeringskosten krachtens de nationale btw-wetgeving niet terugvorderbaar is.”;

23) artikel 81 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt de eerste alinea vervangen door:

“De lidstaten kunnen in het voorstel voor een strategisch GLB-plan bedoeld in artikel 118 of in het verzoek tot wijziging van een strategisch GLB-plan bedoeld in artikel 119, een bedrag van maximaal 3 % van de initiële Elfpo-toewijzing aan het strategisch GLB-plan toewijzen dat aan InvestEU moet worden bijgedragen en uit hoofde van de EU-garantie of het in artikel 10 bis van Verordening (EU) 2021/523 bedoelde financieringsinstrument InvestEU en de InvestEU-advieshub moet worden verstrekt. Het strategisch GLB-plan vermeldt een motivering voor het gebruik van InvestEU en de bijdrage ervan aan het bereiken van een of meer van de in artikel 6, leden 1 en 2, van deze verordening vermelde en in het kader van het strategisch GLB-plan gekozen specifieke doelstellingen.”;

b) lid 3 wordt vervangen door:

“3. Het in lid 1 bedoelde bedrag wordt, bij sluiting van de bijdrageovereenkomst bedoeld in artikel 10, lid 3, of artikel 10 bis, lid 3, van Verordening (EU) 2021/523, gebruikt als voorziening voor het gedeelte van de EU-garantie of als financiering in het kader van het financieringsinstrument InvestEU in het lidstaatcompartiment en voor de InvestEU-advieshub. De vastleggingen in de begroting van de Unie voor elke bijdrageovereenkomst kunnen in de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2027 in jaarlijkse tranches worden verricht door de Commissie.”;

c) in lid 4 wordt de eerste alinea vervangen door:

“Indien na de vaststelling van het uitvoeringsbesluit van de Commissie tot goedkeuring van het strategisch GLB-plan overeenkomstig artikel 118 van deze verordening geen bijdrageovereenkomst als bedoeld in artikel 10, lid 2, of artikel 10 bis, lid 2, van Verordening (EU) 2021/523 is gesloten voor het in lid 1 van dit artikel bedoelde bedrag dat aan dat strategisch GLB-plan is toegewezen, wordt het overeenkomstige bedrag opnieuw toegewezen in het strategisch GLB-plan na de goedkeuring van een verzoek tot wijziging door de lidstaat dat overeenkomstig artikel 119 van deze verordening is ingediend.”;

d) de leden 5, 6 en 7 worden vervangen door:

“5. Indien binnen twaalf maanden na de goedkeuring van de bijdrageovereenkomst geen garantieovereenkomst als bedoeld in artikel 10, lid 4, tweede alinea, of in artikel 10 bis, lid 4, tweede alinea, van Verordening (EU) 2021/523 is gesloten, wordt de bijdrageovereenkomst beëindigd of in onderlinge overeenstemming verlengd.

Indien de deelname van een lidstaat aan InvestEU wordt stopgezet, worden de betrokken betaalde bedragen die als voorziening naar het gemeenschappelijk voorzieningsfonds zijn overgemaakt of in

het kader van het financieringsinstrument InvestEU zijn toegewezen, teruggevorderd als interne bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van het financieel reglement en dient de lidstaat een verzoek tot wijziging van zijn strategisch GLB-plan in om de teruggevorderde bedragen en de overeenkomstig lid 2 aan toekomstige kalenderjaren toegewezen bedragen te gebruiken.

De beëindiging of wijziging van de bijdrageovereenkomst geschiedt gelijktijdig met de vaststelling van het uitvoeringsbesluit van de Commissie tot goedkeuring van de desbetreffende wijziging van het strategisch GLB-plan en uiterlijk op 31 december 2026.

6. Indien een garantieovereenkomst als bedoeld in artikel 10, lid 4, derde alinea, of in artikel 10 bis, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) 2021/523 binnen de in de bijdrageovereenkomst vastgelegde termijn na ondertekening van de garantieovereenkomst, doch uiterlijk na vier jaar, niet naar behoren is uitgevoerd, wordt de bijdrageovereenkomst gewijzigd. De lidstaat kan erom verzoeken dat bedragen die op grond van lid 1 van dit artikel aan de EU-garantie of aan het financieringsinstrument InvestEU zijn bijgedragen en die zijn vastgelegd in de garantieovereenkomst maar geen onderliggende leningen, investeringen in eigen vermogen of andere risicodragende instrumenten dekken, worden behandeld overeenkomstig lid 5 van dit artikel.

7. Middelen die worden gegenereerd door of toe te schrijven zijn aan de bedragen die overeenkomstig dit artikel worden bijgedragen aan de EU-garantie, worden ter beschikking gesteld aan de lidstaat overeenkomstig artikel 10, lid 5, punt a), van Verordening (EU) 2021/523 en gebruikt voor steun in het kader van dezelfde doelstelling of doelstellingen bedoeld in lid 1 van dit artikel in de vorm van financieringsinstrumenten of begrotingsgaranties. Middelen die worden gegenereerd door of toe te schrijven zijn aan de bedragen die overeenkomstig dit artikel aan het financieringsinstrument InvestEU worden bijgedragen, worden overeenkomstig de bijdrageovereenkomst ter beschikking van de lidstaat gesteld en worden gebruikt voor steun in het kader van dezelfde doelstelling of doelstellingen in de vorm van financieringsinstrumenten of begrotingsgaranties.”;

24) in artikel 83, lid 2, wordt na punt b) het volgende punt ingevoegd:

“b bis) in overeenstemming met de op grond van artikel 54, artikel 55 en artikel 56, leden 1 en 3, van Verordening (EU) 2021/1060 vastgestelde berekeningsmethoden;”;

25) in artikel 86 worden de leden 2 en 3 vervangen door:

“2. Als uitgaven subsidiabel worden doordat een strategisch GLB-plan wordt gewijzigd, komen zij pas in aanmerking voor een bijdrage uit het ELGF vanaf de datum waarop de door de betrokken lidstaat overeenkomstig artikel 119, lid 8, vastgestelde wijziging van kracht wordt, maar op zijn vroegst vanaf de datum waarop het verzoek tot wijziging bij de Commissie is ingediend, of vanaf de datum waarop de in artikel 119, lid 9, bedoelde kennisgeving bij de Commissie is ingediend.

In afwijking van de eerste alinea van dit lid kan in het strategisch GLB-plan worden bepaald dat uit het ELGF gefinancierde uitgaven in verband met wijzigingen van het plan naar aanleiding van interventies als bedoeld in artikel 41 bis, subsidiabel kunnen zijn vanaf de datum waarop de gebeurtenis zich heeft voorgedaan, in het geval van noodmaatregelen wegens natuurrampen, rampzalige gebeurtenissen of ongunstige weersomstandigheden.

3. Als uitgaven subsidiabel worden doordat een strategisch GLB-plan wordt gewijzigd, komen zij pas in aanmerking voor een bijdrage uit het Elfpo vanaf de datum waarop het verzoek tot wijziging bij de Commissie is ingediend, of vanaf de datum van de in artikel 119, lid 9, bedoelde kennisgeving.

In afwijking van de eerste alinea van dit lid en van lid 4, tweede alinea, kan in het strategisch GLB-plan worden bepaald dat uit het Elfpo gefinancierde uitgaven in verband met wijzigingen van het

plan subsidiabel kunnen zijn vanaf de datum waarop de gebeurtenis zich heeft voorgedaan, in het geval van noodmaatregelen wegens natuurrampen, rampzalige gebeurtenissen, ongunstige weersomstandigheden of een plotse, ingrijpende wijziging van de sociaal-economische omstandigheden in de lidstaat of regio.”;

26) in titel IV wordt het volgende artikel ingevoegd:

“Artikel 96 bis

Maximale financiële toewijzingen voor crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen

1. Voor elke lidstaat is het maximumbedrag dat kan worden gereserveerd voor de crisisbetalingen aan landbouwers naar aanleiding van natuurrampen, ongunstige weersomstandigheden of rampzalige gebeurtenissen als bedoeld in de artikelen 41 bis en 78 bis, beperkt tot de in bijlage XV, tabel 1, vermelde jaarlijkse bedragen.

Voor de kalenderjaren 2025 en 2026 mogen de totale jaarlijkse uitgaven voor de in artikel 41 bis bedoelde aanvullende crisisbetalingen niet meer bedragen dan de indicatieve financiële toewijzing voor dit interventietype voor het desbetreffende kalenderjaar, als vastgesteld door de lidstaten in hun financiële plannen overeenkomstig artikel 112, lid 2, punt a), en goedgekeurd door de Commissie overeenkomstig artikel 119. Dat financiële maximum vormt een bij Unierecht vastgelegd financieel maximum.

De in artikel 78 bis bedoelde totale Elfpo-uitgaven voor de crisisbetalingen mogen voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 niet meer bedragen dan de som van de indicatieve financiële toewijzingen voor dit interventietype, zoals vastgesteld door de lidstaten in hun financiële plannen overeenkomstig artikel 112, lid 2, punt a), en goedgekeurd door de Commissie overeenkomstig artikel 119. Dat financiële maximum vormt een bij Unierecht vastgelegd financieel maximum.

2. In afwijking van lid 1, wanneer een lidstaat besluit geen steun te verlenen voor crisisbetalingen overeenkomstig artikel 78 bis, is het jaarlijkse maximumbedrag dat door deze lidstaat kan worden gereserveerd voor de in artikel 41 bis bedoelde aanvullende crisisbetalingen, beperkt tot de in bijlage XV, tabel 2, vermelde jaarlijkse bedragen.

Voor de kalenderjaren 2025 en 2026 mogen de totale jaarlijkse uitgaven voor de in artikel 41 bis bedoelde aanvullende crisisbetalingen niet meer bedragen dan de indicatieve financiële toewijzing voor dit interventietype voor het desbetreffende kalenderjaar, als vastgesteld door de lidstaten in hun financiële plannen overeenkomstig artikel 112, lid 2, punt a), en goedgekeurd door de Commissie overeenkomstig artikel 119. Dat financiële maximum vormt een bij Unierecht vastgelegd financieel maximum.”;

27) in artikel 111 wordt de tweede alinea vervangen door:

“Punt e) van de eerste alinea is niet van toepassing op interventies in het kader van het in artikel 41 bis bedoelde interventietype voor aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers in het kader van de rechtstreekse betalingen, op het in artikel 55, lid 1, punten a) en c) tot en met g), bedoelde interventietype in de bijenteeltsector, op interventies in het kader van het in artikel 58, lid 1, punten h) tot en met k), bedoelde interventietype in de wijnsector, op voorlichtings- en promotieactiviteiten voor kwaliteitsregelingen in het kader van het in artikel 77 bedoelde interventietype voor samenwerking, en op interventies in het kader van het in artikel 78 bis bedoelde interventietype voor crisisbetalingen aan landbouwers in het kader van plattelandsontwikkeling.”;

28) in artikel 115, lid 5, wordt punt a) vervangen door:

“a) een korte beschrijving van de aanvullende nationale financiering voor interventies in plattelandsontwikkeling vastgelegd in titel III, hoofdstuk IV, en voor interventies voor aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers vastgelegd in artikel 41 bis, die wordt verstrekt in het kader van het strategisch GLB-plan, met inbegrip van de bedragen per interventie en vermelding van de naleving van de in deze verordening vastgestelde vereisten;”;

29) artikel 119 wordt vervangen door:

“Artikel 119

Wijzigingen van de strategische GLB-plannen

1. De lidstaten kunnen hun strategische GLB-plannen wijzigen door verzoeken tot strategische wijziging krachtens lid 2 bij de Commissie in te dienen of door de Commissie krachtens lid 9 in kennis te stellen van de wijziging.

2. De lidstaten dienen bij de Commissie verzoeken tot strategische wijzigingen van hun strategische GLB-plannen in. Strategische wijzigingen zijn de volgende wijzigingen van de strategische GLB-plannen:

a) wijzigingen waarbij nieuwe interventies worden geïntroduceerd of interventies uit de strategische GLB-plannen worden geschrapt;

b) wijzigingen die leiden tot veranderingen van mijlpalen of streefcijfers in het kader van de resultaatindicatoren die in bijlage I zijn aangegeven met “PR”;

c) wijzigingen die betrekking hebben op artikel 17, lid 5, artikel 88, lid 7, de artikelen 92 tot en met 98 of artikel 103, leden 1 en 5;

d) wijzigingen van de streefcijfers en financiële plannen in het strategisch GLB-plan als bedoeld in artikel 112, waaronder wijzigingen van de bijdrage uit het Elfpo aan InvestEU als bedoeld in artikel 81, wijzigingen van de totale Elfpo-bijdrage aan elk interventietype voor de gehele looptijd van het strategisch GLB-plan of wijzigingen met betrekking tot de in artikel 91 bedoelde Elfpo-bijdragepercentages.

Verzoeken tot strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen worden naar behoren gemotiveerd en vermelden met name het verwachte effect van de wijzigingen aan het plan op het bereiken van de specifieke doelstellingen beschreven in artikel 6, leden 1 en 2. De verzoeken gaan vergezeld van het gewijzigde plan, inclusief de geactualiseerde bijlagen, naargelang het geval.

3. De Commissie beoordeelt de samenhang van de in lid 2 bedoelde strategische wijzigingen met deze verordening en de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen die op grond ervan zijn vastgesteld, alsmede met Verordening (EU) 2021/2116 en de daadwerkelijke bijdrage van de wijziging tot het bereiken van de specifieke doelstellingen.

4. De Commissie keurt de gevraagde strategische wijziging van een strategisch GLB-plan goed mits de vereiste informatie is ingediend en de strategische wijziging verenigbaar is met deze verordening en Verordening (EU) 2021/2116, evenals met de op grond van die verordeningen vastgestelde gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

5. De Commissie kan binnen dertig werkdagen na de datum waarop het in lid 2 bedoelde verzoek tot wijziging is ingediend, opmerkingen formuleren. De lidstaten verstrekken de Commissie alle noodzakelijke aanvullende informatie.

6. Het verzoek tot strategische wijziging van een strategisch GLB-plan wordt uiterlijk drie maanden na de indiening van het verzoek door de lidstaat goedgekeurd.

7. Per kalenderjaar kan twee keer een verzoek tot strategische wijziging van een strategisch GLB-plan worden ingediend, onder voorbehoud van eventuele in deze verordening voorziene of door de Commissie overeenkomstig artikel 122 bepaalde uitzonderingen. Daarnaast kunnen tijdens de door het strategisch GLB-plan bestreken periode drie extra verzoeken tot strategische wijziging van het strategisch GLB-plan worden ingediend. Dit lid is niet van toepassing op verzoeken tot wijziging met het oog op het indienen van ontbrekende elementen van het strategisch GLB-plan overeenkomstig artikel 118, lid 5.

Een verzoek tot strategische wijziging van het strategisch GLB-plan in verband met artikel 17, lid 5, artikel 88, lid 7, of artikel 103, lid 5, telt niet mee voor de in de eerste alinea van dit lid vastgestelde beperking.

8. Een wijziging van het strategisch GLB-plan met betrekking tot artikel 17, lid 5, artikel 88, lid 7, of artikel 103, lid 1, met betrekking tot het ELGF, wordt van kracht vanaf 1 januari van het kalenderjaar volgend op het jaar van goedkeuring van het verzoek tot strategische wijziging door de Commissie en na de overeenkomstige wijziging van de toewijzingen overeenkomstig artikel 87, lid 2.

Een wijziging van het strategisch GLB-plan met betrekking tot artikel 103, lid 1, met betrekking tot het ELGF, wordt van kracht na goedkeuring van het verzoek tot strategische wijziging door de Commissie en na de overeenkomstige wijziging van de toewijzingen overeenkomstig artikel 89, lid 4.

Een strategische wijziging van het strategisch GLB-plan met betrekking tot het ELGF, anders dan de in de eerste alinea van dit lid bedoelde wijzigingen, wordt van kracht vanaf een door de lidstaat te bepalen datum maar op zijn vroegst vanaf de datum van indiening van het verzoek tot wijziging bij de Commissie. De lidstaten kunnen voor verschillende elementen van de strategische wijziging verschillende data voor het van kracht worden ervan vaststellen. Wanneer de strategische wijziging de betrokken landbouwers in een minder voordelige positie plaatst dan de positie waarin zij voorafgaand aan die wijziging verkeerden, houden de lidstaten bij het bepalen van de datum waarop de wijziging van kracht wordt, rekening met de behoefte van landbouwers en andere begunstigen aan voldoende tijd om de wijziging te kunnen verwerken. De geplande datum waarop de strategische wijziging met betrekking tot het ELGF van kracht wordt, wordt door de lidstaat in het verzoek tot wijziging van het strategisch GLB-plan als bedoeld in lid 2 van dit artikel gemeld, en moet overeenkomstig lid 10 van dit artikel worden goedgekeurd door de Commissie.

9. De lidstaten kunnen te allen tijde andere wijzigingen van hun strategische GLB-plannen dan de in lid 2 bedoelde strategische wijzigingen doorvoeren en toepassen. Zij stellen de Commissie in kennis van die andere wijzigingen voordat zij met de toepassing ervan beginnen en voegen deze toe aan het gewijzigde strategische GLB-plan dat samen met het volgende verzoek tot wijziging wordt ingediend overeenkomstig lid 2.

Indien wijzigingen worden geïntroduceerd met betrekking tot GLMC-normen 1 en 4, zorgen de lidstaten ervoor en tonen zij aan dat dergelijke wijzigingen milieu- en klimaatdoelstellingen in verband met, naargelang het geval, het behoud van blijvend grasland of de bescherming van waterlopen tegen verontreiniging niet in gevaar brengen.

Wanneer de Commissie niet binnen dertig werkdagen na de indiening van de kennisgeving bezwaar maakt tegen gemelde wijzigingen, worden de wijzigingen wettelijk van kracht vanaf de datum van de kennisgeving. De Commissie maakt bezwaar tegen een gemelde wijziging als zij van oordeel is dat de wijziging niet verenigbaar is met deze verordening en Verordening (EU) 2021/2116, of met de op grond daarvan vastgestelde gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

De gemelde wijzigingen waartegen de Commissie bezwaar heeft gemaakt, worden niet wettelijk van kracht en moeten door de lidstaten worden geschrapt uit het strategische GLB-plan dat zij

krachtens de eerste alinea van dit lid hebben ingediend. De uitgaven die voortvloeien uit deze wijzigingen, komen niet in aanmerking voor een bijdrage uit het Elfpo of het ELGF. De lidstaat kan deze wijzigingen ter goedkeuring voorleggen aan de Commissie in de vorm van een in lid 2 bedoeld verzoek tot strategische wijziging. De in de leden 2 tot en met 8 en 10 en 11 bedoelde regels voor goedkeuringen van strategische wijzigingen zijn van overeenkomstige toepassing op de goedkeuring van wijzigingen waartegen de Commissie overeenkomstig de tweede alinea van dit lid bezwaar heeft gemaakt. Artikel 121 van deze verordening over de berekening van termijnen voor acties van de Commissie is van overeenkomstige toepassing op acties krachtens dit lid.

10. Elke strategische wijziging van een strategisch GLB-plan als bedoeld in lid 2 wordt door de Commissie goedgekeurd door middel van een uitvoeringsbesluit, zonder toepassing van de in artikel 153 bedoelde comitéprocedure.

11. Onverminderd artikel 86 krijgen strategische wijzigingen van strategische GLB-plannen als bedoeld in lid 2 pas rechtsgevolgen na te zijn goedgekeurd door de Commissie.

12. Correcties van tikfouten of kennelijke fouten of fouten van louter redactionele aard die de uitvoering van het beleid en de interventie niet beïnvloeden, worden niet beschouwd als een verzoek tot wijziging of kennisgeving uit hoofde van dit artikel. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van dergelijke correcties.”;

30) artikel 120 wordt geschrapt;

31) in artikel 122 wordt punt a) vervangen door:

“a) procedures en termijnen voor de indiening van verzoeken tot wijziging en kennisgevingen van wijzigingen;”;

32) in artikel 124, lid 4, wordt punt d) vervangen door:

“d) elk voorstel van de beheersautoriteit tot wijziging van een strategisch GLB-plan en, wat betreft een voorstel tot wijziging van een strategisch GLB-plan dat betrekking heeft op het ELGF, de datum waarop de door de beheersautoriteit overeenkomstig artikel 119, lid 8, voorgestelde wijziging van kracht wordt.”;

33) artikel 134 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 3 wordt vervangen door:

“3. Om ontvankelijk te worden geacht, moet het jaarlijks prestatieverslag alle in de leden 4, 5, 7 en 10 vereiste informatie bevatten. Wanneer de Commissie een jaarverslag over de uitvoering ontvangt dat niet ontvankelijk is, deelt zij dit binnen 15 werkdagen na de datum van ontvangst aan de betrokken lidstaten mee, anders wordt het verslag ontvankelijk geacht.”;

b) lid 5 wordt vervangen door:

“5. De in lid 4 bedoelde kwantitatieve informatie omvat:

a) de aan het einde van het voorgaande begrotingsjaar bereikte gerealiseerde outputs;

b) de bruto-uitgaven aan het einde van het begrotingsjaar die relevant zijn voor de in punt a) bedoelde outputs, vóór toepassing van eventuele sancties of andere verlagingen, en voor het Elfpo, rekening houdend met herverdeling van ingetrokken of teruggevorderde middelen op grond van artikel 57 van Verordening (EU) 2021/2116;

c) de ratio tussen de in punt b) bedoelde bruto-uitgaven en de in punt a) bedoelde desbetreffende gerealiseerde outputs (“gerealiseerd eenheidsbedrag”);

d) de resultaten en de afstand tot bijbehorende mijlpalen zoals vastgesteld overeenkomstig artikel 109, lid 1, punt a).

De in de eerste alinea, punten a), b) en c), bedoelde informatie wordt uitgesplitst naar eenheidsbedrag, als vermeld in het strategisch GLB-plan overeenkomstig artikel 111, punt h). Voor outputindicatoren die volgens bijlage I alleen voor monitoring worden gebruikt, wordt alleen de in de eerste alinea, punt a), van dit lid bedoelde informatie opgenomen.”;

- c) lid 6 wordt geschrapt;
- d) in lid 7 wordt punt b) vervangen door:

“b) eventuele kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het strategisch GLB-plan, met name wat betreft afwijkingen van de mijlpalen, met overlegging van de in artikel 135 bedoelde motiveringen, of in voorkomend geval met vermelding van achterliggende redenen en een beschrijving van de genomen maatregelen.”;

- e) de leden 8 en 9 worden geschrapt;
- f) in lid 10 wordt de tweede alinea geschrapt;
- g) lid 13 wordt vervangen door:

“13. De Commissie kan opmerkingen maken over de ontvankelijke jaarlijkse prestatieverslagen binnen een maand na de datum waarop de Commissie de lidstaten over de ontvankelijkheid ervan informeert. Indien de Commissie binnen deze termijn geen opmerkingen maakt, worden de verslagen geacht te zijn aanvaard. Artikel 121 over de berekening van termijnen voor acties van de Commissie is van overeenkomstige toepassing.”;

34) in artikel 146 wordt de eerste alinea vervangen door:

“Steun van de lidstaten voor binnen de werkingssfeer van artikel 42 VWEU vallende verrichtingen, die tot doel heeft aanvullende financiering te verstrekken voor interventies in plattelandontwikkeling vastgelegd in titel III, hoofdstuk IV, van deze verordening, en voor interventies in de vorm van aanvullende crisisbetalingen aan landbouwers als bedoeld in artikel 41 bis van deze verordening waarvoor op enig moment tijdens de door het strategisch GLB-plan bestreken periode Uniesteun wordt verleend, wordt alleen verleend als deze steun aan de criteria van deze verordening voldoet en is opgenomen in bijlage V bij de door de Commissie goedgekeurde strategische GLB-plannen.”;

- 35) artikel 159 wordt geschrapt;
- 36) de bijlagen I, II en III worden gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze verordening.
- 37) de in bijlage II bij deze verordening uiteengezette tekst wordt toegevoegd als bijlage XV.

Artikel 2

Wijzigingen van Verordening (EU) 2021/2116

Verordening (EU) 2021/2116 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) in artikel 9, lid 3, eerste alinea, wordt punt b) vervangen door:

“b) het in artikel 134 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde jaarlijkse prestatieverslag waaruit blijkt dat de uitgaven overeenkomstig artikel 37 van deze verordening zijn gedaan;”;

- 2) in artikel 10, lid 1, wordt punt b) vervangen door:

“b) verstrekking aan de Commissie van het in artikel 134 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde jaarlijkse prestatieverslag;”;

3) in artikel 12, lid 2, eerste alinea, wordt punt c) vervangen door:

“c) de prestatieverslaglegging over outputindicatoren en de prestatieverslaglegging over resultaatindicatoren voor de meerjarige prestatiemonitoring als bedoeld in artikel 128 van Verordening (EU) 2021/2115, waaruit blijkt dat aan artikel 37 van deze verordening is voldaan, correct zijn;”;

4) in titel II wordt het volgende hoofdstuk toegevoegd:

“HOOFDSTUK III

Governance van GLB-gegevens en interoperabiliteit

Artikel 13 bis

Autoriteit die belast is met het beheer van gegevens in het kader van het GLB

1. Elke lidstaat wijst één autoriteit aan die verantwoordelijk is voor het treffen of coördineren van maatregelen om nationale en grensoverschrijdende interoperabiliteit tot stand te brengen en te handhaven tussen informatiesystemen die worden gebruikt voor de uitvoering, administratie, monitoring en evaluatie van het GLB ten voordele van landbouwers en andere GLB-begunstigden. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder interoperabiliteit verstaan het vermogen van informatiesystemen om interactie tot stand te brengen door de elektronische uitwisseling van gegevens.

2. De aangewezen autoriteit heeft in hoofdzaak de volgende taken:

a) opstellen en bij de Commissie indienen van een routekaart op het niveau van de lidstaat om interoperabiliteit tot stand te brengen en te handhaven (hierna de “routekaart”);

b) tijdige coördinatie van de uitvoering of, als de lidstaat daartoe besluit, uitvoering van de routekaart op een doelmatige, doeltreffende wijze.

De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op [...] in kennis van de aanwijzing van de autoriteit [OPOCE: binnen drie maanden na de inwerkingtreding van deze verordening].

3. De routekaart bevat met name de volgende elementen:

a) een beoordeling van de huidige stand van uitvoering van interoperabiliteit als bedoeld in lid 1, alsmede een beoordeling van de digitale identificatiesystemen en gegevensuitwisselingsmechanismen die momenteel worden gebruikt;

b) een overzicht van behoeften in verband met de totstandbrenging en handhaving van interoperabiliteit als bedoeld in lid 1, en een ontwerp van maatregelen om op deze behoeften in te spelen, evenals een tijdschema met mijlpalen en streefcijfers voor de uitvoering ervan;

c) een overzicht van mogelijke synergieën met andere EU- en nationale initiatieven om tot interoperabiliteit te komen.

De lidstaten baseren hun beoordeling van behoeften en het ontwerp van maatregelen zoveel mogelijk op het beginsel dat gegevens slechts eenmalig worden verzameld en worden hergebruikt.

4. De lidstaten dienen de in lid 3 bedoelde routekaart uiterlijk op 16 september 2026 in bij de Commissie.

De Commissie beoordeelt de routekaarten van de lidstaten en deelt haar opmerkingen over de routekaarten uiterlijk op 16 november 2026 mee aan de lidstaten. De lidstaten houden ten eerste rekening met de opmerkingen van de Commissie en dienen indien nodig uiterlijk op 16 december 2026 een herziene versie van de routekaart in bij de Commissie.

De lidstaten dienen eventuele wijzigingen van hun routekaarten in bij de Commissie. De Commissie beoordeelt de wijzigingen van de routekaart en deelt haar opmerkingen over de wijzigingen binnen twee maanden na de indiening ervan mee aan de lidstaten. De lidstaten houden ten eerste rekening met de opmerkingen van de Commissie.

5. De in artikel 2, punt c), van deze verordening bedoelde definitie is niet van toepassing op dit artikel.”;

5) aan artikel 16, lid 1, wordt de volgende alinea toegevoegd:

“De reserve wordt niet gebruikt voor maatregelen die steun verlenen aan door natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen getroffen landbouwers. De reserve kan echter wel worden gebruikt voor maatregelen die marktverstoringen als gevolg van natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen aanpakken, waaronder op grond van de artikelen 219 en 220 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 vastgestelde maatregelen.”;

6) in artikel 21 wordt lid 1 vervangen door:

“1. Onverminderd de artikelen 53 en 55 doet de Commissie de maandelijkse betalingen voor de uitgaven die de geaccrediteerde betaalorganen van de lidstaten in de referentiemaand hebben verricht.”;

7) in artikel 21, lid 2, wordt de volgende alinea toegevoegd:

“Indien de in artikel 86, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde uitgaven echter niet in de betrokken maand bij de Commissie kunnen worden gedeclareerd vanwege een nog niet door de Commissie goedgekeurde wijziging van het strategisch GLB-plan overeenkomstig artikel 119, lid 10, van die verordening, kunnen die uitgaven in de daaropvolgende maanden van hetzelfde begrotingsjaar worden gedeclareerd of uiterlijk in de jaarrekeningen over dat begrotingsjaar die overeenkomstig artikel 90, lid 1, punt c), iii), van deze verordening aan de Commissie moeten worden toegezonden.”;

8) in artikel 32 wordt lid 8 vervangen door:

“8. Onverminderd de artikelen 53 en 55 verricht de Commissie tussentijdse betalingen binnen 45 dagen te rekenen vanaf de registratie van een uitgavendeclaratie die voldoet aan de in lid 6 vastgestelde eisen.”;

9) artikel 40 wordt als volgt gewijzigd:

- a) lid 2 wordt geschrapt;
- b) lid 4 wordt vervangen door:

“4. De in lid 1 van dit artikel bedoelde uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 103, lid 2, bedoelde raadplegingsprocedure vastgesteld.

Voordat de Commissie de in lid 1 van dit artikel bedoelde uitvoeringshandelingen vaststelt, brengt zij de betrokken lidstaat op de hoogte van haar voornemen en vraagt zij de lidstaat om binnen een termijn van ten minste 30 dagen te reageren.”;

10) in artikel 45, lid 1, wordt punt a) vervangen door:

“a) wat de uitgaven uit hoofde van zowel het ELGF als het Elfpo betreft, de sommen krachtens de artikelen 38 en 55 van deze verordening en artikel 54 van Verordening (EU) nr. 1306/2013 zoals van toepassing overeenkomstig artikel 104 van deze verordening, en wat de ELGF-uitgaven betreft, de sommen krachtens de artikelen 53 en 56 van deze verordening die aan de Uniebegroting moeten worden afgedragen, met inbegrip van de rente daarop;”;

11) in artikel 53, lid 1, wordt de tweede alinea vervangen door:

“Deze uitvoeringshandelingen hebben betrekking op de volledigheid, de nauwkeurigheid en de waarheidsgetrouwheid van de ingediende jaarrekeningen en laten de inhoud van de daarna krachtens artikel 55 vastgestelde uitvoeringshandelingen onverlet.”;

12) artikel 54 wordt geschrapt;

13) aan artikel 57 wordt de volgende alinea toegevoegd:

“3. De instanties die de financieringsinstrumenten uitvoeren, betalen de programmabijdragen waarbij zich onregelmatigheden hebben voorgedaan, terug aan de lidstaten, daaronder begrepen rente en andere voordelen die door deze bijdragen zijn verkregen.

In afwijking van lid 1 betalen de instanties die de financieringsinstrumenten uitvoeren, de in de eerste alinea van dit lid bedoelde bedragen niet terug aan de lidstaten, op voorwaarde dat deze instanties voor een bepaalde onregelmatigheid aantonen dat aan alle onderstaande voorwaarden is voldaan:

a) de onregelmatigheid heeft zich voorgedaan op het niveau van de eindontvangers of, in het geval van een holdingfonds, op het niveau van de instanties die de specifieke fondsen uitvoeren of de eindontvangers;

b) de instanties die financieringsinstrumenten uitvoeren, zijn ten aanzien van de programmabijdragen in verband waarmee de onregelmatigheid zich heeft voorgedaan, hun verplichtingen overeenkomstig de toepasselijke wetgeving nagekomen en hebben gehandeld met de mate van professionalisme, transparantie en zorgvuldigheid die mag worden verwacht van een professionele instantie die ervaring heeft met de uitvoering van financieringsinstrumenten, en

c) de bedragen waarop de onregelmatigheid betrekking had, konden niet worden teruggevorderd, hoewel de instanties die de financieringsinstrumenten uitvoeren, alle toepasselijke contractuele en wettelijke maatregelen met gepaste inspanningen hebben nagestreefd.”;

14) aan artikel 60, lid 1, wordt de volgende alinea toegevoegd:

“Wanneer een begunstigde voor een controle ter plaatse in verband met een steun- of betalingsaanvraag of een conditionaliteitscontrole uit hoofde van artikel 83 is geselecteerd, selecteren de lidstaten, voor zover mogelijk en rekening houdend met de daarmee gepaard gaande risico's, die begunstigde dat jaar niet nogmaals voor een vervolgccontrole en steekproef, tenzij de omstandigheden een tweede controle vereisen om de doeltreffende bescherming van de financiële belangen van de Unie te waarborgen. Deze bepaling mag het niveau van de controles niet nadelig beïnvloeden.”;

15) in artikel 67, lid 1, wordt de eerste alinea vervangen door:

“De lidstaten leggen gegevens en documentatie vast over de jaarlijkse output die is gerapporteerd in het kader van de gerapporteerde vooruitgang richting de streefcijfers vermeld in het strategisch GLB-plan en gemonitord overeenkomstig artikel 128 van Verordening (EU) 2021/2115, en houden deze gegevens en documentatie bij.”;

16) in artikel 68 wordt lid 3 geschrapt;

17) in artikel 69 wordt lid 6 geschrapt;

18) in artikel 70 wordt lid 2 geschrapt;

19) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 70 bis

Beoordeling van de kwaliteit van het identificatiesysteem voor landbouwpercelen, van het geospatiale aanvraagstelsysteem en van het areaalmonitoringsstelsysteem

De lidstaten beoordelen jaarlijks de kwaliteit van de in de artikelen 68, 69 en 70 bedoelde elementen overeenkomstig de op Unieniveau opgezette methode. Indien er bij de beoordeling tekortkomingen in de systemen aan het licht komen, treffen de lidstaten passende corrigerende maatregelen of, bij gebreke daarvan, verzoekt de Commissie de lidstaten een actieplan overeenkomstig artikel 42 op te zetten.

Uiterlijk op 15 februari na het betrokken kalenderjaar dienen de lidstaten bij de Commissie een beoordelingsverslag in met, in voorkomend geval, vermelding van de corrigerende maatregelen en het tijdschema voor de uitvoering ervan.”;

20) artikel 72 wordt vervangen door:

“Artikel 72

Controle- en sanctiestelsysteem

De lidstaten zetten een controle- en sanctiestelsysteem op als bedoeld in artikel 66, lid 1, punt e). De lidstaten voeren via de betaalorganen of de door hen gemachtigde instanties jaarlijks administratieve controles van de steun- en betalingsaanvragen uit om de wettigheid en regelmatigheid ervan na te gaan overeenkomstig artikel 59, lid 1, punt a). Die controles worden aangevuld met controles ter plaatse, die met gebruikmaking van technologie op afstand kunnen worden uitgevoerd.

De lidstaten kunnen er echter voor kiezen de controles ter plaatse niet uit te voeren wanneer de subsidiabiliteitsvoorwaarden van interventies in het kader van het in artikel 70 bedoelde areaalmonitoringsstelsysteem worden gemonitord.”;

21) in artikel 74 wordt punt a) vervangen door:

“a) regels voor de in artikel 70 bis bedoelde kwaliteitsbeoordeling.”;

22) artikel 75 wordt vervangen door:

“Artikel 75

Uitvoeringsbevoegdheden met betrekking tot de artikelen 68 tot en met 70 bis

De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen met regels voor:

a) de vorm en inhoud van, en de wijze van toezending of terbeschikkingstelling aan de Commissie van:

i) de beoordelingsverslagen over de kwaliteit van het identificatiesysteem voor landbouwpercelen, van het geospatiale aanvraagstelsysteem en van het areaalmonitoringsstelsysteem;

ii) de corrigerende maatregelen bedoeld in artikel 70 bis;

b) basiskennmerken van en regels voor het steunaanvraagstelsysteem uit hoofde van artikel 69 en het areaalmonitoringsstelsysteem bedoeld in artikel 70, met inbegrip van parameters voor de geleidelijke toename van het aantal interventies in het kader van het areaalmonitoringsstelsysteem.

Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 103, lid 3, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.”;

23) artikel 83 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1, wordt punt a) vervangen door:

“a) begunstigden die rechtstreekse betalingen ontvangen uit hoofde van titel III, hoofdstuk II, van Verordening (EU) 2021/2115, behalve de in artikel 41 bis van die verordening bedoelde betalingen;”;

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

“1 bis. In afwijking van lid 1 is het controlesysteem voor de conditionaliteit niet van toepassing op begunstigden van in artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde betalingen.”;

c) de leden 2 en 3 worden vervangen door:

“2. In lid 1 van dit artikel opgenomen begunstigden worden vrijgesteld van controles in het kader van het systeem dat overeenkomstig dat lid is opgezet wanneer het areaal dat voor de betalingen en de in dat lid bedoelde steun in aanmerking komt, zoals gedeclareerd in het geospatiale aanvraagstelsel als bedoeld in artikel 69, lid 1, een maximale omvang van tien hectare heeft.

3. De lidstaten kunnen voor het handhaven van de conditionaliteitsregels hun bestaande controlesystemen en administratie gebruiken.

Deze systemen zijn compatibel met de in lid 1 bedoelde controlesystemen.”;

d) lid 4 wordt geschrapt;

e) lid 6 wordt als volgt gewijzigd:

i) de inleidende zin wordt vervangen door:

“6. Teneinde te voldoen aan hun controleverplichtingen als vastgesteld in de leden 1 en 3:”;

ii) punt d) wordt vervangen door:

“d) stellen de lidstaten de te controleren groep voor de jaarlijkse in punt a) bedoelde controles ter plaatse vast op basis van een risicoanalyse die is voorzien van een aselechte component en ten minste 1 % van de in lid 1 van dit artikel vermelde begunstigden omvat. Wanneer een lidstaat, op grond van artikel 60, lid 1, derde alinea, geen begunstigde selecteert voor een controle of steekproef, zorgt hij ervoor dat het minimumcontrolepercentage in acht wordt genomen;”;

24) artikel 84 wordt als volgt gewijzigd:

a) het volgende lid wordt ingevoegd:

“1 bis. In afwijking van lid 1 is het systeem van administratieve sancties in het kader van de conditionaliteit niet van toepassing op begunstigden van in artikel 28 van Verordening (EU) 2021/2115 bedoelde betalingen.”;

b) lid 4 wordt vervangen door:

“4. In artikel 83, lid 1, opgenomen begunstigden worden vrijgesteld van in lid 1 van dit artikel bedoelde sancties wanneer het areaal dat voor de betalingen en de in artikel 83, lid 1, bedoelde steun in aanmerking komt, zoals gedeclareerd in het geospatiale aanvraagstelsel als bedoeld in artikel 69, lid 1, een maximale omvang van tien hectare heeft.”;

25) artikel 102 wordt als volgt gewijzigd:

a) de leden 2 en 3 worden vervangen door:

“2. De in artikel 11, lid 1, artikel 17, lid 5, artikel 23, lid 2, artikel 38, lid 2, artikel 40, lid 3, artikel 41, lid 3, artikel 44, leden 4 en 5, artikel 47, lid 1, artikel 52, lid 1, artikel 55, lid 6, artikel 60, lid 3, artikel 64, lid 3, artikel 74, artikel 76, lid 2, artikel 85, lid 7, artikel 89, lid 2, artikel 94, leden 5 en 6, artikel 95, lid 2, en artikel 105 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie verleend voor een termijn van zeven jaar vanaf 7 december 2021. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van

zeven jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.

3. De bevoegdheidsdelegatie als bedoeld in artikel 11, lid 1, artikel 17, lid 5, artikel 23, lid 2, artikel 38, lid 2, artikel 40, lid 3, artikel 41, lid 3, artikel 44, leden 4 en 5, artikel 47, lid 1, artikel 52, lid 1, artikel 55, lid 6, artikel 60, lid 3, artikel 64, lid 3, artikel 74, artikel 76, lid 2, artikel 85, lid 7, artikel 89, lid 2, artikel 94, leden 5 en 6, artikel 95, lid 2, en artikel 105 kan te allen tijde door het Europees Parlement of door de Raad worden ingetrokken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.”;

b) lid 6 wordt vervangen door:

“6. Een krachtens artikel 11, lid 1, artikel 17, lid 5, artikel 23, lid 2, artikel 38, lid 2, artikel 40, lid 3, artikel 41, lid 3, artikel 44, leden 4 en 5, artikel 47, lid 1, artikel 52, lid 1, artikel 55, lid 6, artikel 60, lid 3, artikel 64, lid 3, artikel 74, artikel 76, lid 2, artikel 85, lid 7, artikel 89, lid 2, artikel 94, leden 5 en 6, artikel 95, lid 2, en artikel 105 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”;

26) in artikel 103, lid 1, wordt de tweede alinea vervangen door:

“De Commissie wordt bij de toepassing van de artikelen 11, 12, 17, 18, 23, 26, 32, 39 tot en met 44, 47, 51, 52, 53, 55, 58, 59, 60, 64, 75, 82, 92, 95 en 100, wat betreft aangelegenheden betreffende interventies in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventies in bepaalde sectoren, plattelandsontwikkelingsinterventies en de gemeenschappelijke marktordeningen, bijgestaan door het Comité voor de landbouwfondsen, het bij Verordening (EU) 2021/2115 ingestelde Comité voor het gemeenschappelijke landbouwbeleid en het bij Verordening (EU) nr. 1308/2013 ingestelde Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten.”

Artikel 3

Overgangsbepalingen en -maatregelen

1. Op goedkeuringen van wijzigingen die vóór de inwerkingtreding van deze verordening bij de Commissie worden ingediend, is op het moment dat die verzoeken worden ingediend, artikel 119 van Verordening (EU) 2021/2115 van toepassing.

2. Wijzigingen van strategische GLB-plannen die krachtens artikel 119, lid 9, van Verordening (EU) 2021/2115 bij de Commissie worden gemeld maar niet vóór de inwerkingtreding van deze verordening door de Commissie zijn goedgekeurd, worden opgenomen in het volgende verzoek tot strategische wijziging van het strategische GLB-plan dat krachtens artikel 119, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115 wordt ingediend, zoals gewijzigd bij deze verordening.

Artikel 4

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 2, punt 5, is evenwel van toepassing met ingang van 16 oktober 2025.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

1.	KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	3
1.1.	Benaming van het voorstel/initiatief	3
1.2.	Betrokken beleidsterreinen	3
1.3.	Doelstellingen	3
1.3.1.	Algemene doelstellingen	3
1.3.2.	Specifieke doelstellingen	3
1.3.3.	Verwachte resultaten en gevolgen	3
1.3.4.	Prestatie-indicatoren	4
1.4.	Het voorstel/initiatief betreft:	4
1.5.	Motivering van het voorstel/initiatief	4
1.5.1.	Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief	4
1.5.2.	Toegevoegde waarde van de deelname van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bv. coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “toegevoegde waarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.	4
1.5.3.	Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan	5
1.5.4.	Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten	5
1.5.5.	Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voorerschikking	5
1.6.	Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief	6
1.7.	Wijzen van uitvoering van de begroting	6
2.	BEHEERSMAATREGELEN	7
2.1.	Regels inzake monitoring en rapportage	7
2.2.	Beheers- en controlesystemen	7
2.2.1.	Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie ..	7
2.2.2.	Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken	7
2.2.3.	Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)	7
2.3.	Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden	7
3.	GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF ..	8
3.1.	Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven	8

3.2.	Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten.....	10
3.2.1.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten	10
3.2.1.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting.....	10
3.2.2.	Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten	12
3.2.3.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten	13
3.2.3.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting.....	13
3.2.3.2.	Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten	13
3.2.3.3.	Totaal kredieten	13
3.2.4.	Geraamde personeelsbehoeften	13
3.2.4.1.	Gefinancierd uit goedgekeurde begroting.....	13
3.2.5.	Overzicht van het geschatte effect op met digitale technologie samenhangende investeringen.....	14
3.2.6.	Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader	15
3.2.7.	Bijdragen van derden	15
3.3.	Geraamde gevolgen voor de ontvangsten	15
4.	DIGITALE DIMENSIES	16
4.1.	Vereisten met digitale relevantie	16
4.2.	Gegevens.....	16
4.3.	Digitale oplossingen	17
4.4.	Interoperabiliteitsbeoordeling.....	17
4.5.	Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering.....	17

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft het conditionaliteitssysteem, interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventietypes in bepaalde sectoren en plattelandsontwikkeling, en jaarlijkse prestatieverslagen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft de governance van gegevens en interoperabiliteit, opschorting van betalingen in verband met de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, en controles en sancties

1.2. Betrokken beleidsterreinen

Programmacluster 8 — Landbouw- en maritiem beleid onder rubriek 3 van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 — Natuurlijke hulpbronnen en milieu

1.3. Doelstellingen

1.3.1. Algemene doelstellingen

Om de uitdagingen waarmee de Europese landbouwsector momenteel wordt geconfronteerd, aan te gaan, is de algemene doelstelling van dit voorstel om de wetgeving en de uitvoering van strategische GLB-plannen te vereenvoudigen, en daarmee bij te dragen aan minder administratieve rompslomp en een groter concurrentievermogen.

1.3.2. Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling nr.

Het initiatief heeft tot doel de wetgeving en uitvoering inzake strategische GLB-plannen te wijzigen om:

- de diverse situaties van landbouwbedrijven beter te onderkennen;
- landbouwers beter toe te rusten als ondernemers;
- het concurrentievermogen te vergroten;
- en de lidstaten meer flexibiliteit te bieden bij het beheren van hun plannen.

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

Het initiatief zou het voor landbouwers eenvoudiger moeten maken om steunregelingen voor strategische GLB-plannen aan te vragen en uit te voeren die tot doel hebben hun duurzaamheid en concurrentievermogen te vergroten door:

- dubbele verplichtingen te vermijden;
- de controledruk te verminderen door het aantal door de nationale autoriteiten af te leggen bezoeken op het landbouwbedrijf te beperken;
- de aanvraagprocedure te vereenvoudigen;
- landbouwers meer flexibiliteit toe te staan bij het beheer van hun land;

- landbouwers beter te compenseren voor kosten en gederfde inkomsten in verband met de naleving van bepaalde verplichtingen;
- financieringsmogelijkheden te verbreden en beter toe te snijden op bv. bijenhouders of veehouders;
- te beschikken over een beter aangepaste methode voor de berekening van verliezen voor bepaalde groepen landbouwers met specifieke behoeften die zich bezighouden met risicobeheer;
- meer steun te bieden aan landbouwers die verliezen lijden als gevolg van natuurrampen of ongunstige klimaatgebeurtenissen;
- de mogelijkheden te verruimen voor kleine landbouwers om een vast bedrag aan inkomenssteun en steun voor bedrijfsontwikkeling aan te vragen;
- de uitvoering van investeringen te vereenvoudigen door meer gebruik te maken van gestandaardiseerde kostenopties.

1.3.4. *Prestatie-indicatoren*

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten.

Voor gewijzigde of nieuwe interventies worden nieuwe indicatoren voorgesteld. Bovendien worden bestaande indicatoren gebruikt om de prestaties te meten.

1.4. **Het voorstel/initiatief betreft:**

- ☒ een nieuwe actie
- ☐ een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie³⁴
- ☐ de verlenging van een bestaande actie
- ☐ de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.5. **Motivering van het voorstel/initiatief**

1.5.1. *Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief*

Voortbouwend op de in het werkprogramma van de Commissie aangekondigde visie heeft het initiatief tot doel wijzigingen aan te brengen die door de lidstaten en landbouwers vanaf 2026 moeten worden toegepast.

1.5.2. *Toegevoegde waarde van de deelname van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bv. coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “toegevoegde waarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.*

Het grensoverschrijdende en mondiale karakter van belangrijke uitdagingen waarmee de Europese landbouw wordt geconfronteerd, vraagt om een gemeenschappelijke respons op EU-niveau, waarbij de goede werking van de eengemaakte markt en het door het gemeenschappelijk landbouwbeleid reeds tot stand gebrachte gelijke speelveld worden gewaarborgd. Bijgevolg brengt het initiatief wijzigingen aan in de EU-wetgeving die van

³⁴

In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

toepassing is op de uitvoering door de lidstaten van met EU-middelen gefinancierde interventies.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

Een vorig jaar opgezet initiatief tot vereenvoudiging vertaalde zich in een aanzienlijke vermindering van de administratieve lasten. Het huidige initiatief bouwt voort op de ervaring die werd opgedaan met het initiatief van vorig jaar. Meer informatie is te vinden in de toelichting bij het voorstel.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Het initiatief is verenigbaar met het MFK.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voorerschikking

Eventuele daarmee verband houdende uitgaven blijven onder het subplafond van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF).

1.6. Duur en financiële gevolgen van het voorstel/initiatief

☐ beperkte duur

- ☐ van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ
- ☐ financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor vastleggingskredieten en vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor betalingskredieten.

☒ onbeperkte duur

- uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Wijzen van uitvoering van de begroting

☐ Direct beheer door de Commissie

- ☐ door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;
- ☐ door de uitvoerende agentschappen

☒ Gedeeld beheer met de lidstaten

☐ Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

- ☐ derde landen of de door hen aangewezen organen;
- ☐ internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke);
- ☐ de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds;
- ☐ de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen;
- ☐ publiekrechtelijke organen;
- ☐ privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties;
- ☐ privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties;
- ☐ organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling;
- ☐ in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van publiekrechtelijke organen of privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie.

Opmerkingen

Niet van toepassing.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake monitoring en rapportage

Het initiatief bouwt voort op de bestaande monitoring- en rapportageregels voor de strategische GLB-plannen.

2.2. Beheers- en controlesystemen

2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie

Het initiatief bouwt voort op de bestaande beheers- en controlesystemen voor de strategische GLB-plannen.

2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken

Het initiatief bouwt voort op en vereenvoudigt de bestaande monitoring- en rapportageregels voor de strategische GLB-plannen.

2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)

Het initiatief bouwt voort op de bestaande controleregels voor de strategische GLB-plannen.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Het initiatief bouwt voort op de bestaande regels ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden voor de strategische GLB-plannen.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

Het voorstel zal gevolgen hebben voor de begroting vanwege de wijziging van artikel 52, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115, waardoor de Unie meer financiële steun kan verstrekken voor sectorale interventies in de sector groenten en fruit.

De financiële bijstand van de Unie aan producentenorganisaties (PO's) in de sector groenten en fruit die door de lidstaten zijn erkend voor de uitvoering van operationele programma's (OP's), is beperkt tot een bepaald percentage (4,1 % tot 5,5 %, afhankelijk van het type begunstigden en de nagestreefde doelen) van de waarde van de afgezette productie van die producentenorganisaties. Door de voorgestelde wijziging van artikel 52, lid 2, van Verordening (EU) 2021/2115 worden deze maxima mogelijk met 0,5 procentpunten verhoogd voor interventies in het kader van de strategische GLB-plannen, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Afhankelijk van de keuze van de PO kan dit zich vertalen in hogere uitgaven. Aangezien alle OP's met ingang van 2026 worden uitgevoerd in het kader van het strategische GLB-plan, gebaseerd op de uitvoering door de sector in begrotingsjaar 2024 (1,15 miljard EUR), bedragen de extra uitgaven naar schatting 5,75 miljoen EUR (1,15 miljard EUR x 0,05). Om een graantje mee te pikken van de mogelijke verhoging, zullen PO's hun OP's moeten wijzigen, en dus hebben de financiële gevolgen betrekking op 2026 en 2027. Eventuele daarmee verband houdende uitgaven blijven onder het subplafond van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF).

Verder heeft het voorstel niet-kwantificeerbare gevolgen voor de begroting die voortvloeien uit de wijziging van artikel 16, lid 1, van Verordening (EU) 2021/2116. Als gevolg van de voorgestelde wijziging van die bepaling worden de maatregelen die steun verlenen aan door natuurrampen, ongunstige klimaatgebeurtenissen of rampzalige gebeurtenissen getroffen landbouwers, uitgesloten van financiering in het kader van de landbouwreserve. Het voorstel brengt geen wijzigingen in het totaalbedrag van de reserve met zich mee. De bepaling kan echter leiden tot lagere uitgaven in het kader van de reserve, indien deze niet wordt gebruikt voor maatregelen ter bestrijding van marktverstoringen (artikel 219 van Verordening (EU) nr. 1308/2013), maatregelen in verband met dierziekten en plaagorganismen bij planten en het verlies van consumentenvertrouwen (artikel 220 van Verordening (EU) nr. 1308/2013), andere maatregelen om specifieke problemen op te lossen (artikel 221 van Verordening (EU) nr. 1308/2013) of overeenkomsten en besluiten gedurende periodes van ernstige marktverstoring (artikel 222 van Verordening (EU) nr. 1308/2013) (laatstgenoemd voorstel is onder voorbehoud van de aanneming door het Europees Parlement en de Raad en de inwerkingtreding (Commissievoorstel tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1308/2013 (COM(2024) 577 final)). Aangezien niet kan worden voorspeld welke buitengewone omstandigheden zich zullen voordoen die mogelijk in aanmerking komen voor steun in de vorm van uitzonderlijke maatregelen, kunnen deze gevolgen voor de begroting niet worden gekwantificeerd. De voorgestelde wijziging zou op zijn vroegst vanaf 16 oktober 2025 gevolgen kunnen hebben (indien de voorgestelde wijzigingen alsdan in werking treden), ofwel in het begrotingsjaar 2026, aangezien in het kader van de reserve voor 2025 reeds middelen zijn toegewezen voor sectoren die zijn getroffen door ongunstige klimaatgebeurtenissen en natuurrampen. Eventuele daarmee verband houdende uitgaven blijven onder het subplafond van het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF).

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK ³⁵	van EVA-landen ³⁶	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten ³⁷	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
3	08.02.01 Landbouwreserve	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
3	08.02.02.01 De sector groenten en fruit	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
3	08.02.04.01 Basisinkomenssteun voor duurzaamheid	NGK	NEE	NEE	NEE	JA/NEE
3	08.02.04.02 Aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
3	08.02.04.03 Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
3	08.02.04.04 Regelingen voor klimaat en milieu	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
3	08.02.04.05 Gekoppelde inkomenssteun	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK	van EVA-landen	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
3	08.02.04.07 Aanvullende crisisbetalingen	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE

³⁵ GK = gesplitste kredieten / NGK = niet-gesplitste kredieten.

³⁶ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

³⁷ Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader		Nummer					
DG: <AGRI>			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK
			2024	2025	2026	2027	2021-2027
Beleidskredieten							
08.02.02.01 De sector groenten en fruit	Vastleggingen	(1a)			5,750	5,750	11,500
	Betalingen	(2a)			5,750	5,750	11,500
	Vastleggingen	(1b)					0,000
	Betalingen	(2b)					0,000
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ³⁸							
Begrotingsonderdeel		(3)					0,000
TOTAAL kredieten voor DG <AGRI>	Vastleggingen	=1a+1b+3	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Betalingen	=2a+2b+3	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK
			2024	2025	2026	2027	2021-2027
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

³⁸ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

	Betalingen	(5)	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK <3> van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Betalingen	=5+6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
			Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL MFK 2021- 2027
• TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	(4)	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Betalingen	(5)	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAAL kredieten onder de rubrieken 1 tot en met 6 van het meerjarig financieel kader (referentiebedrag)	Vastleggingen	=4+6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
	Betalingen	=5+6	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL MFK 2021- 2027
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 7	Vastleggingen	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	0,000	0,000	5,750	5,750	11,500

3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten (niet invullen voor gedecentraliseerde agentschappen)

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar 2024		Jaar 2025		Jaar 2026		Jaar 2027		Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)						TOTAAL	
	OUTPUTS																	
	Soort 39	Gem. kosten	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Aantal	Koste n	Totaal aantal	Totale kosten
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 ⁴⁰ ...																		
— Output																		
— Output																		
— Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1																		
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2...																		
— Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																		
TOTAAL																		

³⁹ Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

⁴⁰ Zoals beschreven in punt 1.3.2 “Specifieke doelstelling(en)”.

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL 2021-2027
	2024	2025	2026	2027	
RUBRIEK 7					
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal RUBRIEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Buiten RUBRIEK 7					
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal buiten RUBRIEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAAL	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

- ☒ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdequivalenten (vte's)⁴¹

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)				
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0
01 01 01 01 (onderzoek onder contract)	0	0	0	0
01 01 01 11 (eigen onderzoek)	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	0	0	0	0
• Extern personeel (in vte's)				
20 02 01 (AC, END van de “totale financiële middelen”)	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0

⁴¹ Geef onder de tabel aan hoeveel vte's binnen het aangegeven aantal reeds zijn toegewezen aan het beheer van de actie en/of binnen uw DG kunnen worden heringezet en wat uw nettobehoeften zijn.

Admin. ondersteuning [XX.01.YY.YY]	— centrale diensten	0	0	0	0
	— EU-delegaties	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — rubriek 7		0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — buiten rubriek 7		0	0	0	0
TOTAAL		0	0	0	0

Gezien de algemene gespannen situatie in rubriek 7, zowel wat het personeelsbestand als het niveau van de kredieten betreft, zullen de benodigde personele middelen worden gedekt door personeel van het DG dat reeds voor het beheer van de actie is toegewezen en/of binnen het DG of andere diensten van de Commissie is herverdeeld.

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

	Uit te voeren door bestaand personeel van de diensten van de Commissie	Uitzonderlijk aanvullend personeel*		
		Te financieren uit rubriek 7 of onderzoek	Te financieren uit BA- onderdeel	Te financieren uit vergoedingen
Personeelsformatieposten			n.v.t.	
Extern personeel (AC, END, INT)				

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	
Extern personeel	

3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op met digitale technologie samenhangende investeringen

TOTAAL Digitale en IT-kredieten	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	TOTAAL MFK 2021- 2027
RUBRIEK 7					
IT-uitgaven (algemeen)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal RUBRIEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Buiten RUBRIEK 7					
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal buiten RUBRIEK 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

TOTAAL	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

- ☒ kan volledig worden gefinancierd door middel vanerschikking binnen de desbetreffende rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)
- ☐ vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening
- ☐ vereist een herziening van het MFK

3.2.7. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

- ☒ voorziet niet in medefinanciering door derden
- ☐ voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Totaal
Vermeld de medefinancieringsbron					
TOTAAL medegefinancierde kredieten					

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- ☒ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten.
- ☐ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
 - ☐ voor de eigen middelen
 - ☐ voor overige ontvangsten
 - ☐ geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ⁴²			
		Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
Artikel					

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

⁴² Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

--

4. DIGITALE DIMENSIES

4.1. Vereisten met digitale relevantie

Het voorstel **bevat geen vereisten met digitale relevantie**, aangezien de afschaffing van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring heeft geleid tot de schrapping van daarmee verband houdende rapportageverplichtingen en er geen nieuwe vereisten betreffende gegevensstromen zijn geïntroduceerd. Deze vereenvoudiging vloeit echter niet rechtstreeks voort uit de stroomlijning van rapportageverplichtingen dankzij het gebruik van digitale hulpmiddelen, maar is eerder een gevolg van de afschaffing van de jaarlijkse prestatiegoedkeuring. Hoewel de lidstaten momenteel gebruikmaken van digitale technologieën voor de uitvoering van het GLB, houden de voorgestelde wijzigingen van de rapportageverplichtingen geen verband met deze digitale technologieën.

Indachtig het “digital by default”-beginsel, dat de voorkeur geeft aan het gebruik van digitale oplossingen om overheidsdiensten te verlenen, wordt een nieuw artikel opgenomen in Verordening (EU) 2021/2116, artikel 13 bis, om de stand van zaken bij de interoperabiliteit van informatiesystemen voor de uitvoering, monitoring en evaluatie van het GLB op nationale en grensoverschrijdende niveaus te beoordelen. Dit nieuwe artikel zal de digitalisering van overheidsdiensten verder in de hand werken, hetgeen een naadloze stroom van gegevens en toekomstbestendig beleid waarborgt. Het voorstel strookt derhalve met het “digital by default”-beginsel, dat het gebruik van digitale technologieën bevordert om de doelmatigheid, doeltreffendheid en toegankelijkheid van overheidsdiensten te verbeteren. Ook zal het de toekomstige toepassing van het eenmaligheidsbeginsel ten goede komen. In het bijzonder de verwijzing in het voorgestelde artikel 13 bis naar digitale identificatiesystemen die worden gebruikt in gegevensactiva en informatiesystemen voor de uitvoering, monitoring en evaluatie van het GLB, geeft de autoriteiten van de lidstaten aanwijzingen over het eenmalig verzamelen en meerdere keren gebruiken van gegevens in systemen met unieke identificatiecodes.

4.2. Gegevens

Niet van toepassing.

Afstemming op de Europese datastrategie

Niet van toepassing.

Afstemming op het eenmaligheidsbeginsel

Het bevorderen van de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel is een van de beweegredenen achter de vereisten in het voorgestelde artikel 13 bis van Verordening (EU) 2021/2116. In het bijzonder de verwijzing naar digitale identificatiesystemen geeft de autoriteiten van de lidstaten concrete aanwijzingen over het eenmalig verzamelen en meerdere keren gebruiken van gegevens in systemen met unieke identificatiecodes.

Leg uit hoe nieuw gecreëerde gegevens vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en aan hoogwaardige normen voldoen.

Niet van toepassing, aangezien artikel 2, lid 3, geen specifieke soorten gegevens bevat.
--

4.3. Digitale oplossingen

Niet van toepassing, aangezien de vereisten geen specifieke oplossing bieden. De lidstaten kijken bij hun beoordeling echter naar de afstemming op Verordening (EU) nr. 910/2014, Niet van toepassing, aangezien de vereisten geen specifieke oplossing bieden. Binnen hun rechtssfeer moeten de lidstaten echter aspecten van interoperabiliteit beoordelen, waaronder de volgende dimensie.
--

4.4. *Interoperabiliteit*

4.5. *Maatregelen*